"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Eina Pėtnyčiomis, Chicago, Ill.
Metine Prenumerata:
Suvienytose Valstijose $2.00
Kanadoje ir Meksike $2.50
Visose kitose užsipatystėse $3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainų klauskite laišku. Adresuokite:
A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St. CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published Fridays at Chicago, Ill.
Yearly Subscription rates:
In United States $2.00
To Canada and Mexico $2.50
To all other Foreign Countries $3.00
Advertising rates on application. Address
A. OLSZEWSKI, Pub.
3252 So Halsted St., CHICAGO, ILL.

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXIV — CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, BALANDŽIO (APRIL) 23 d., 1915 M. — No. 17

Didėji Karė.

Ant vakarinio karės lauko talkininkų veikimas, užstojus pavasariui, eina smarkyn. Anglija į mušius pasiuntė indiečius, o Francuzija savo šiltų kraštų kolionijų kareivius, kurie, dėl šaltos žiemos, prie ko kolionijų kareiviai nepratę, iki šiol buvo laikomi apkuriamose, šiltose kazarmėse, žiemos laike jų nesiuntė ant mušių lauko. Lygiai Francuzija, kaip ir Anglija ant karės lauko siunčia daugiau savo kolionijų kareivių, kur yra žmonių nemažai: Francuzijos kolionijose gyventojų yra daugiau negu pačioj Francuzijoj, o Anglijos kolionijose dešimtį kartų daugiau negu pačioj Anglijoj.

Smarkųs mušiai buvo prie Notre Dame de Lorette, kur vokiečiai mėgino francuzų pozicijas paveržti, bet visi užpuolimai tapo atmušti. Paskui vokiečiai visomis pajiegomis naktį užpuolė francuzų pozicijas prie Les Eparges, bet ir čia visi užpuolimai tapo atmušti. Montmore giriose mušėsi vien artilerija, bet ir čia francuzų kanuolės nutildė 3 vokiečių baterijas. Francuzai išsprogdino vokiečių ginklų ir amunicijos krautuvės. Sujungtos francuzų ir anglų kariumenės pradėjo pirmyn žengti Lille apielinkėse, kur eina smarkus mušiai. Ant visos linijos anglai ir francuzai drutina savo kariumenes; matyt ant visos linijos jie rengiasi mėginti žengti pirmyn ir vyti vokiečius iš Belgijos ir šiaurinės Francuzijos. Smarkųs mušiai eina Meuse apielinkėse ir prie Les Eparges, bet, kaip praneša Berlino raportas, vokiečiai atmuša visus francuzų užpuolimus. Prie St. Mihiel tapo sulaikytas francuzų pirmyn žengimas.

Smarkus mušiai eina Alzatijoj. Čia francuzai jau prisiartino prie vokiečių tvirtovių Metz ir Kolmar, o Strassburgą bombarduoja gana dažnai francuziški orlaivininkai. Francuzai užėmė sudrutintas vokiečių pozicijas prie Orbey ir Metzeral ir tokiu budu inėjo jau į upės Reino kloni. Į rytus nuo Ypres anglai išsprogdino savo minomis vokiečių grabes, bet tapo išvyti iš kėnų, už kitas eina dar smarkus mušiai. Champagne provincijoj francuzai išsprogdino vokiečių pozicijas, bet jų palaikyti nejstengė. Alzatijoj vokiečiai atėmė francuzų poziciją prie Stosseiler. Smarkus mušiai eina prie St. Mard, taipgi Lotaringijoj prie Barory, Nonacourt, Embermend ir St. Martin, bet iki šiol visus vokiečių užpuolimus atmuša francuzai. Prie Mesnil les Hurles francuzai pasikasė po vokiečių grabėmis ir jas išsprogdino drauge su jose buvusiais kareiviais. Iš 3,000 vokiškos gvardijos kareivių, gynusių ten pozicijas, liko vos trečdalis.

Veikia vis smarkiau ir orlaiviai. Vokiški orlaivininkai bombardavo daug Anglijos miestų, bet su orlaiviais, kaip iki šiol pasirodo, nedaug galima nuveikti. Prie Roulers belgiškas orlaivininkas pagavo vokišką orlaivį su jo įgula. Tarp Ypres ir Dixmude vokiečiai pagavo su orlaiviu vieną iš drąsiausių ir geriausių francuziškų orlaivininkų, spėjusį pagarsėti visuose civilizuotose kraštuose, leitenantą Garros.

Austrija iš Francuzijos atšaukia savo artileriją ir Vengrijos raitelius, kurie buvo pasiųsti padėti vokiečiams. Matyt tie kareiviai dabar reikalingesni pačiai Austrijai ginti Vengriją, kur veržiasi rusai.

Lietuvoj vokiečiai neįstengia rusų atgal nuvyti, o rusai vokiečių iš Suvalkų ir Mariampolės, jie ten ir laikosi. Susirėmimai, bet be svarbesnių pasekmių, vis atsitinka tai prie Mariampolės, tai prie Kalvarijos. Vokiški orlaiviai naikina atvirus Lenkijos miestus. Laikraščiai spėja, kad vokiečių kariumenės vadovas, generolas Hindenburg, vėl rengiasi traukti prie Varšavos ir tam tikslui drutina savo kariumenę naujais kareiviais atsiųstais jam nuo vakarinio karės lauko, taigi iš Belgijos ir Francuzijos. Caras taipgi keliauja ant mušio lauko, tik nežinia kur — Lenkijon, ar Austrijon. Bet jo atsilankymas, žinoma, nedaug svers, nesuteiks rusams pergalės, tą atliks karvedžiai ir kareiviai; jo atsilankymas ant mušių lauko gali vien jį garbinančių kareivių dvasią pakelti.

Iš vokiško šaltinio buvo pagarsinta, buk generolas Sievers pašovė į pilvą vyriausįjį Rusijos kariumenės vadą, kunigaikštį Nikalojų; dabar iš Berlino oficiališkai pranešama, kad žinia ta yra neteisinga. Kunigaikštis, rods, sergąs ir jam reikėjo operaciją daryti, tam buvo kviestas vienas iš geriausių vokiškų chirurgų, Dr. Bergmann, bet tas atsisakė gelbėti Rusijos kariumenės vadą.

Smarkiausi mušiai vis dar eina tarp rusų ir austrų, remiamų vokiečų kariumenės Karpatų kalnuose. Ten eina didžiausi šioje karėje mušiai. Pirmiau rusai garsino, buk jie apvaldė visus perėjimus Karpatų kalnuose ir turi atvirą kelią į Vengrijos lygumas; pasirodė vienok, kad su pasigyrimu pergreitai pasirodyta. Sulyg austrų raporto: rusai visuose Karpatų perėjimuose tapo sulaikyti, nors juos veržidami, nešipasakytai daug kareivių nužudė. Rusai gi užtikrina, kad vien Uzsok perėjime dar laikosi austrų ir jiems pagelbon atėjusi vokiečių kariumenė, o kiti perėjimai yra jau rusų rankose. Bet kad rusai nesiveržia į Vengrijos lygumas, tai, matyt, to padaryti negali, nes perėjimai kalnuose dar neapvaldyti, taigi kad austrų pranešimas stovi arčiau teisybės.

Rusijos karės ministerijos raportas pripažįsta, kad besiskubinanti pagelbon tvirtovei Przemysl austrų kariumenė, patikusi rusus Karpatų perėjimuose, veržėsi su visu galimu smarkumu. Ant linijos nuo Bardygovo iki Uzsok austrai turėjo 300 batalijonų kareivių, tarp tų buvo daug batalijonų vokiečių. Sulyg Petrogrado žinių, mušiuose Karpatų kalnuose nuo kovo 19 d. iki balandžio 12 d. austrai ir vokiečiai nužudė 70,000 kareivių nelaisvėn patekusių, tame skaitliuje buvo 900 aficierų. Rusams teko, apart kareivių, 30 lauko kanuolių ir 200 mašininių kanuolių. Rusams teko kalno šonas į piet-ryčius nuo Poden. Tris atakus vokiečių ir austrų, besistengiančių tas pozicijas atgauti, rusai atmušė. Kita rusų kariumenė, žinoma mažesnė, vėl veržiasi Bukovinon. Įsiveržę Rusijos Bessarabijon austrai su dideliais sau nuostoliais tapo atgal išvyti.

Bombardavimas turkų tvirtovės Dardanelių siaurumoj susilpnėjo, bet dabar talkininkai gabena žemės kariumenę ir sodina ją Aziatiškoj Turkijoj. Išsodinta jau ten 35,000 francuzų kareivių. Mezopotanijoj jau pirma anglai išsodino atsiųstą iš Indijų savo kariumenę, kuri sumušė norinčius įsiveržti į angliškas valdybas turkus. Rusai gi sumušė į Kaukazo apskritį įsiveržusius turkus.

Turkijos karės ministerija giriasi, jog Dardanelių jurių siaurumoj paskandino vieną anglišką povandeninį laivą, o mušio laivą tvirtovės kanuolių šuviais taip dručiai pagadino, kad jį reikėjo siųsti taisyti, nes dabar jis nieko veikti negali. Anglai gi giriasi, jog paskandino vieną turkų povandeninį laivą.

Ryme atsilankė Anglijos užsienių ministeris Grey, o pirma, apvažinėjęs Rusiją ir Balkanų pussalio kraštus, atkako ten vienas iš žymesnių Francuzijos kariumenės vadovų, generolas Pau. Matyt, tie talkininkų atstovai lankėsi Ryme, norėdami suskubinti Italijos karėn įsikišimą, arba manydami sutaikyti Italiją su Austrija ir ją nuo vokiečių atitraukti, kad je liktų vieni grumtis su visais priešais. Austrijos visi slavai reikalauja taikos nuo senai, o dabar to pradeda reikalauti ir valdanti Vengriją magyarai, kurie pirma labjausiai Austriją karėn stumė, kad slavai perdaug susidrutinti negalėtų.

Sulyg Londono žinių: derybos apie susitaikymą Italijos su Austrija geruoju, be įsikišimo karėn, galutinai iširo. Gyventojai verčia valdžią smarkiomis demonstracijomis greitai karėn įsikišti ir užpulti Austriją, nes kitaip Austrija užpuls Italiją.

Grekija ir Bulgarija iki šiol palaiko neutrališkumą, nes viena kitai neužsitiki, bijosi, kad vienai karėn įsikišus, kita iš to nesinaudotų. Bet abiejų kraštų gyventojų dauguma geidžia karės, nes tikisi iš to didesnį pelną turėti, negu ilgiau laukti, rankas sudėjus. Grekijos karėn įsikišimui labjausia priešinasi karalius, nes jis yra vokiškos kilmės, todėl nenori vokiečiams kenkti. Bet turbut ir karalius pradeda krypti karės šalininkų pusėn, nes jis pasiuntė savo sunų, kunigaikštį Jurgį, pas talkininkus pasiteirauti, ką už prisidėjimą karėn jų rusėj Grekija po karei gali gauti.

Svarbiausias Grekijoj karės šalininkas, buvęs jos ministerių pirmininkas Venizelos, rengiasi Amerikon keliauti ir čia iš grekų nori suorganizuoti šventus liuosnorių legijonus ir su 50,000 liuosnorių pradėti karę su Turkija Azijoj, kur gyvena daug grekų. Venizelos tiki, kad, prasidėjus karei, skaitlius legijonų kariautojų greitai pasidvigubįs. Liuosnorių pradėta karė ir Grekiją karėn įtrauktų, nes turkai keršintų grekams, o Grekija turėtų už grekus užstoti.

Iš Karės Lauko.

Petrogradas. Suvalkų gubernijoj, išilgai Prusų rubežiaus kolkas nėra labai svarbių kariškų operacijų. Mušiai Mariampolės apielinkėse pasitaiko kasdien. Vokiečiai čia užėmė fortifikuotas pozicijas nuo Mariampolės iki Suvalkų miesto. Rusai atkartotinai mėgina išmesti juos iš šitų pozicijų, bet upė Šešupė, kuri plaukia nuo Suvalkų į šiaurius ir tik augščiau Mariampolės užsisuka į vakarus linkui Naumiesčio, suteikia vokiečiams gerą atsigynimo liniją.

Tuom tarpu vokiečiai mėgina atakuoti rusų linijas Lomžos gubernijoj ir Augustavo paviete, kad sumažinus rusų spaudimą Mariampolės ir Suvalkų apielinkėse.

Petrogradas. Austro-vokiškos jiegos, kurios dar vis laiko atskiras viršunes Karpatų kalnuose, atkakliai priešinasi rusams ant kiekvieno žingsnio. Susirėmimų frontas eina nuo miesto Bartfeld iki miesto Stryj. Šis frontas turi apie 15 angl. mylių ilgio; Bartfeld yra pietinėj Karpatų pusėj, Vengrijoj, o Stryj yra šiaurinėj Karpatų dalyj, Galicijoj.

Atakai ir kontr-atakai mainosi viens po kito su tokiu greitumu, kad abidvi pusi galima pavadinti užpuolančiomis. Susirėmimuose, dėlei jų nepaprasto smarkumo, krinta daug aukų, o tuom tarpu permaina pozicijose iš to nėra kol-kas žymi.

Austrai atkartotinai mėgina įsiveržti iš Bukovinos į Rusiją linkui miesto Chotim. Rusai šitą austrų mėginimą skaito bandymu atitraukti rusiškas jiegas nuo Karpatų. Rusiški expertai tvirtina, kad austrai negalėjo sutraukti atsakančių jiegų sulaikymui rusų pirmyužangos Karpatuose ir todėl jiems liko tik vienas dalykas—atitraukti rusus į kitas vietas.

Bucharestas. Sulyg žinių, kurios aplaikyta iš ištikimiausių šaltinių, Rumanijos įsimaišymo karėn galima laukti bile dieną. Sulyg žinių, Rumanija padariusi paslaptą sutartį, sulyg kurios Rumanija žada užimti Austrijos provinciją Transylvaniją tuom pačiu laiku, kada rusai įsiverš Vengrijon. Menama, kad tokiam atsitikime Italija negalėtų ilgiau išsilaikyti neutrališkai ir užimtų Trentno ir Triesto apskričių.

Newport News, Va. Kapitonas Thierfelder, komandierius vokiško skraiduolio Kronprinz Wilhelm, atvykusis į Newport News uostą, pranešė, kad jis esą nemano nusiginkluoti ir likti su savo laivu Amerikoj net iki karės galui.

Amerikos valdžia leido laivui ineiti į sausą doką, kad padarius laivui reikalingas pataisas. Sulyg apskaitliavimų, Prinz Wilhelmas reikalauja pataisymų, kurie užims apie 3 savaites laiko.

Petrogradas. Rusų kariškas štabas išleido paliepimą, kuriuom šaukiama kariumenėn dar daugiau rezervistų, kurie iki šiolei nebuvo armijon paimti. Sulyg apskaitliavimų, šitos naujos rezervos beveik padvigubins didumą dabartinės rusų veikiančios armijos.

Vengriški valdininkai miesto Ungvar išbėgo iš miesto, kuomet rusai, persikėlę per Karpatus, pradėjo prie jo artintis.

Londonas. Balandžio 15 d. oficialiai pagarsinta, kad anglų nuostoliai nuo pat karės pradžios net iki balandžio 1? dienai išneša 139,347. Šiame skaitliuje yra užmušti, sužeisti ir nelaisvėn pakliuvusieji. Francuzų nuostoliai iki šiolei apskaitliuojami ant 750,000.

Berlinas. Vieno vokiško laikraščio korespondentas Karpatuose apskaitliuoja rusų nuostolius užmuštais, sužeistais, ligoniais ir belaisviais ant pusės miliono vyrų. Jisai sako, kad rusų armija Karpatuose esanti sulaužyta, neatsiekus savo tikslo. Nuostoliai esą pasibaisėtini. Negyvų kunai guli kruvomis prieš austro-vokiečių linijas.

Karės korespondentai, esantieji prie austrų generalio štabo, sako, kad rusams, metant eilę po eilės savo pulkus mušin, pasisekė truputį pažengti pirmyn Dukla spragos klonyje, kame jie, rusai, turėjo užvaldę didelę dalį pietinių spragos pakalnių.

Nuo Italijos parubežio. Italija turi šiądien po ginklu 1,200,000 pirmos linijos kareivių, kurie yra pilnai aprupinti karei. Kareivių amžius yra nuo 20 iki 26 metų. Kareiviai norį pradėti karę, ir aficierai su dideliu sunkumu juos sulaiką.

Rymas. Rusijos užrubežio reikalų ministeris Sazonovas ir vyriausis rusų armijos vadas didisai kunigaikštis Nikalojus prisiuntė Italijon telegramus, kuriuose Italija raginama stoti karėn. Anot telegramų turinio, Rusija sutinkanti, kad Italija atsiektų savo "idealų," tai yra, kad jai pereitų kai-kyniai Austrijos kraštai, italų apgyventi.

Italijoje įvairiose vietose areštuojama daug vokiškų šnipų.

Amsterdamas. Hollandijos laikraščiai yra labai pasipiktinę nuskandinimu hollandiško garlaivio Katwyk, kurį nuskandino, kaip spėjama, vokiečių povandeninis laivas. Tarp kit-ko laikraštis Handelsblad sako:

Šisai užpuolimas ant Hollandijos yra tokios rūšies, kad duoda mums pilną teisę ištraukti kardą ir makštų ir prisidėti prie Vokietijos priešų (suprask: talkininkų)... Jeigu mes pasiduosime kiekvienam nuženinimui ir pavelysime mindžioti savo teises, tai ramybė gali buti nupirkta perbrangia kaina."

Kitas laikraštis, Telegraaf, persergsti žmones, kad jie savo užsikarščiavime nenueitų pertoli.

Iki šiol nėra žinoma tikrai, ar povandeninis laivas, paskandinęs Katwyk'ą, buvo vokiškas. Hollandijos valdžia todėl yra labai atsargi savo išsireiškimuose ir pasiganėdino pranešimais, kad tyrinėjimai eina toliaus.

Iš Berlino pranešama, kad vokiečiai taipogi daro tyrinėjimą dėlei hollandiškojo laivo nuskandinimo.

Londonas. Lloyd'o kompanijos telegramas praneša, kad švedų garlaivis Folke of Trellebore nuskendo, užšokęs ant minos, keturias dešimts aštuoniose myliose į rytus nuo Peterhead. Laivo įgula išsigelbėjo.

Londonas. Priešų orlaiviai apsimainė vizitais Anglijoje, Francuzijoje ir Vokietijoje.

Vokiečių Zeppelinai ir aeroplianai užpuolė dvylika Anglijos miestų ir mėtė į juos bombas. Tarp užpultų miestų yra Ipswich, Colchester, Felixstowe, Canterbury, Favershan ir Sittingbourne. Vokiečių orlaivininkai apsilankė Londono apielinkėje. Londono šviesos yra užgesintos, nes bijomasi vokiečių užpuolimo iš oro.

Francuzų lakunai skrajojo virš sekančių vokiškų miestų: Leopoldshoh, Maizieres Les Metz (Metz'o priemiestis, kame numesta 40 bombų ant elektrikos dirbtuvės) ir Rottweil (Wuertemburg'e), kame numesta 10 bombų ant parako sandėlio ir pridaryta daug nuostolio.

Vokiečiai atlankė du Francuzijos miestus: Calais, kame numesta 7 bombos ir vienas civiliškas žmogus užmušta, ir Amiens, kame vokiškų lakunų bombos užmušė ir sužeidė dešimts ypatų.

Nuostoliai, sulyg pranešimų, abelnai paėmus, padaryta nelabai dideli.

Anglijoje anglų lakunai nusivijo vokiečių orlaivius. Sakoma, kad vienas vokiečių orlaivis likosi numuštas žemyn, bet šio pranešimo kol-kas negalima patikrinti.

Londonas. Gyvybės apdraudos kompanijos sakosi, kad iki šiolei išmokėjusios $9,500,000 už užmuštus karėje anglus aficierus.

New York. Laikraštyje World talpinama straipsnis vokiečio Gustav C. Roeder, kuris nesenai keliavo po Vokietiją. Roeder'is sako, kad Vokietijoje amerikonai yra nekenčiami daugiau negu rusai arba francuzai. Neapykantos priežastim išstatoma ginklų gabenimas iš Amerikos talkininkams.

Berlinas. Vokiškas laikraštis Allgemeine Anzeiger praneša, buk rusų armijos vyriausis vadas, didis kunigaikštis Nikalojus, apie kurį buvo paleista žinia, buk jis esąs susirgęs, neserga, bet buk esąs pašautas per vieną iš savo generolų, butent per generolą baroną Sievers'ą, buvusį Dešimtos Armijos vadą, sumuštą ties Mozurų ežerais.

Anot šito laikraščio žinios, didis kunigaikštis Nikalojus pasikvietė pas save generolą baroną Sievers ir pareikalavo nuo jo pasiaiškinimo, kodėl Dešimtoji rusų armija, buvusi Prusuose, pakliuvo į tokią nelaimę ir tapo sumušta ties Mozurų ežerais pereito vasario mėnesyj. Generolo Sievers'o pasiaiškinimas, matomai, nepertikrino didžiojo kunigaikščio ir jis rėžė Sievers'ui ausin. Generolas Sievers tuomet, anot šito pasakojimo, išsitraukė revolverį ir paleido į didį kunigaikštį šuvį, kuris pataikė jam į pilvą; pats baronas Sievers po to atkreipė revolverį į save ir užšovė.

Minėtas vokiškas laikraštis praneša, kad apie nusižudymą barono Sievers'o sužinota tik po to, kaip jis tapo palaidotas, o nesenai buk sužinota iš ištikimų šaltinių, kad didis kunigaikštis Nikalojus sergąs.

(Šita žinia paeina iš vokiškų ir neoficiališkų šaltinių ir yra paremta ant gando, kuris iki šiolei nėra patikrintas. Galėjo taip atsitikti, nes didis kunigaikštis Nikalojus yra žinomas, kaipo kareivis, kuris laiko geležinėse rankose ir augčiausius generolus, jeigu jie savo pareigų kaip reik nepildo, vienok kol šitos žinios patvirtinimo nebus iš kitų šaltinių, į ją reik žiurėti, kaipo į gandą, o ne kaipo į tikrą žinią).

Rymas. Oficiališkos žinios, kurias gavo Italijos ministerija nuo vokiškų dipliomatų, nurodo į tai, kad vokiečių generalis štabas numetė šalin savo plianus apie užkariavimą Francuzijos ir kad vokiečiai dabar pasiryžo Francuzijoj tiktai gintis. Šita žinia padarė Italijoj nepaprastai didelį įspudį, nes iš to suprantama, kad vokiečiai nustojo vilties įsiveržti giliau Francuzijon.

Geneva, Šveicarijoj. Žinia iš Viennos praneša laikraščiui Tribuna, kad laike kariškos tarybos posėdžio, kur pirmininkavo Feldmaršalas von Hindenburg, nutarta sunkiąją austrų artileriją, esančią dabar ties Verdun tvirtovę, Francuzijoj, iš ten ištraukti ir pasiųsti į Lenkiją, o esančią ant vakarinio fronto vengrišką kavaleriją nusiųst atgal į Krokavą, Galicijon.

Petrogradas. Sulyg oficiališko apskaiatliavimo rusai laike paskutinio mėnesio paėmė nelaisvėn Karpatų kalnuose 70,000 austro-vokiečių sykiu su 900 aficierų. Taipgi užgriebta 30 sunkių kanuolių ir 200 kulkasvaidžių.

Nors pranešime nieko nesakoma apie rusų nuostolius, vienok galima manyti, kad ir rusų nuostoliai buvo dideli, nes pranešime sakoma, kad priešas gynėsi atkakliai ir su didžiausiu užsispyrimu.

Pranešime labai giriama narsumas rusų kariumenės, kuriai prisiėjo pergalėti ne tik priešus, bet ir šaltį bei sniegą. Rusai prie sunkiausių išlygų, anot šio pranešimo, išlošė Karpatuose svarbias pozicijas ant apie 70 angl. mylių pločio.

Londonas. Vienam vietos laikraščiui pranešama iš Petrogrado, kad "yra ženklų, iš kurių galima spręsti, kad gen. von Hindenburg, kuris dabar yra Prusų Lietuvoj, o ne Francuzijoj, kaip apie tai buvo minėta, netrukus mano padaryti kitą didelį žygį, kad atitraukus rusus nuo Karpatų ir išgelbėjus austrus ir vokiečius iš blogo padėjimo, kuriame jie randasi Karpatuose. Šis Hindenburgo naujas žygis-užpuolimas greičiausiai bene atsitiks Suvalkų gubernijoj, apielinkėse Mariampolės, kur rusų armija laike paskutinių dviejų savaičių laimėjo visą eilę vietinių mušių."

Paryžius. Du turkišku torpediniu laivu tapo išsprogdinti, kuomet jie pereidinėjo minų juostą, kurią nutiesė rusų laivai Juodose jurėse prie inėjimo į Bosforo siaurumą, kuomet turkų laivynas plaukiojo Juodose jurėse. Expliozija dviejų laivų persergėjo likusius turkiškus laivus, kurie tapo priversti pasilikti Juodose jurėse, nes turkai neturi su savim laivų minų nušlavimui. Rusai, užkirtę tokiu budu kelią į Bosforo siaurumą, tikisi išgaudyt ir likusius turkų laivus.

Berlinas. Atėjusios žinios iš Rytinės Afrikos praneša, kad tenai, netoli vietos, vadinamos Pangoni, buvo smarkus mušis tarp angliškų ir vokiškų koloniališkų kariumenių. Po dviejų dienų mušio vokiečiai, sakoma, bjauriai sumušė ten anglus, paimdami nelaisvėn 700 kareivių.

Berlinas. Roland Garros, garsus francuzų lakunas, pakliuvo vokiečių nelaisvėn. Oficiališkai tapo paskelbta, kad Garros yra sugautas prie Ingelmunster, Belgijoj, netoli į šiaurius nuo Lille. Jis orlaivyj tyrinėjo vokiškas pozicijas, kuomet kulka sulaužė jo motorą ir lakunas turėjo nusileisti žemyn.

Garros tarnauja francuzų armijoje nuo pat karės pradžios ir turėjo daugybę nepaprastų atsitikimų, kurie tiesiog yra panašus greičiaus į pasaką negu į teisybę. Pavyzdžiui, vieną sykį, kuomet jis tyrinėjo užpakalyj vokiškų pozicijų, vokiečiai apipylė jį kulkomis ir sugadino jo mašiną. Jis tuomet nuduodamas, kad esąs užmuštas, greit nukrito su orlaiviu žemyn. Po to vokiškas lakunas nusileido arti tos vietos ir prisiartino prie nukritusio orlaivio, kad pažiurėti, kaip francuzas užsimušė. Garros užšovė vokietį, pagriebė jo orlaivį Taube ir pasikėlė oran. Jis laimingai prisiartino prie francuziškų pozicijų, bet tuojaus suprato, kad bus labai sunku nusileisti žemyn, nes francuziški kareiviai, pamatę vokišką orlaivį, apipylė jį kulkomis. Galų gale jam pasisekė laimingai nutupti tarp francuziškų kareivių, kurie negalėjo suprasti, kokiu budu jis čia atsirado vokiškam orlaivyj.

Garros buvo pirmas lakunas, kuris 1913 metais perlėkė per Viduržemio jures nuo St. Rafael, Francuzijoj, į Bizertą, Tunise, Afrikoj.

Kopenhagenas. Šešios paskutinės listos vokiškų užmuštų, sužeistų ir prapuolusių, pagarsintos oficiališkai Berline, turi išviso 32,542 vardu. Išviso iki šiolei vienos tik Prusijos karalystės listos išneša 1,186,969 vardus. Pridėjus surašus žuvusių, sužeistų ir prapuolusių iš Bavarijos, Saksonijos ir Wuertembergo karalysčių, abelni Vokietijos nuostoliai nuo pat pradžios karės išneša 2,750,000 vyrų. Keturios listos paduoda lavonus, kurių pažinti negalima buvo."

IŠ AMERIKOS.

UŽSAKYMAI KARĖS REIKALAMS.

New York. Rusija dirbtuvėse Canadian Car Foundry Co. užsakė šrapnelių už $80,000,000, o Suvienytose Valstijose 40 dirbtuvių 2,5000,000 štukų. Italija ir Rusija Amerikoj užsakė savo kareiviams 3 milionus porų čebatų, už 20 milionų parako ir amunicijos ir 80,000 mulų ir arklių.

PRATRUKO VANDENS REZERVUARAS.

Phoenix, Ariz. Pratruko Lyman vandens rezervuaras ir vanduo nuplaukė ant miesto St. John. 8 žmonės prigėrė, o kelių dar truksta; su tais nežinia, kas atsitiko.

NUŽUDĖ VAIKUS IR SAVE.

Spokane, Wash. Iš nusiminimo, moteris Luther A. Leonard nužudė ketvertą savo vaikų ir pati save nunuodino.

SUĖMĖ LAIVO KAPITONĄ IR JO PASAŽIERIUS.

New York. Suėmė čia kapitoną Red Star Line garlaivio Kroonland ir 77 jureivius ir tarnavusius. Tie įgulos žmonės garlaiviu Finland tapo iš Anglijos Amerikon atgabenti kaipo ateiviai, o paskui juos pergabeno ant garlaivio Kroonland kaipo darbininkus. Ateivių užvaizda mano, kad jie yra kontraktuoti, o tokius Amerikon gabenti uždrausta.

BUVUSIO PREZIDENTO ROOSEVELTO PATI OPERUOTA.

New York. Balandžio 14 d. tapo ligoninėn atgabenta buvusio Suvienytų Valstijų prezidento Roosevelto pati, ir profesorius Cornell universiteto Dr. Lambert padarė jai operaciją.

NELAIMĖ KASYKLOSE.

Pittsburg, Pa. Davy Pocahontas kasyklose, netoli Roderfield, atsitiko gazų expliozija, kuri užmušė 3 darbininkus iš šešių olon nusileidusių.

TEISIŲ PAGERINIMAS.

Madison, Wis. Valstijos legisliatura užgyrė paremti vedimo teises taip, kad apsivedant, vien nuo vyrų bus reikalaujama daktarų paliudijimų. Džiova ir visos plaučių ligos negalės kenkti apsivedimams. Tai, matyt, čia eina vien apie lytiškas ligas, bet jas taip gerai gali turėti, ir turi lygiai vyrai, kaip ir motrjs; joms vyras gali moterį užkrėsti, bet užkrečia ir moteris vyrą.

PADEREWSKI AMERIKOJE.

New York. Ignacy Paderewski, garsus lenkų pijanistas, atvyko į Ameriką, kad pagelbėjus rinkti aukas nukentėjusiai nuo karės Lenkijai. Iš laivo išlipant, susitiko jo amerikoniški draugai.

TEISMAN TRAUKIA IŽDO MINISTERĮ IR JO PADĖJĖJĄ.

Washington, D. C. Bankai Riggs, National ir National City Bank teisman apskundė iždo ministerį (žentą prezidento Wilsono) McAdoo ir iždo kontrolerį I. Shelton Williamson už pasinaudojimą iš savo vietų ir suokalbį, kad užkenkus minėtiems bankams. Kaip sakoma, prezidentas bylai reikalauja kredito iš iždo pinigų, nori už iždo pinigus pasamdyti jeims gerus advokatus.

BEVIELIS TELEFONAS.

Schenectady, N. Y. Inžinierius Langmure taip pagerino bevielį telefoną, kad jį galės nevžilgo vartoti plačioji visuomenė be malonės kompanijų. Pirmieji bandymai parodė, kad nuo 50 mylių kalbančio balsas gerai girdėt.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **Philadelphia, Pa.** Suvienytų Valstijų dirbtuvės pereitą savaitę vėl gavo nuo karę vedančių tautų užsakymą ginklų ir amunicijos už 20 milionų doliarių. Didžiausius užsakymus gavo: Baldin Locomotive Works, Westinghouse Electric Co. ir General Electric Co.

¶ **Chicago, Ill.** Architektų organizacija, kaip sakoma, nutarė boikotuoti streikuojančius, prigulinčius į uniją, dailydes. Pradėta tarybos streiko užbaigimui.

¶ **Philadelphia, Pa.** Vakarinėj Pennsylvanijoj ir rytinėj Ohio dalyj daugiau tarpinimo pečių dirbti pradėjo. Calumet Hecla vario kasyklos pakėlė ant 10% algas savo 12,000 darbininkų.

IŠ VISUR.

|| Japonijos kariški laivai turi įsitaisę bevielinį telefoną, kuris gerai veikia iki 100 mylių. Kitų kraštų laivai dar tokių prietaisų neturi.

|| Bavarijos sostinėj, mieste Muenchen pasimirė vienas iš žymiausių lenkų teplioriu, Alfred Wierusz-Kowalski. Kowalski gimė Suvalkuose 1849 metuose. Tarptautiškose parodose keliose vietose Kowalski už savo abrozdus gavo auksinius medalius.

|| Anglijos valdžia per konsulius pranešė savininkams garlaivių plaukiojančių tarp San Francisco, Seattle ir Alaskos, kad laivai, užsukanti į Kanados portus, turi nuo jų pirma prašalinti: vokiečius, austrus ir turkus pasažierius ir įgelos žmones.

|| Rusija pajuriniu telegrafu tapo sujungta su Anglija. Naujoji telegrafo linija eina iš Anglijos, per Šiaurines jures, išilgai Norvegijos kranto į Baltasias jures į Archangelską. Linija ta yra ilgesnė negu telegrafas, jungiantis Angliją su Amerika.

|| Kaip Vokietijoj, taip ir Londone pakėlė duonos kainas: dabar Londone už 4 svarų duonos bandutę moka 17c. Anglijos valdžia, kaip pranešė laikraštis The Evening Chronicle, monopolis paima pardavinėjimą alkoholinių gėrimų, taigi degtinės, vyno, likierų ir alaus visokių rųšių.

Vokietijoj valdžia paėmė jau savo kontrolėn ir bulves.

|| Prie Matamoroh, Mexikoj, išėjusi iš miesto Carranzos kariumenė užpuolė Villos kariautojus ir juos samušė; užmušė 300, daug sužeidė, kitus nelaisvėn paėmė, o likę pabėgo. Miestą Tuxpam buvo užėmę Villos kareiviai, bet juos išvijo Carranzos kariumenė.

Prie Hinsacheto Villos kareiviai tapo sumušti ir 300 pasidavė Carranzos generolui, bet tuom neišsigelbėjo, nes visi tapo užmušti; užmušta taipgi daug moterų ir vaikų, tapo išskersti ir sužeistieji palikti ant mušio lauko.

|| Francuziškas kariškas skraiduolis konfiskavo Vokietijos pačto siuntinius iš Pietinės Amerikos, gabenamus itališko garlaivio Siena.

|| Ryme atsilankė buvęs Francuzijos užsienių ministeris Honotaux. Jis atlankė ir popiežių. Kalbama, buk jis kalbėjo apie taikos išlygas, nes dabar Rusija stato didesnius reikalavimus negu karės pradžioj. Valdžiai tarnaujanti Rusijos laikraščiai dabar kalba, jog laimėjus karę talkininkams, Rusija nuo Turkijos negali pasiganėdinti vienu Konstantinopoliu, bet dar reikalauja ir Palestinos. Bet Syriją ir Palestiną nori gauti Francuzija.

|| Nesutikimai tarp Japonijos ir Chinų priima vis aštresnę formą. Chinija nenori išpildyti nekurių Japonijos reikalavimų ir atsišaukė prie Suvienytų Valstijų, kad jos užstotų už Chiniją ir įsikištų ginčan tarp Chinų ir Japonijos. Japonijos reikalavimai, sulyg Chinų tvirtinimo, yra toki, kad Chinams gręsia didelis pavojus: Chinija gali nustoti dalies savo žemės, o gal ir savistovybės.

Suv. Valstijos, nors pripažįsta, kad Japonija privalo turėti tulas privilegijas Chinuose, tačiaus jos priešingos yra tam, kad Japonija turėtų kontrolėj Chinų republiką. Prezidentas Wilsonas didžiai tuomi užinteresuotas ir atkreipė ypatingą atydą ant dalykų stovio tolimuose Azijos Rytuose.

|| Japonijoj, Ube anglių kasyklose nugriuvusios olos lubos uždarė išsigelbėjimo kelią 300 darbininkų, o olon, per pratrukusius plyšius veržiasi jurių vanduo. Nėra todėl vilties išgelbėti užgriuvusių darbininkų, nes kol prie jų prisikas, jie bus jau prigėrę.

|| Žinios, ateinančios iš Mexiko, praneša, kad generolo Villos armija, susidedanti iš 20,000 kareivių, tapo bjauriai sumušta generolo Obregon. Sakoma, kad šiame mušyj Villa nustojo apie 10,000 kareivių.

KUOMET ZEPPELINAS ATLEKIA SVEČIUOSNA.
Šis paveikslėlis parodo vokišką orlaivį Zeppeliną, kuomet jis paskutiniu sykiu atsilankė Paryžiuje. Išmestos bombos (dvi parodytos kairėj pusėj paveikslėlio) pataikė į namus Paryžiaus priemiestyj, ir aiškiai matyt, ką jos padarė. Lakunai sėdi valtyj po orlaiviu.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ SO. BOSTON, MASS.

"Birutė" ir "Consilium Facultatis" scenoje. Balandžio 10 d. muzikos ir dramos draugija "Gabija" statė scenoje dviveiksmę istorišką meliodramą "Birutę" ir vieno veiksmo operetę "Consilium Facultatis," kuriai muziką paruošė M. Petrauskas, "Birutės" kompozitorius. Vakaras buvo Lietuvių Salėje. Orkestrą, chorą ir solistus dirigavo patsai kompozitorius M. Petrauskas.

"Birutės" vaidinimas pavyko. Kaip pats vaidinmas, taip ir artistų grimas buvo geri. Artistai buvo parinkti tinkamai. Gerai išėjo brolių duetas (p. V. Jankauskas—tvirtas baritonas ir p. . Rimkus—švelnus, puikus tenoras). Keistutis (p. A. Čebatorius) buvo pilnas energijos, meilės prie Birutės ir davė gerą kunigaikščio typą. Senam Vaidylai (p. J. Baniuliui) ypatingai gerai pavyko dainavimas. Kiek silpnesnis buvo Zunšteinas (p. D. Šapalius), kuris truputį suklydo ir, deja, turi peraštrų, lavinimo reikalaujantį balsą. Visgi rolė išėjo vidutiniškai. Pati Birutė vaidino gerai. Iš choro numerių ypač gerai išėjo "Lietuvos Dievaičiai." Tarp publikos girdėjosi išreikštų norų, kad "Birutė" butų dažniau matoma scenoje.

"Conslium Facultatis" yra dar sulyginamai nesenai versta lietuvių kalbon. Kaipo operetė, jinai, regis, dar pirmu kartu pasirodė scenoje. Ape šio veikalo atlikimą pasakytina tas pat, kas ir apie "Birutę." Gasparo Bublickio rolę gerai atliko p. A. Višniauskas, kuris turi gerą balsą (rolėn ineina ir dainavimo). Tas pat pasakytina apie Onytę, kurios rolę atliko p-lė O. Vilimaitė. Zdzislavas Murickis (p. S. E. Vitaitis) buvo geras, jo dainavimas žavėjo klausytojus. Pilną gyvumo ir vykusį Daktaro Reškio typą davė p. Jankauskas, kuriam, rods, vertėtų imti didesnes roles. Valentuko rolę, nors jinai mažiausia, p. J. Kerdiejus atliko taip, kad jinai atkreipė į save visos publikos atydą. Kiekvienas Valentuko pasikrutinimas buvo publikai juokų maišu. Dainavime Valentukas parodė tvirtą—tikro Valento—balsą. Geras taipogi buvo ir kitų artistų vaidinimas bei dainavimas.

Vakaras abelnai pavyko. Publikos buvo apie 400. Laike vaidinimo užsilaikyta ramiai. Apsigyvenus pas mus gerb. M. Petrauskui, galima tikėtis, kad "Gabijos" ir jos gabių vaidintojų veikimas išsivystys iki augštam laipsniui. Geriausio pasisekimo! *Naris.*

IŠ WORCESTER, MASS.

Velykų "aukos." Laike Velykų visame mieste suareštuota už muštynes 21 lietuvis. *K. R.*

IŠ MADISON, WIS.

Organizuoja lietuvių ukininkų kolioniją. Iš lietuvių žembirbystės studento, p. D. B. Pratapo, kuris tikisi ateinantį rudenį užbaigti mokslą, "Lietuvos" Redakciją gavo raštelį, kame p. D. B. Pratapas praneša, kad jisai nusprendęs steigti lietuvių ukininkų kolioniją Rusk paviete (county), Wisconsin valstijoje. Sumanytojas žada, iki mokslą pabaigs, traukti į čia lietuvius ant ukės, o pabaigęs mokslą, žada pats apsipirkti ten žemės ir apsigyventi. Ponas Pratapas sako, kad tokiu lietuvių kolionizacijos suorganizavimu busią atsiekta to, kad jeigu agentai ar kompanijos pradės stoti kompeticijon, tai "turės lietuviams daugiau gero daryti, negu kad dabar daro; tie patįs lietuviai agentai pradės aktyviškiau patįs dirbti tarp lietuvių. Be to, ir mažiau apgavysčių atsitiks." Žemė sumanytoje kolionijoje, anot p. Pratapo žodžių, kainuojanti nuo $15 iki $18 už akerį.

IŠ E. ST. LOUIS, ILL.

Vakaras. Balandžio 11 d. čia buvo vakaras. Vaidinta "Durnas Pažįs, Kvailas Supras." Vaidintojai nemokėjo rolių, ir abelnai vaidinimas galima skaityti nepavykusiu. Vakarą rengė teatro draugija, stovinti arti prie parapijos. Apart šios draugijos, čia yra neprigulminga dramos draugija.

Ten Buvęs.

IŠ SHENANDOAH, PA.

Rado negyvą. Čia šv. Jurgio kapinėse likosi palaidotas Simonas Juris, dar jaunas vyras, kuris praeitą savaitę buvo rastas negyvas gretimame Gilberton'o miestelyje.

Suareštuotas už nelegalį daktaradimą. Shenandoah'ryje likosi suareštuotas Jonas Satinskas, 30 metų amžiaus, už žmonių gydymą ir savų vaistų dirbimą, neturint daktaro dipliomo nei aptiekininko leidimo. Sakoma, kad suareštuotasai eidavęs į tuos namus, kur budavo ligonių, ir gvarantuodavęs, kad išgydys ligonį. *P. R.*

IŠ BROOKLYN, N. Y.

Čepulionis sumušė čampijoną. Dešimties eilių kumštynėse, buvusiose čia, lietuvis kumštininkas Jurgis Čepulionis iš Newcastle sumušė vidutinės svaros kumštininkų čampijoną A. McCoy. Pastarasis išsilaikė iki pabaigos ir tokiu budu nenustojo čampijono diržo, bet pripažįstama, kad Čepulionis jįjį labai smarkiai sumušė. Devintoje eilėje McCoy buvo parmuštas ant grindų. Lygiai metai laiko atgal nuo šių kumštynių čia pat Brooklyne McCoy sumušė Čepulionį, tuomet vidutinės svaros čampijoną, į 50 sekundų. Šį kartą Čepulionis "atsilygino!" Dėlei čampijono diržo jiedviem tačiaus dar kartą reikės susičiupti. *N. L.*

IŠ VANCOUVER, B. C., CANADA.

Mirė. Pasimirė čia lietuvis Jurgis Širvaitis, 40 metų amžiaus. Apie 13 metų atgal jisai gyvenęs Kankakee, Ill., ir turėjęs daug pažįstamų Chicagos apielinkėse. *K.*

IŠ BROOKLYN, N. Y.

SLA. vakarėlis. Balandžio 10 d. miesto dalyj East New York SLA. 228-ta kuopa turėjo surengusi taip vadinamą "balių su pamarginimais". Tokius vakarėlius dažnai ruošia TMD. kuopa ir SLA. kuopos. Į tuos vakarus publika susirenka paprastai tiktai prijaučiančioji toms kuopoms, neskaitlinga bet prakilnesnėji. Toks "balius su pamarginimais" buna paprastai labai smagus, nes smagiai pasilinksmini, užgirsti ar tai dekliamacijų, ar tai monoliogų, kaip kada solistą, o dažniausiai chorą. Štai ir viršminėta SLA. kuopa parengė tokį pat vakarą. Publikos nebuvo labai daug, bet susirinko Brooklyno prakilnesnieji tautiečiai. Išpradžių viskas ėjo labai gražiai. Tiktai štai išeina vieno vietos letuvių lakiraščių rekliamuojamas "garsusis" "Aido" choras ir musų senojo vadovo p. Erimino vedamas užtraukia marselietę. Publikoje upas nupuola. Visi laukėmė užtraukiant kokią nors tautišką dainelę, bet musų veteranas p. Ereminas duoda mums dalyką, netikėtą ir netinkantį tam vakarui. Jauteisi esąs ne SLA. vakare, bet kaž-kur kitur.

Vakaro rengėjai, rods, privalėjo žinoti, kas yra "Aido" choras ir kokias dainas jisai dainuoja. Reikėjo jį palikt; tegul jisai sau dainuoja marselietę socialistų suėjimuose, o ne SLA. kuopos vakare, kur publika susirenka pasiklausyt ko kito, o ne marseliečių.

Labai reik stebėtis ir iš p. Eremino... *Zarasiškis.*

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

"Genovaitės" vaidinimas. Nedėlioj, balandžio 11 d., Teatrališkas Ratelis, gyvuojantis prie TMD. 17-tos kuopos, statė scenoje aštuonių veiksmų veikalą "Genovaitė." Apie veikalą, berods, nėra ko nei šnekėti: beveik visiems jisai yra žinomas. Scenerijos vaidinimui buvo išanksto parupintos. Laike vaidinimo jos puikiai atrodė ir žymiai prisidėjo prie vaidinimo pasekmingumo. Atidarius vakarą p. V. Sabaliauskui, prasidėjo vaidinimas. Laike pertraukų griežė muzika, ačiu kam publika nejautė paprastojo pertraukų nuobodumo.

Genovaitę vaidino p-lė P. Žukauskaitė, kuri savo rolę atliko gana gerai, ypač patiko publikai josios daina, kuomet ji, išleidusi vyrą į karę, prisiminusi laimingas praeities dienas, uždainuoja: "O, Brangus Sigyte, Tu mane apleidai." Jos gražus balsas liejosi svetainėje liudna ir švelnia meliodija. Sigytą vaidino p. Jurgis Biliunas. Gan gerai išėjo mažulio berniuko rolė, kurią atliko p. V. Žukauskas, 7 metų vaikas. Golius (p. A. Akromas) kalėjimo sceną puikiai atliko. Drakas (p. A. Leonavičius), Berta (p-lė M. Papeikiutė), Alkius (p. V. Savickas), Ragana (p-lė K. Bazariutė) atlikta taip, kad papeikimui negali buti vietos. Mauras (p. A. Drzekauskis), Budeliai (pp. M. Sabaliauskas ir A. Ukelis), Brunas (p. P. Biliunas), kareiviai (pp. J. Zeimis, M. Sabaliauskas, V. Bepirštis ir J. Navickas) visi atliko savo roles gana gerai. Abelnai paėmus, veikalas galima skaityti gerai nusisekusiu. Vien buvo kėblumo 7-tame akte, kuriam reikėjo šauti į bėgančią stirną, bet, dėlei netikusio šautuvo šauti nebebuvo galima; tačiaus tai ne aktorių kaltė.

Žmonių atsilankė vakaran nemažai, vienok pelno Rateliui neliks, nes, žinomas dalykas, tokio veikalo perstatymui reikia didelių išlaidų. Vienok rataliečiai nenustojo energijos. Padrąsinti pasisekimu, jie su pasišventimu ketina veikti ir toliaus, kiek išgalėdami.

J. Biliunas.

IŠ WATERBURY, CONN.

Praslinkus gavėniai. Žiema praslinko. Ir štai jau pavasaris pradėjo rodyti savo malonias dienas, atnešdamas su savim įvairius reikalus ir naujus rupesčius.

Musų apielinkėje gavėnios laiku žmonės gan darbščiai veikė. Daug buvo parengta visokių prakalbų naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvoje. Prakalbose buvo karštai raginama pagelbėti nelaimingiems musų viengenčiams užjuryje. Tie raginimai atnešė pasekmių. Per tą laiką, šale surinktų aukų, vietiniai lietuviai paliovė lankę karčiamas, pakeisdami jas prakalbomis ir įvairiais kitais naudingais darbais. Galima buvo tikėtis, kad gyvenimas, pasukęs tokion gražion linkmėn, ir toliaus jaja tebeis.

Bet vos spėjo praslinkti Velykos, visi tie prakilnus darbai apmirė, ir vietiniai lietuviai pradėjo grįžti senojon vėžėn.

Daugiau suprantantieji vietos lietuviai, mato, kad jeigu nebutų tų karčiamų, tai nebutų lietuviams vietos, kur praleisti savo laiką be naudos, sunaikinti turtą ir palaidoti norą prie prakilnesnių darbų. Kad užbėgus tam blogui už akių, matoma tiktai vienas išėjimas, tai yra: stengtis visiems tapti piliečiais ir balsavimuose atiduoti savo balsą už tų kenksmingų įstaigų panaikinimą. Matoma reikalingumas; kad kalbėtojai, ragindami lietuvius prie pilietystės popierų išsiėmimo, drauge su tuom aiškintų, kokias pasekmes atneša svaigalai.

Pakilus jaunuomenei augščiau, nepasitaikys nei tų dažnių dabar priverstinų apsivedimų, kuriuose svotu yra dėdė su kočėlu. Nereikės tuomet policistams su lazdomis varinėti jaunuolius moterystės stonan. Dabar toki atsitikimai pas mus yra dažniu apsireiškimu. Nekartą užklausus čionykščio jaunuolio, kam jisai jau kelinti metai vedžiojasi su ta mergina ir neapsiveda, tai gausi atsakymą: girdi, "Aš noriu sužinoti, kokios jinai "noturos." Tasai noturos sužinojimas paprastai ir priverčia "dėdę" paskui įsimaišyti.

Nuo tokio jaunimo musų merginoms privalu butų šalintis. Iš kitos pusės, jeigu tie jaunuoliai savo liuosą laiką pašvęstų ne nuklėms, bet apšvietai, tai jie suprastų visokių 'noturos mėginimų' negražumą, ir nereikėtų jiems nei visiems kitiems vietos lietuviams rausti prieš amerikonus už tokius pasielgimus. *Doros Mylėtojas.*

IŠ WILKES-BARRE, PA.

Prakalbos. Balandžio 11 d. parapijos komitetas parengė prakalbas. Jas atidarė vietinis klebonas, kun. J. Šiupšinskas. Po tam merginų choras sudainavo porą dainelių, ir išėjo kalbėti p. J. Miliauskas. Jisai kalbėjo temoje. "Kas yra socializmas ir iš kur jisai kilęs." Pabaigus jam kalbėti, kvartetai iš Pittston ir Wilkes-Barre bei vyrų choras patiekė publikai po dainelę. Paskui antru atvėju kalbėjo p. J. Miliaukas, vėl apie socializmą. Užbaigęs, kalbėtojas pakvietė socialistus "pasikalbėti." Vienas socialistų užklausė: "Kas atsitinka žmogui numirus ir kas atsitinka su kitais gyvunais?" Trumpai į tai atsakęs, p. Mil. užklausė socialisto: "Jeigu esi socialistu, tai pasakyk, kas yra socializmas?". Užklaustasai negalėjo į klausimą atsakyti. Publikai tas pridavė nemažai linksmo upo. Žmonių buvo prakalbosna susirinkę apie penki šimtai. Visi ramiai užsilaikė. *A. K—kis.*

IŠ EAST CHICAGO, IND.

Lietuvos nukentėjusiems, TMD. kuopoje. Balandžio 10 d. TMD. 127 kp. parengė balių, kurio visas pelnas paskirta naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvoje. Taipogi pačiame baliuje buvo rinktos aukos. Aukavo: po $1.00—J. Lukoševičius, A. Kairis, K. Grikšas, J. Zizas, P. Jasaitis; po 50c—P. Tijušas, F. Zickus, C. Puišis; po 25c—T. Mikoliunaitė, M. Tijušas, P. Sakas, T. Pullmonas, S. Širvinskas, J. Tijušas, L. Andraitis, P. Junskas, P. Uzas. Nuo baliaus pelno liko $13.25. Taigi su surinktomis aukomis išviso pasidarė $22.00. Visa tai nutarta pasiųsti į Lietuvos Gelbėjimo Fondą per "Lietuvos" Redakciją ir aukautojų pavardes taipogi pagarsinti "Lietuvoje." Aukos gauta ir pasiųsta sulyg nurodymų. *Red.*).

Balandžio 11 d. TMD. 127-ta kuopa turėjo savo mėnesinį susirinkimą, kuriame likosi išdalinti naujai TMD. išleistieji "A. Strazdo Raštai." Nariai, kiek galima buvo matyti, naujais raštais likosi užganėdinti, ypač gavusieji raštus aptaisytus. Šioji kuopa yra jau skaitlinga nariais, ir dar vis naujų narių rašosi, nes kiekvienas mato, kokią naudą jisai turi iš prigulėjimo prie draugijos. TMD. yra vienintėlė Amerikos lietuvių draugija, kuri suteikia savo nariams kasmet nemažą pluoštą raštų. Apart to, vietinė kuopa turi pašelpos skyrių, iš kurio kuopos nariai gauna po $5.00 savaitinės pašelpos ligoje. Kuopa taipogi turi knygyną, kame galima gauti visokių knygų pasiskaitymui. Iš to visko matyti, kad kiekvienam vietos lietuviui, kuris dar nėra prisirašęs prie kuopos, bus didelė nauda, jeigu jisai netrukdindamas ateis ir pristos prie kuopos.

P. J. Sakas, aukų rinkėjas.

Nuo Redakcijos. Čekį ant $22, išrašyta p. A. Povilaikos, TMD. iždo., vardu, gavome per p. P. J. Saką, ir gautasai čekis pasiųsta p. Povilaikai su prašymu, kad čekis butų įteiktas Liet. Gelb. Fondui.

IŠ GIRARDVILLE, PA.

Čepulionio ristynės. Pereitos pėtnyčios vakare, balandžio 16 d. Jurgis Čepulionis, kumštininkas susitiko su kumštininku Moyle vietinėje opera house.

Nors kumštininkas Moyle ir yra mažuma tvirtesnis, bei sunkesnis, negu Jurgis Čepulionis, vienok jis atsilaikyt nematė progos. Jurgis Čepulionis savo priešą taip kumščiavo, kaip pelų maišą. *P. R.*

IŠ SHENANDOAH, PA.

Komitetas rinkimui aukų nukentėjusiems Lietuvoje. Nesenai įvykusiame čia susirinkime likosi išrinktas komitetas, kurio tikslu yra rinkti aukas nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje. Komitetan inėjo sekantieji žmonės: P. Morkunas V. Valenta, J. Burčikas, J. Simanavičius, K. Motuzas, K. Bubnys. *S. H.*

IŠ MASON CITY, IOWA.

Dėlei kunigo pakvietimo. Balandžia 12 ir 13 d. aplankė musų miestelį kun. J. Jonaitis iš So. Omaha, Nebr. Pakvietė naujai susitvėrusi SLA. kuopelė. Kun. Jonaitis atvažavo vien tuom tikslu, kad aprupinus vietos lietuvius jųjų dvasiškuose reikaluose. Jis išklausė jų išpažinties ir pasakė 3 pamokslus. Čionykščiai lietuviai suaukavo keletą doliarių jo kelionės lėšomis, už ką iš kunigo gavo širdingą "ačiu."

Nors musų miestelyje yra mažas burelis lietuvių, bet ir tai pasidalinę į dvi dalis. Kodėl taip yra—sunku suprasti. Bet tasai pasidalinimas jaučiasi. Štai, kuomet tvėrėsi nauja SLA. kuopa, tai kai-kurie vietos lietuviai bėgiojo po stubas, atkalbinėdami žmones, kad nesirašytų į kuopą. Girdi, "mes" "[illegible] galime sutverti savo draugystę. Kol-kas dar nesutvėrė.

Kuomet kuopa kvietė kunigą, tai tie patįs bėgiojo po stubas, kad niekas neitų prie pakviestojo kunigo. Girdi, "kunigas Jonaitis yra socialistų kunigas; pas jį tik socialistai eina." Girdi, "aš (tai yra atkalbinėtojas) pertrauksiu kitą kunigą." Kuomet atvažiavo kun. Jonaitis, tai tulas vietos lietuvis mušė telegramą vienam Chicagos priemiestyje gyvenančiam kunigui, kad ji-

sai kuogreičiausiai pributų. Tasai kunigas pribuvo išryto balandžio 13 d. ir jau rado kun. Jonaitį bažnyčioje. Suprato jis, kad kvietėjas jį pagavo. Pakalbėjęs su kun. Jonaičiu, atvažiavusis kunigas pasakė: "Kad bučiau žinojęs, kad taip yra, bučiau visai nevažiavęs." Ir, paėmęs traukinį, jis išvažiavo atgal namon.

Pas mus yra tokių ypatų, kurios atkalbinėja žmones, kad nesirasytų į kuopą, nes, girdi, tai socialistų draugystė. Jie atkalbinėja ir nuo bažnyčios. Girdi, socialistų kunigas. Kur tokių žmonių protas!

Vietos lietuviams vertėtų susiprasti ir neklausyti atkalbinėjimų ir išvieno veikti kokį nors naudingą darbą, kad ateityje galėtumėm turėti iš to ką gero.

J. H. Alikonis.

Redakcijos pricrašas. Apie tą patį dalyką rašo ir kitas musų korespondentas, p. Balandis. Jo pasakojimas savo turiniu skiriasi nuo p. Alikonio pranešimo tiktai tuom, kad sakoma, jog antram kunigui buvo ne telegramas, bet laiškas pasiųstas. Apart šios smulkmenos, jokių kitų prieštaravimų abiejuose raštuose nėra. Savo raštelyje p. Balandis dar rašo apie SLA. 178 kp., kad jinai turinti 11 narių ir, kad visems vietos lietuviams butų galima kuogeriausioje santaikoje tarp savęs susigyventi ir visems priklausyti prie SLA. kuopos ir joje išvien veikti.

IŠ LOWELL, MASS.

Darbai. Šis-tas. Darbai pas mus, rods, neblogai eina, bet užmokestis prasta. Todėl žmogui su šeimyna yra sunku pragyventi. Nelengviau pragyventi ir musų pavieniams. Mat, prie pragyvenimo išlaidų daug prisideda ir tas, kad reikia armonikai pirkinėtis ir gužynes taisytis. Tos vadinamos gužynės yra savotiškas ir gan įdomus dalykas. Paprastai jaunimas—vyrai ir merginos—susirenka keno nors grįčioje ir sutaiso šokius su "dainuškomis." Suprantama, nieko blogo pačiuose šokiuose ir dainose negalima rasti. Pasilinksminimas yra prigimtas jaunimui dalykas, ir butų paiku jaunimui ką nors sakyti vien už tai, kad jiedi linksminasi. Bet pastebėtina tai, kad "gužynių" rengėjai ir lankytojai yra didžiausiais viešų vakarų priešais, ir viešuose lietuvių jaunimo susiėjimuose jų nepamatysi. Mat, "sarmata," ląbai šviesiu; na, o antra vertus viešuose vakaruose nėra alaus, o jeigu ir yra, tai ne tiek, kiek "turėtų buti." Tokioje šviesoje matosi dauguma musų jaunimo. Pridėjus gi kortas (kazyras), bilijardus ir kitus "geimius," gaunasi visai pilnas vaizdas. Doresnieji vietos žmonės kazyrninkų pas save nepriima. Neturėdami kitos vietos, jie kai-kada sulenda kokin sklepan kortuoti. Prie kortų sunku apsieiti be svaigalų. Todėl dažnai kazyriavimo pasekmėje galima kazyrninkus matyti padabintus suskaldytomis makaulėmis, pajuodavusiais antakiais ir panašiai.

Daugelis vietos jaunimo visai užmiršta, kad Lietuvoje jųjų seni tėveliai, broliai ir sesutės dabar kenčia kuodidžiausį skurdą ir vargą. Mes čia gužynėse "geriam, ulevojam," o ten užjuryje jųs visi verskitės taip, kaip sau norite. Taip, rodos, galvoja, arba bent elgiasi didelis skaitlius vietos lietuvių jaunimo. Turime čia ir kitokios rųšies žmonių, bet ne apie juos šiame rašinėlyje kalbama.

Sulenkėjęs vietos lietuvių tarpe pastebėtina nemažas. Dėlei sulenkėjimo galima butų pasakyti šis-tas ir musų dvasiškam ganytojui. Santikiai tarp parapijos ir kunigo yra, rods, nepergeriausi. Prieš porą metų vietos lietuviai norėjo gauti kitą kunigą ir tuom tikslu buvo važinėję net pas kardinolą, bet viskas vien važinėjimu ir užsibaigė.

J. S. J.

IŠ WEIRGOR, WIS.

Gyvenimas ir darbai. Šisai miestelis dar ne nuo senai pradėtas. Čionai randasi vien tik ukės. Apart ukininkavimo, žmonės užsiima dar girių kirtimu ir medžių pjovimu į lentas. Yra čia viena lentų pjovykla. Tačiaus daugiausia tai ukės darbas. Apielinkėje žemė yra išdalinta į ukes, kurios pradėta pardavinėti tiktai praeito rudens rugpjučio mėnesyje. Daugiausiai ukes apsipirkę yra amerikonai. Bet apart jų, yra dar keli vokiečiai, 2 lenkai ir penki lietuviai, visi atvažiavę iš Chicagos. Tarp lietuvių 4 yra pavieniai ir vienas su šeimyna. Žemė čia daugiausia parduodama ant lengvų išmokėjimų. Žmogus, turėdamas $200, gali pradėti gyventi ant ukės. Kompanija duoda darbą. Tokiu budu gali dienomis uždarbiauti, o vakarais parėjęs namon apžiurėti savo ukę. Lauko kaina čia už margą (akerį) įvairuoja nuo $15 iki $25. Kur dabar čia stovi jau pradirbti laukai, pirmiaus buvo girios. Oras čia sveikas, vanduo geras. Butų malonu, jeigu čia ir daugiau lietuvių apsigyventų.

S. Valentinavičius.

Iš Valparaiso Padangės.

Nedaug dar laiko tepraslinko, kaip aš apsigyvenau Valparaisoje. Tačiaus per tą laiką, nors paviršutiniai, teko pažinžti vietinį, iš moksleivių susidedanti jaunimą, ypač per viešus vakarėlius. Mat, čionykštė Literaturos Draugija laiko kas penktadienio vakaras susirinkimus su įvairaus turinio programėlių, kuriame visuomet jauti jaunos sielos prakilnumą, tuos berybinius ir vardo neturinčius troškimus-idealus, kuriuos žmogui tik vieną kartą telemta pragyventi...

Čionykštė lietuvių moksleivija marga nei genys. Įvairios pažiuros ir nuomonės viešpatauja, įvairių minties krypsnių teužtiksi. Tačiaus, nežiurint to margumo, susigyvenama, kiek galima matyti, kuogeriausiai. Puikumo tarp moksleivių nesimato. Atpenč, jaučiasi visai kitoniška dvasia. Iš šalies žiurint į kokį nors moksleivį, taip prastai, neturtingai apsirėdžiusį, išrodantį tokiu skurdžiu, abejoji, ar kas nors daugiau galėtų rastis po tuom prastu drabužiu. Bet kuomet toksai, rods, prastųolis atsistoja prieš burelį mokinių su kokia nors prakalbėlę, susyk mainai savo nuomonę. Jaučiasi, kad tai vyras, pasišventęs mokslui, įgijimui prakilniausių pasaulio išminties pasiekimų

Užgautas tos dvasios, skrendi tartum ir pats kur ten begalinėn minties tolymon, berybėn dvasios erdvėn. Horizontai, rods, atsiskleidžia ir atsišlieja toli-toli.

Iš ten, iš tos tolumos klausaisi, ar girdėtis žmonių dėjavimas? Ar ištoli matosi žmonių krauju nudažytas žemės veidas? Ar niekas iš dausų nemato žemės tragedijų? O jei mato, a ratkreipia atydą į baisųjį reginį?

Tai bėgi mintim kiton žemės kamuolio pusėn. Ten randi motiną, klupančią prie savo sunaus juodvarnių apdraskyto lavono. Nori ją pakelti, nuvesti jos bakužėn, pasakyti jai, kas žmogžudis josios sunaus...

Tai bėgi prie pasaulio genijaus kapo. Tartum geidi, kad jis išeitų iš savo antžino palociaus—pažiurėtų, kas dedasi netoliese jo kapo.

Bet tik žemė už jį atsako. "Jis jums paliko ginklus prieš tamsą kovoti; jie yra knygų puslapiuose. Ten rasite ir išminties sėklas, kurios dabar labai augtų ant žmonių kraujais nušlakštytos žemuzės. Sekite jas knygas!..."

Girdint tokį galingą šaukimą prie žmoniškumo, idealo, tarytum palieki toks tvirtas, drąsus stoti kovon su gyvenimą globiančiomis tamsybėmis, apgalėti jas, gyvenimą padaryti lengvu, šviesiu ir laimingu...

Staiga atsipeiki. Iš berybės erdvių nusileidi žemėn.

Mints skrieja prie musų laikraštijos. Rods, užduotum jaunuoliui moksleiviui klausmą: "Kodėl tamsta neprisidedi nors maža dalele savo gabumų prie musų laikraštijos praturtinimo?" Bet atydžiai permeti akim visas aplinkybes, kurios sudaro moksleivio gyvenimą. Matai, kad sunku moksleiviui stoti pagelbon musų laikraštijai. Musų moksleivis tai skurdžius. Apart savo dviejų rankų, neturi nieko kito, kad padėtų jam nešti sunkią jojo moksleiviško gyvenimo naštą. Moksleivis turi žiurėti savo mokslo ir juodu darbu įgyti sau pragyvenimą ir galę mokintis. Daugumas moksleivių dirba po 18 valandų. Tai kur čia mąstyti apie kokį nors pašalinį veikimą!...

* *

Prie Literaturos Draugijos priklauso veik visi mokiniai (mokestis 15c už 3 mėnesius). Ši draugija turi savo knygyna, kuriame randasi apie 250 vien lietuviškų knygų. Knygos gerai užlaikomos. Tvarka pagirtina. Knygynan pareina veik visi Amerikos lietuvių laikraščiai. Prieš kurį par-

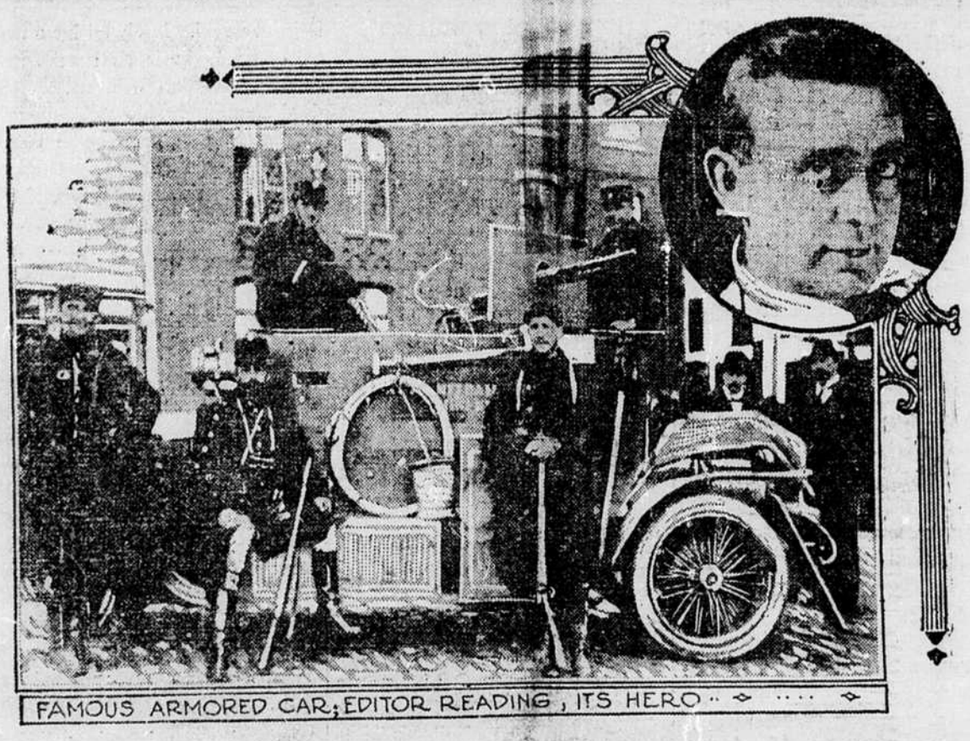

FAMOUS ARMORED CAR; EDITOR READING, ITS HERO

REDAKTORIUS KAREIVIS.

Redaktorius laikraščio Sporting Chronicle, Mr. Richard Reading (iš dešinės matyt jo galva), pradžioj karėj pastojo į Belgijos šarvuotų automobilistų pulką ir dalyvavo daugelyj mušių. Laike vieno mušio, kuriame dalyvavo ir jo automobilius, jam tapo sulaužytos abidvi kojos. Paveikslėlis parodo jo šarvuotą automobilių

eidavo ir iš Lietuvos, bet dabar jų nėra.

Butų maionu, jei leidėjai laikraščių, kurių nėra musų knygyne, siuntinėtų savo laikraščius moksleiviams pasiskaityti.

Lietuviai Valparaisoje gan gerą vardą turi, ypač pas mokyklos vyriausybę. Lietuvių kalboje yra 3 reguliarės kliasos: lietuvių kalbos, gramatikos ir retorikos (besiantį bertainį, vietoj retorikos, bus literaturos kliasa). Subatomis studijuojame Lietuvos istoriją.

Taip tai ir teka lietuvių moksleivių gyvenimas Valparaisoje

Pavasario Vėjelis.

P. S. Jei kas norėtų žinių apie šią mokyklą bei mokinius, tegul kreipiasi, įdedant krasos ženklelį atsakymui, šiuo antrašu: Lithuanian Library, 751 Cyrus st., Valparaiso, Ind.

IŠ LIETUVOS.

Antrasai vokiečių užpuolimas ant Suvalkų gub. vėl išvaikė daugybę žmonių, iš jų nusėdėtųjų vietų atitraukė tukstančius jų nuo darbo, ir jų ukio, kartais palikus jį ir visą mantą be jokios priežiuros likimo malonei...

Daugumą pabėgėlių rado sau prieglaudos Vilniaus mieste, kur dabar jų skaitoma iki 15 tukst. Kiti gi plačiai išsiblaškė po visą Vilniaus gub., ypač jos Panemunio rajonu.

Suvalkų gubernijos komitetas įgaliojo adv. F. Bugailiškį apvažiuoti ir patirti vietoje tų pabėgėlių padėjimą. Tuo patim tikslu važinėja dar šiaurinėje Trakų apskričio dalyje Vilniaus Gydymo ir Maitinimo pagelbai teikti draugijos įgaliotiniai Brazaitis ir Rozenfeldus, teikdami kartu pašelpų. P. Bugailiškis yra tuotarpu suteikęs Komitetui tokių žinių apie Suvalkijos pabėgėlius iš Varenos—Alytaus ir Druskininkų—Pariečiaus rajono.

Prieš vasario 25 d. pabėgėlių kolionijos čia buvo pradėjusios mažintis; vieni jų grįžo namo, kiti arčiau jų pasitraukė. Po vasario 25 d. tačiaus pabėgėlių vėl papludo, ypač Druskininkų ir Merkinės pusėje, kur jie kėlėsi per Nemuną. Kai-kurie jų nuo Kapčiamiesčio (Seinų ap.) atvyko net per Gardiną. Paskutinis bėgimas, apėmęs mažesnį plotą (Veisijų, Leipalingio, Kapčiamiesčio, Lazdijų, Seirijų apielinkės), davė tačiaus didelį naujų pabėgėlių skaičių: bėgo ypač vyriškiai, kuriuos vokiečiai šį kartą ir-gi ėmę gabenti į Vokietiją,—pavyzdžiui, iš Veisijų miestelio paėmę 87 žydus ir 19 krikščionių. Moterįs pabėgėlės sudaro 10—20 nuoš.

Nemažai pabėgėlių yra su arkliais, dėl kurių turi jie daug vargo, nes vilniškiai gyventojai ir šiaip pašaru bėdini.

Nors kitur vilniškiai valstiečiai iš paskutinių ir dalinasi su pabėgėliais savo duonos kąsniu, bet jos ir patįs **neretai pasigenda...**

Druskininkuose vasario 25-26 d. teko užrašyti 428. Apsitoję čia pabėgėliai iš Veisijų, Leipalingio (Leipunų) ir Zelionskos apielinkių, Seinų apskr.; 305 pabėgėliams padėta susitvarkyti: paimta butai, daugiausia apleistose vilose, nupirkta kuro, išduota kiek pašelpos. Tokių butų-prieglaudų čia įsteigta išviso 14; kiekviename jų pačių pabėgėlių yra išrinktasis perdėtinis.

Ratnyčios apielinkėje pabėgėliai susimetę toliau nuo miestelio ir Nemuno tarp miškų Lateżeryje, Šklerunose, kur kartu slapstėsi ir vilniškiai Panemunio pabėgėliai. Čia miškuose tris savaites išbuvo keletas šimtų pabėgėlių su arkliais ir vežimais, kurendamiesi laužus, jų šeimynos turėjo progą lindėti triobose. Dabar tuose sodžiuose beliko keliolika pabėgėlių sodiečių ir apie 12 žydų.

Kabeliuose išbuvo 3 savaites apie 60 pabėgėlių, dabar jų tėra 8.

Pariečiuje susimetę pabėgėliai už geležinkelio bažnytkiemyje, Senojoje ir Naujoje Rudoje, Berštoje, Lušnevoje, kur jų gyvena išviso arti 200 žm., daugiausia nuo Suvalkų pusės.

Varėnos miestelyje jų yra buvę daugiau šimto, dabar beliko keliolika žmonių. Kiti grįžo namo, bet, nevisi suspėjo, nes toliau Alytaus vėl nebepraleidžiama.

Perlojoje patikrinti teko 55 pabėgėliai, kuriems suteikta pašelpos. Gyvena jie miesčiukyje, Prokresteliuose, Milioniškyje ir kituose sodžiuose. Buvo jų ir čia daugiau 100.

Nedzingės bažnytkiemis, budamas atokiai nuo kelių, pabėgėlių beveik nėra matęs, jei bent jo kai-kurie sodžiai.

Alovėje pabėgėlių ir-gi nedaug apsistojo: nėra čia liuosų triobėsių ir tų pačių mažai. Taippat sunku čia gauti maisto ir pašaro, kurių ir vietos žmonėms pritruko.

Alytuje (Vilniaus ir Suvalkų gub.) pabėgėlių padėjimas sunkiausis. Sanitarinės sąlygos negalimos: susikimšę ankštai po įvairius butus, arbatines. Liuosų triobėsių nėra. Pabėgėlių skaičiuje randasi ir stuikininkų, net paleistųjų kareivių, kurie nebegalėjo pagrįžti namo. Pabėgėlių skaičius čia nesimažina, nes tuomet pribuva naujų ar tai iš vokiečių užimtųjų vietų ar tai begrįžtančiųjų namo.

Šios pusės Alytuje (Viln. gub.) užregistruoti teko 120 žmonių; 82-jems jų išduota pašelpos. Kitos pusės Alytuje (Suv. gub.) užregistruota 240 žmonių; pašelpos išduota 194 žm. Pabėgėlių randasi čia daugiausia nuo Kalvarijos, Simno, Liubavos, Krosnos, Lazdijų, Krasnopolio, Andrejavo, Pajevonio, Vyžainių, Beržininkų, Balkanų, Zaburiškių ir kitų valsčių. Gyvenama jų dar ir Uliškių sodžiuje ir miestelio kolionijose.

— Kovo 3 d. Vilniun atvežta 366 vokečių kareivių, 6 aficieriai ir 12 paaficierių. Kareivių tarpe keletas savanorių—Berlino universiteto studentų.

Suvalkų gub. visuomenės komiteto valdyba įkurė dabar Vilniuje pabėgėliams 45 butus. Tuose butuose gyvena ir turi iš komiteto visą užlaikymą 900 žmonių, be to dar apie 2000 žmonių gyvena savo butuose, gaudami iš komiteto tik pinigines pašelpos (apie 15 kap. dienai). Komitetas turi įsteigęs vieną internatą inteligentams (apie 30 žm.), vieną vidurinių mokyklų mokiniams (gyvena 22 mokinių) ir vieną Veiverių seminarijos mokiniams (apie 70 žm.), 3 butus mažiems vaikams. Taip-pat dabar komitetas pasiuntė tam tikrus burius į Trakų apskr., kame jie šelpia vietoje pabėgėlius suvalkiečius, o pirmajai progai pasitaikius tie buriai stengsis persikelti Suvalkų gub. ir tenai šelpti nukentėjusius dėl karės.

Suvalkiečių pabėgėlių surašyta Žieżmariuose, Jezne, Darsuniškiuose ir jų apielinkėse 1200 žmonių. Jiems duodamos pinigų pašelpos.

Vienas komiteto įgaliotinis išvažiavo į Druskininkus, Merkinę, Alovę ir Paprienę patirti vietose apie pabėgėlių gyvenimą ir suteikti labjau reikalingiems laikinės pašelpos. Organizatorium pašelpos Suvalkų gub. pabėgėliams Panemunės apskričiuose (Vilniaus, Kauno ir Suvalkų gub.) yra A. Bulota. Skrajojamuose buriuose darbuojasi buvusiojo Alvite gydymo ir maitinimo punkto nariai—adv. J. Brazaitis, p-lė E. Leonavičaitė ir advokatas Rozenfeldas, be to dar adv. F. Bugailiškis. Į Žieżmarių punktą šiomis dienomis išvažiavo moteris-daktarė.

— "Lietuvių Globa šelpti musų broliams lietuviams belaisviams is Prusų Lietuvos," kad nors kiek sumažinus musų tautiečių iš Mažosios Lietuvos vargą, Rusijon, kame lietuvių belaisvių esama, yra issiuntusi du savo delegatu—atstovą P. Keinį ir inž.-tech. Kairį. Dabar mums teko sužinoti, kad Lietuvių Globa yra gavusi iš Voronežo nuo savo delegatų laišką, kame rašoma, kad jiedu Voroneže belaisvių neradę, nes nors išpradžių pirmos partijos ir buvo kai-kurios pasiųstos, bet vietos valdžia iškraustė juos iš savo gubernijos ir pasiuntė Samaros gub. Čia liko tik keleta liguistų ir sergančių senukų.

Bebudami Voroneze sužinoję, kad tarpu rusų ir vokiečių vyriausybių įvykusi sutartis mainytis belaisviais. Amerikos konsulas Maskvoje gavęs iš vokiečių pinigų ir instrukcijų vokiečių valdiniams gabenti. Manoma, kad visi tokia proga panorės pasinaudoti. Jie manoma vežti per Suomiją ir Švediją.

Delegatai išvažiavę toliau Saratovan.

Be to Lietuvių Globa yra gavusi žinių, kad lietuvių belaisvių esama Samaros, Ufos ir Taškento gubernijose.

— "Liet. Dr. nuk. dėl karės šelpti" gavo iš Rusijos zemstvų sąjungos 5 tukst. rub., iš Maskvos miesto tarnautojų komitetą per inž. Naruševičių 1000 rub. ir iš Amerikos Lietuvių Tautos Fondo 4,608 rublių.

Draugija paskyrė Žaslių skyriui 200 rub., Švenčionėlių—700 r. ir Šiaulių—500 r. vienkartinės pašelpos valgydinimo vietai įsteigti.

Įsteigta naujas skyrius Stulgiuose, sudaryta prie draugijos gydytojų sekciją, nutarta atidengti Antakalnyj ambulatoriją ligoniams priimti, įsteigti literatų fondas, sudaryta komisija paskaitoms ir vakarams surengti.

Sako, Sušaudė Kunigą.

Atvykusieji nesenai iš Suvalkų gub. pabėgėliai pasakoja, kad Kalvarijoje vokiečiai sušaudę kun. Krakaitį. Ar tasai paskalas yra tikras, kol kas nežinia.

Daug pabėgėlių serga. Nuo rugpjučio 1 d. ligi kovo 1 d. 1914 m. daktaras A. Vileišis dykai gydė 426 ligonius pabėgėlius; iš jų 172 patįs atėjo, o 254 pats daktaras aplankė jų butuose. Sirgo 194 vaikai, 124 moterįs ir 106 vyrai.

PANEVĖŽYS.

Kadangi Kurše yra nemaž katalikų, kalbančių tik latviškai, tai vysk. Karevičius liepė Kauno dvasininkų seminarijoj mokinti latvių kalbos.

VOKIEČIAI M. MIESTE.

(M.—matomai yra Mariampolė, nes kituose rusų laikraščiuose buvo apie tai minėta. **Red.**).

"L. Rus." rašo:

Vokiečiai M. mieste dar ir dabar daro kasimų. Šiomis dienomis jie įkėlę nedidelių armotų ir kulkasvaidžių bažnyčios bokštan. Yra žinių, jog vokiečiai vienus namus sudeginę, kitus suardę; nieko nedarę tik tiems namams, kurie yra reikalingi kareiviams gyventi. Tarp kit-ko gaisrai nesibaigia dar iki šios dienos. Dalį sugriautųjų medinių namų medžiagos vokiečiai suvartojo kasimų sustiprinimui. Kai-kuriuos paminklus, paimtus iš žydų kapinių, taippat suviiko į kasimus: jie taippat reikalingi. Matoma, toj vietoj vokiečiai mano ilgiau laikytis. Valdininkų M. nebėra nei vieno.

LILIPUTAI
(Nykštukai).

Budamas nesenai vienam Petrogrado kinematografe (Kazino de Paris), labai nustebau, kuomet liliputų trupos vedėja rekomenduodama mažuosius artistus, paskelbė, jogei du jų esą Kauno gub. Šiaulių pav. Visa trupa (burelis) susideda iš 6 žm. Tą kartą scenoj rodėsi tariamieji kaimiečiai šokdami (trepaką, lezginką etc.) ir dainuodami kupletus. Atlikę savo, liliputai leidosi publikon siulydami pirkti atminimui atviručių su jų fotografijomis. Prisiartinus mažajai šokikei, kuri turi 64 santimetrus augščio ir sveria 27 svarus, o amžiaus turi 20 metų, paklausiau, ar nebus ji Kauno gub.

— Taip, Kauno, mudu su broliu—atsakė ji.

— Mažu letuviai?

— Lietuviai męs iš kaimo, Šiaulių apskr., Kauno gub.

— Kaip gi pavardė?

— Šlaustas—atsakė liliputė-lietuvaitė.

Imu kalbinti lietuviškai, bet mano šokikė atsako užmiršusi, bet brolis, sako, gerai mokąs.

Kitam antrakte pasiekė ir su broliu pakalbėti: jisai truputį augštesnis, turi 25 metus, bet balsas ir visas sudėjimas vaiko, nors veidas rimtas. Kalba jis gražiai žemaitiškai. Ilgai kalbėtis neteko, nes jie skubinosi vėl scenon, tačiaus sužinojau, jogei jau 8 metai, kaip juodu scenoj darbuojasi.

Gavėnios pradžioje juodu išvažiavo namo svečiuoties ir Velykoms vėl žadėjo grįžt Petrogradan.

(Iš "Lietuvos Žinių.)

VOKIEČIAI SUVALKIJOJ.

Dabar tik pradeda ateidinėti žinios apie vokiečių darbelius, kuomet jie antru syk įsiveržė Suvalkų gubernijon pereito vasario mėnesyj. Vokiečiai labai daug buvo prirašę apie skriaudas, kokias buk padarę rusai, įsiveržidami Klaipėdon, Prusų Lietuvoj. Bet kaip matyt, iš tilpusių "Aušroj," Vilniaus laikraštyj, žinių, vokiečiai nei kiek negeriaus apsiėjo įsiveržę Suvalkijon: deginimų, plėšimų ir užmušinėjimų žmonių šiuom syk daug daugiau buvo negu pirmu sykiu. Žemiaus paduodame keletą žinių iš įvairų Suvalkijos miestų:

IŠ SEIRIJŲ APIELINKĖS.

Atvykę į Seirijus, Seinių paviete, vokiečiai paėmę apie 5000 vaikinų, išvežę daug patalų, gyvulių, arklių, javų ir t.t. Apielinkėj sudeginę dvarus: Mankunų, Sagavos, Ginčonių ir kit. Nuo granatos užmušta miestelio 2 žmonės ir sudeginta 8 namai. Mankunų dvare užmušta keliolika žmonių.

Vokiečiai Suvalkų Mieste.

Suvalkuose vokiečiai uždėjo ant gyventojų 10 tukst. rub. kontribucijos. Kuomet jiems buvę pranešta, kad negalima tiek pinigų surinkti, nes mieste likę tik bėdni žmonės, tai vokiečiai suėmę mieste visą varį ir nuvežę Prusijon. Paskui paėmė arklius, galvijus, valgio dalykus. Labai jieškoję duobių su bulbėmis. (Vėliaus ant Suvalkų miesto uždėta dar 50 tukstančių rublių kontribucijos. Ar ją nuo žmonių išgauta, apie tai kol kas nėra žinių. Red.).

Iš Seinų Katedros Padaryta Ligonbutis.

Lenkų laikraštis "Kur. Lit." paduoda keletą žinių apie vokiečių apsiėjimą Seinuose. Vokiečiai atėję į Seinus visai netikėtai, nors žydai prieš tai keletą dienų ir tyliai kalbėję. Vokiečiai užėmė žmonių butus, bažnyčią pavertė į sužeistųjų kareivių butą, liuterių kirkėj ir cerkvėj padarė karės sandėlius, žydų škaloj—ligoninę ir čia laikė nelaisvius. Iš vartotojų draugijos "Gaspadorius" išnešę viską patįs aficierai, nieko už tai nemokėdami. Bažnyčioj ir seminarijoj padarė 14 kratų, jieškodami pasiėptų valgio sandėlių. Nieko nerado, apart bažnytinio vyno. Seminarijos profesoriai turėję daug nemalonumo nuo vokiečių, tik kun. inspektorius mokėjęs suminkštinti vokiečių žiaurumą. Nuo aplinkinių gyventojų beveik viską atėmę. Iš Seinų miesto išvežę visą valgi ir kitus reikalingiausius dalykus. Kariumenei išėjus, likusieji vokiečiai užsilaikė tiesiog bjauriai; po moterų bluzoms jieškojo, ar neturi pas save paslėpusios pinigų.

Seinų Vyskupas Karosas ir Vokiečiai.

Vienas pabėgėlis iš Seinų, kuriam prisiėjo išbuti mieste 3 savaites po vokiečių užėmimo, papasakojo, kaip vokiečiai apsiėjo su Seinų vyskupu. Anksti ryto vokiečiai atėjo į vyskupo rumus ir įsilaužė į jo miegamąjį kambarį, kuomet vyskupas dar miegojo. Liepė sergančiam vyskupui atsikelti ir neapsirengusį pasodino ant kedės. Kareiviai paėmė jo patalus ir visus baltinius iš šėpų. Savo pasielgimu kareiviai labai suerzinę ir taip jau sergantį vyskupą. Vyskupo kapelionas kun. Grajauskas prašė vokiečių nedaryti sergančiam vyskupui jokios skriaudos. Bet nieko nepešęs, supykęs kun. Grajauskas pavadino vokiečius gunais. Gunai, tai laukinė tauta, kuri šeštame amžiuj po Kristaus užgimimo buvo užpuolusi Europą ir baisiai ją sunaikino. Už tokį palyginimą vokiečiai nesupykę. tik juokęsi, aiškindamies karės laiku. Be to paėmę vyskupo arklius, vežimus, išnešę iš virtuvės varinius indus. Pinigų nereikalavę. Iš vyskupo virtuvės kareiviai išmetę virėją ir savo aficieriams gaminę pietus.

Vyskupas pasakęs, kad tokioj neramioj valandoj niekur nevažiuosiąs iš Seinų, nors ir mirti prisieitų. Seinų miesto kunigai irgi visi pasilikę savo vietose.

Bažnyčia, kuri buvo pilna privaryta belaisvių, esanti labai prišiukšlinta.

Vokiečių Atsišaukimai į Rusų Kareivius.

Petrapilės telegrafavo agentura praneša apie vokiečių atsišaukimus į rusų kareivius. Seniau tokius atsišaukimus mėtydavo austrijiečiai, dabar gi juos mėtą ir vokiečiai. Tuose atsišaukimuose norima sukelti tarp kareivių nepasitikėjimą prie aficierių. Rašo atsišaukimuose savo pramanytus rusų kariumenės nuostolius. Žada rusų kareiviams duoti pinigų, degtinės, tabakos. Tokiems pažadėjimams rusų kareiviai visai netiki.

Visi laikraščiui siunčiami rankraščiai turi buti pažymėti autoriaus parašu ir adresu. Pasirašantieji pseudonimais turi paduoti, Redakcijos žinoti, ir savo tikrąjį vardą.

Redakcija pasilieka sau teisę atsiunčiamus jai rankraščius trumpinti ir taisyti.

Netinkamus laikraščiui rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autoriui atgal jo lėšomis.

Reikia visada rašyti plunksna ir tik ant vienos popiero pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Dėlei Dr. Gaigalaičio straipsnio. Šiame "Lietuvos" numeryje talpiname žinomojo Prusų Lietuvos veikėjo Dr. kun. Gaigalaičio straipsnį, kame autorius rašo apie rusų žiaurumus Prusų Lietuvoje. Dr. Gaigalaitis trumputyje savo raštelyje nupiešia ištikrųjų baisų paveikslą. Nupiešęs kruvinąjį vaizdą, Dr. Gaigalaitis kviečia Amerikos lietuvius pakelti savo balsą dėlei rusų kariumenės pasielgimo ir įvairiais legaliais budais užprotestuoti, stoti apgynimam skriaudžiamų musų brolių, Prusų lietuvių.

Tam kvietimui protestuoti prieš rusų kariumenės pasielgimą męs nepritariame. Ir štai kodėl.

Rusai nuskriaudė Prusų lietuvius, įsiverždami per rubežių, sunaikindami jųjų turtą, nužudydami visą eilę Prusų Lietuvos civiliškų gyventojų, tarp kurių, męs tikimės, galėjo pasitaikyti ir visai nekaltų, ir daugybę Prusų lietuvių išgabendami Rusijos gilumon.

Tas žiauru. Bet ar pati karė, kaipo tokia, nėra žiaurus, nežmoniškas, smerktinas dalykas?

Kaip daug nukentėjo Prusų lietuviai nuo rusų kariumenės—sunku yra pasakyti. Dr. Gaigalaitis savo raštelyje paduoda atskirus faktus, vardais minėdamas įstaigas, nukentėjusias nuo rusų įsiveržimo. Paduotiems faktams neturime pamato netikėti. Tai yra labai galima. Bet iš kitos pusės, vokietis socialistas, Reichstago atstovas, kurisai buvo tam tyčia nuvykęs Klaipėdon, kad ištyrus, kiek nuostolių pridirbo įsiveržę rusai, prieš kiek laiko pranešė, kad Klaipėdos sunaikinimas nėra taip didis, kaip buvo išpradžių pranešta. Esą sunaikinta atskirų įstaigų ir namų, bet miestas, abelnai imant, nedaug nukentėjęs. Minimasai vokietis socialistas negali buti įtartas nore sumažinti rusų padarytuosius nuostolius, ir turime tokį pat pamatą jam tikėti, kaip kad ir Dr. Gaigalaičiui.

Bet daleidžiant, kad rusai ištikrųjų viską Prusų Lietuvoje naikino, ką bent tulomis vietomis jie, rods, ištikrųjų padarė, męs nematome jokios priežasties kelti protestą vien prieš rusus.

Vokiečiai, įsiveržę Didžiojon Lietuvon, elgiasi negeriau. Pirmu įsiveržimu jie paliko Suvalkijoje po savęs sunkų atminimą. Daugelis vietų išnaikinta, žmonių turtas išplėšta, daugelis ramųjų gyventojų išvežta Vokietijon. Taip bent buvo net atkartinai po kelis kartus pranešta. Antrasai vokiečių įsiveržimas Didžiojon Lietuvon atsižymi dar didesniu žiaurumu. Nuo žmonių atimama paskutinis turtas, maistas. Jeigu tikėti pranešimams, tai antruoju kartu vokiečiai gabena Vokietijon dar didesnį skaitlių ramųjų gyventojų, negu kad laike pirmojo įsiveržimo. Pačioje karės pradžioje vokiečiai pirmutiniu dalyku ant užimtųjų priešo valstijoje miestų uždėjo sunkias kontribucijas. Tų kontribucijų uždėjimas pasikartojo ir vėliaus. Jas turėjo sumokėti niekuom neprasikaltę, ramųs gyventojai. Tų kontribucijų buvo uždėta ir ant Didž. Lietuvos miestų. Nelaimingiems Didžiosios Lietuvos gyventojams reikėjo, prie išplėšto iš jųjų paskutinio duonos kąsnio, prilėtneretai paskutinį skatiką. Antruoju savo įsiveržimu vokiečiai jau iki šiol pridirbo Didžiajai Lietuvai (ypač Suvalkų gubernijai) nuostolių, kurie lygųs beveik visiškam krašto sunaikinimui. Smugis, užduotas Suvalkijai, yra tokios rųšies, kad pradėjęs tenai plėtoti ir dabar visiškai sulaikytas gyvenimas negreitai galės atsigriebti.

Taigi susirenka užtektinai priežasčių, dėlei kurių Amerikos lietuviai, kurie daugiausia susideda iš Didžiosios Lietuvos išeivių, turėtų dar smarkiau užprotestuoti prieš vokiečių pasielgimą Didžiojoje Lietuvoje.

Kaip viena pusė (rusai) atnešė daug nuostolių vienai Lietuvos daliai, tai antroji pusė (vokiečiai) sunkiai nuskriaudė kitą Lietuvos dalį.

Tat lietuviams, kaipo tautai, reikėtų užprotestuoti prieš abi kariaujančias puses už Lietuvos sunaikinimą. Bet ar tais protestais męs atsieksime ko nors? Mums rodosi, kad nieko. Protestai absoliutiškai nieko negelbės. Kariautojai mato reikalingumą taip, arba kitaip, elgtis, ir jei Suvienytų Valstijų, didžiausios ir stipriausios neutralės valstijos, valdžios protestai nesulaiko kariautojų nuo tokio arba kitokio pasielgimo, kurį jie mano esantį reikalingu, tai juo labjau sulyginamai mažas burelis Amerikos lietuvių neįstengs nieko padaryti. Musų protestai prieš karę absoliutiškai nieko negelbės. Gi protestuoti prieš kurią vieną pusę, kuomet abi pusės yra kaltos vienose ir tose pačiose nuodėmėse, rasi, tiktai įvairiuose laipsniuose, butų musų priejautos išreiškimas antrajai pusei, o Amerikos lietuviai, kaipo neutrališki Suv. Valstijų gyventojai, privalėtų užsilaikyti neutrališkai, tai yra nerodyti jokios priejautos nei vienai, nei kitai pusei,

Musų nuomone, dabar ne laikas betikslíams, bergždiems protestams. Jeigu Amerikos lietuviai gali ką nors padaryti, tai palengvinti tą nelaimę, kurią atgabeno su savim šioji kruvina karė. Didžiojoje Lietuvoje tasai darbas yra varomas. Tenai rupinamasi kaip Didžiosios, taip Mažosios Lietuvos lietuviais. Vieni ir kiti yra tam tikrų draugijų šelpiami. Amerikos lietuvių priedermė yra prisidėti prie šio švento darbo, paremti jįjį kuolabjausiai, kad veikiančios Lietuvoje draugijos galėtų kuodaugiausia naudos atnešti nuskriaustiems musų broliams. Ne protestus dabar reiktų rengti, bet aukauti, rinkti aukas, raginti kitus prisidėti prie šio kruvinai reikalingo darbo.

Tokia turėtų buti, musų nuomone, Amerikos lietuvių pozicija. Tuom butų atsiekta daugiausia naudos ir išvengta bergždžio protestų darbo. Kaipo protestan, aukaukime kiekvienas kiek galėdami nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje!

Ar musų duosnumas mažėja? Sakoma, kad rinkimas aukų nukentėjusiems nuo karės Lietuvoje pradedas dabar susitvarkyti, daugiau nusistatyti, darytis plianingesnis. Tas gali buti teisybė. Įvairiose vietose bandyta įvairųs aukų rinkimo budai. Dabar galima sutraukti visą prityrimą, padaryti iš jojo tulas išvadas, pamatyti, koki aukų rinkimo budai yra kur pasekmingesni, ir aukų rinkimą padaryti dabar daug tvarkingesniu, su mažesnių spėkų eikvojimu gauti geresnes pasekmes.

Taip, tas, atkartojame, gali buti teisybė. Bet, ar drauge su tuom nesimažina musų, Amerikos lietuvių, duosnumas? Męs čia to nedrįstame tvirtinti; vien statome ta klausima.

Paprastai pas mus viskas daroma įsikarščiavimo upe. Kol dalykas yra naujas, kol musų karštis yra didelis, tai visi esame gatavi atiduoti paskutines jiegas, kad musų atydą pritraukusiojo tikslo atsiekus. Paprastai nuveikiama tokiais momentais daug. Bet paskui karštis praeina, dalyko naujumas pranyksta ir drauge su tuom žųsta tasai darbštumas, kurisai pradžioje buvo apreikštas.

Kuomet tiktai prasidėjo karė, visi Amerikos lietuviai subruzdo ruoštis prie rengtųjų seimų ir paskui rinkti aukas. Vieton vieno visuotino seimo, išsiskaldyta į dalis. Prasidėjo peštynės. Visgi upas buvo augštai pakilęs, ir po seimų aukų rinkimas buvo smarkus. Peštynės pasibaigė, įgyta prityrimo aukų rinkime, bet nėra jau to užsidegimo, entuziazmo, kurį matėme pradžioje. Berods, ir aukų dabar tiek nebeplaukia, kiek pirmiaus plaukė.

O antrasai karės smugis Lietuvai yra daug sunkesnis už pirmąjį, karės pradžioje. Tiktai dabar išsivysto prieš musų akis reginys baisios nelaimės Lietuvoje. Dabar tiktai turėtų vystytis visos Amerikos lietuvių pastangos aukų rinkime. Juo plačiau vystosi prieš musų akis kruvinasai vaizdas, juo duosesni turėtume męs buti savo brolių nelaimei sumažinti. Šios aukos yra šventa musų visų parciga, kuriai lygios Amerikos lietuviai niekuomet neturejo.

Kiek matyt, iškilusieji laikraščiuose ginčai dėlei suskilimo į sriovės daugelyje Amerikos lietuvių pagimdė neužsitikėjimą pačių aukų rinkimu. Tasai neužsitikėjimas turėtų išnykti. Tegul kiekvienas aukauja tam fondui, kuriam jisai pritaria. Tautiškos draugijos turi savą Lietuvos Gelbėjimo Fondą. Tegul kiekviena draugija įneša savo skatiką tan fondan, kad mažesnė butų nelaimė musų brolių užjuryje. Kitų sriovių žmonės tegul aukauja į savus fondus. Kas nenori dėti nei vienan fondan, tegul siunčia aukas tiesiog Lietuvon. Męs tačiaus patartume fondus, nes tuom susitaupintų truputis pasiuntimo lėšų ir kiekvienas butų tikras, kad aukų pasiuntimas bus prižiurėtas. Męs ypatingai kviestume aukauti Lietuvos Gelbėjimo ir Autonomijos Fondan, kurisai jam prisiųstų aukų padalinime Lietuvos draugijoms neaplenkė nei vienos sriovės, parodydamas tuom savo bešališkumą ir tyrą norą pagelbėti visiems nukentėjusiems tėvynėje lietuviams. Bet *svarbiausiu dalyku yra: aukaukime visi be jokio išskyrimo, kad nelaimės jurė Lietuvoje nebutų musų broliams taip sloginanti ir baisi.*

Aukos turėtų plaukti vis skaitlingesnės. Amerikos lietuvių, visuomet įvairiems tautiškiems reikalams gausių aukautojų, duosnumas turėtų šį kartą pralenkti visus kitus aukavimus, nes savo brolių, savo tautos gelbėjimas yra didžiausiu tautišku reikalu, nuo kurio nei vienas neturi teisės atsisakyti.

Rusų spauda apie vargus lietuvių, nukentėjusių nuo karės. Rusų dienraštyje (No. 70), išeinančiame Petrograde, rašoma apie vargingą padėjimą, kuriame yra dabar Lietuvos žmonės. Straipsnyje rašoma:

"Iš 2½ milionų lietuvių, gyvenančių dviejose parubežinėse gubernijose (Kauno ir Suvalkų Red.), ant priešo (vokiečių) užgriebtos teritorjos gyvena apie milionas. Labai nukentėjusių skaitoma apie 50,000 žmonių. Priežiuroje lietuviškųjų komitetų, kurių įvairiose Lietuvos vietose priskaitoma 85, randasi tiktai 10,000 žmonių, Kiti yra prisiglaudę pas nesunaikintų kaimų ukininkus. Pagelbos šaukiasi tie ukininkai, kurių gyvenimai yra priešo (vokiečių) sunaikinti arba kurių turtas visiškai išplėšta. Bet kiek tokių lietuvių, likusių prie "kopustų statinės" (reiškia, priėjusių prie bado. Red.), į komitetus nesišaukia. Visiems savo pabėgėliams, čielai nukentėjusiai gubernijai (Suvalkijai) sušelpti, 85 lietuviškieji komitetai gavo: 35,000 rublių iš didžios kunigaikštienės Tatjanos Nikolajevos komiteto, 19,000 rublių bažnytinių aukų, surinktų Kievo ir Vilniaus vyskupijoje, 9,000 rublių nuo miestų sąjungos ir dviejais atvėjais 7,600 rublių iš laikraščio "Russkija Viedomosti," Suorganizavusio atskyrą rinkliavą lietuvių naudai. Nors Suvalkų gubernija ineina į Lenkų Karalystės rubežius (Suvalkijà administratyviai priklauso prie 10 gubernijų, sudarančių rusišką "Carstvo Polskoje." Red.), bet iš tų pinigų, kurie Rusijoje buvo surinkti po vėliava "Petrogradas—Lenkijai," "Maskva—Lenkijai" ir t.t., lietuviai negavo nei vienos kapeikos. Lietuviai tarnauja daugiausiai sibiriškuose pulkuose (Sibiriškieji pulkai Lenkijoje labjausiai dalyvavo mušiuose ir su atsižymėjimu prisidėjo prie to, kad užplaukusi vokiečių banga buvo sulaikyta nuo gilesnio įsiveržimo Rusijos valdybosna. Be abejonės, ištikusiuose mušiuose didelis skaitlius lietuvių, sudarančių sibiriškus pulkus, gavo savo galvas padėti karės laukuose. "L." Red.). Rusų visuomenei neprošalį butų pagalvoti ir ape rinkliavą lietuvių naudai.

"Lietuviškųjų komitetų globoje dabar yra, apart karės pabėgėlių, 223 auklėtiniai įvairių mokslo įstaigų. Jųjų tėvai dėlei karės neteko ištekliaus, ir komitetai savo lėšomis tolyn varo šių auklėtinių mokslą. Apart to, visa Veiverių (Suvalkų gub.) mokytojų seminarija yra dabar lietuviškųjų komitetų globoje. Lėšų pas juos (komitetus. "L." Red.) tačiaus nėra beveik jokių."

Vėl laikraštis? Išvažiavus kun. Kemėšiui į Boston, Mass., nepaliaujamai kalbama apie tai, kad tenai esą žadama įsteigti naują laikraštį, kurisai, suprantama, atstovautų dešiniąją sriovę. Dešiniųjų planu yra, kaip tai prieš kiek laiko buvo pačių dešiniųjų skelbiama, steigti visuose svarbesniuose Amerikos lietuvių centruose savus laikraščius. Dešinieji pripažįsta, kad jųjų spauda savo skaitlingumu stovi paskutinėje vietoje. Dešinieji nori tą spragą užkimšti, steigdami naujus laikraščius. Pirmutiniu žingsniu toje linkmėje buvo mėnesinės "Pažangos" įsteigimas. Toliaus, kaip galima manyti, jųjų bus įsteigta daugiau laikraščių.

Dešiniemsiems negalima neatiduoti kredito darbštume. Pastaruoju metu jųjų apreikštasai veiklumas siekia augšto laipsnio. Trumpu laiku jie pristeigė tiek visokių organizacijų, kiek jųjų neturi visos kitos sriovės, drauge paimtos. Tegul kai-kurios šių organizacijų yra daugiau "popierines" negu realiai gyvuojanti kunai, bet visgi toksai skaitlingas jųjų tvėrimas rodo darbštumą, kurio pasekmės didesniame ar mažesniame laipsnyje, be abejonės, pasiliks.

Vidurinėji sriovė pastaruoju laiku apreiškia veikiumą, kurisai galėtų buti daug didesnis, negu kad jisai dabar yra. Kuomet dešinėje pusėje uoliai varoma organizatyvis darbas, vidurinėsės sriovės žmonės tą darbą pašiepia, tyčiojasi iš jojo, arba tiktai numoja ranka. Susitvėrusios jau gan senai Lietuvių Spaudos Draugijos veiklumas stovi prie zero. Dešinėje gi pusėje sutverta sava spaudos draugija, kuri matomai veikia ir veikia uoliai.

Vidurinės sriovės žmonėms reikėtų truputį daugiau atgyti. Apsileidimas, ypač dabar, yra kenksmingas ir gali turėti blogas pasekmes.

Dr. Gaigalaičio Laiškas Apie Rusų Žiaurumus.

Dr. Gaigalaitis, atstovas Prusų Landtage (atstovų bute) ir žinomas Prusų Lietuvos veikėjas, prisiuntė "Lietuvai" laišką, kame jisai aprašinėja rusų kareivių žiaurumus, papildytus Klaipėdoje ir jos apielinkėje, kuomet rusų kariumenė buvo tose vietose įsiveržusi per rubežių Prusų Lietuvon. Laiškas yra parašytas vokiečių kalboje, kadangi lietuvių kalbos vartojimas laiškuose, kaip Dr. Gaigalaitis sako, esąs vokiečių cenzuros uždraustas. Laiško turinys, lietuvių kalbon jį išvertus, skamba sekančiai:

Kovo 17 d. apie 10,000 rusiškų kareivių, susidedančių mišrai iš lenkų bei latvių ir taipogi iš atskyrų lietuvių, įsiveržė į Klaipėdos apskritį nuo Gargždų, Kretingos bei Palangos ir išsivežė daug turto bei gyvulių, daug namų sudegino, taipogi užmušė tulą skaitlių lietuvių, ypač lietuvių ukininkų. Ketverge, 18 d., jie sugrįžo atgal į Klaipėdą, išplėšė miestą, daugumą langų krautuvėse išdaužė ir išplėšė bei išsigabėno su savim prekių (tavorų), ypač auksinių daiktų, laikrodžių, čeverykų ir t.t. Taipogi abu "Sandoros" bendrovės bizniai likosi išplėšti. Buvo tai pasibaisėtinos dienos. Žmonės iš kaimų buvo miestan subėgę; bet ir čia rusai užplaukė, žmonės bėgo labai audrotojo naktyje prie 16 laipsnių šalčio tris mylias be maisto link Schwarzorto (Juodkalnio) ir taipogi link Priekulės. Klaipėdoje rusai daugelį lietuvių sušaudė. Pas "Apžvalgos" leidėją ir "Sandoros" atstovybės narį daugelis lietuvių ukininkų iš Klaipėdos apskričio buvo susirinkę. Septynioliktą dieną, pėtnyčioj, vakare apie pusiau dešimtą valandą jie buvo už miesto išvesti, tenai sušaudyti ir paskui durtuvais po daugel kartų subadyti; taipogi kai-kuriems kojos buvo suskaldytos šautuvų kulbėmis. 3 iš jų dar gyvi. Ir vis tai buvo nekalti žmonės, kurie visai nieko nepadarė tokio, kas baustina. Vien dėlei žiauraus kraujo troškimo rusų kareiviai nužudė šiuos lietuvius. Taipogi dar daug daugiau lietuvių buvo nužudyta Klapėdoje ir apielinkėse; aš apskaitliuoju ant 40 ypatų. Daugelis tukstančių lietuvių ukininkų drauge su pačiomis ir vaikais išgabenta į Rusiją, lygiai taip žindanti kudikiai, taip 90 metų sneukai, taip sunkiai sergantieji. Viena lietuvė moteris iš Nimmersatt, prie Palangos, buvo prieš trejeta dienų pagimdžiusi; ji buvo drauge su kudikiu šaltame ore išvesta, ir jos namas padegta. Išrodo, tartum rusai norėtų pilnai išnaikinti visus lietuvius. Iš Tilžės ir Ragainės apskričių visas ypatas, daugiausia lietuvius, jie išgabeno į šiaurius nuo Klaipėdos į Rusiją, tarp jų mano brolio 6 mažus kudikius. Tai yra nežmoniška.

Taipogi musų lietuvių politiško rinkimų susivienijimo pirmininkas, Švilius iš Smilgėnų, lyginai kaip ir Birškus, dingo. (Laiške seka neaiškus sakinys, kurio vertėjas negalėjo perskaityti. *Ver.*).

Ar neturėtų Amerikos lietuviai pakelti protestą prieš išnaikinimo karę (Vernichtungskrieg), kurią rusai ypač prieš Prusų lietuvius varo. Jųs turite gi Tautos Tarybą; jųs galėtute gi amerikoniškoje ir neutralėje spaudoje savo balsą prieš tai pakelti; jųs turėtute taipogi kreptis į rusų ambasadorių Washingtone, kad toki žiaurumai prieš lietuvius pasiliautų.

Aš meldžiu šį mano laišką "Lietuvoje" pagarsinti.

Geriausių linkėjimų.

Dr. Gaigalaitis,

Prusų Landtago atstovas.

Kaip ilgai karė gali trauktis.

Karės vedimui reikia trijų labai svarbių daiktų: kraujo, duonos ir aukso, neskaitant mažesnių, kokius už auksą visuomet galima gauti. Kas tų svarbiausių, karės vedimui reikalingiausių daiktų turi daugiau, tas ilgiau karę gali vesti ir priverčia tų daiktų mažiau turintį priešą pasiduoti. Paryžiaus laikraštis Journal surinko žinias apie daugumą tų dalykų pas talkininkus ir pas vokiečius ir jų draugus. Iš tų žinių matyt, kad vokiečių ir jų draugų padėjimas ne taip geras, kaip jie garsina.

Pirmiausia imkime kraują, taigi kareivius.

Iš 136 Prusų karės ministerijos surašų nuostolių išpuola vokiečių kareivių užmuštų, sužeistų ir nelaisvėn paimtų 903,389: pridėjus prie to nuostolius Bavarijos, Saxų, Wuertembergo ir t.t. vokiečių nuostolių bus apie 2 milionai kareivių. Tuom tarpu iš karių praktikos pasirodo, kad armija, nužudžiusi ketvirtą kareivių dalį negali jau pasekmingai ant karės lauko operuoti. Vokietija tarnyston pašaukė 4 milionus vyrų, tai jų armijos nuostoliai yra jau ne ketvirta kareivių dalis, bet veik pusė, gal 50%, nes daug sužeistų išgijo ir sugrįžo ant karės lauko, tokių galėjo buti apie 700,000 kareivių. Tokiu budu Vokietijos kariumenė, nors priešintis dar gali, bet jau beveik negalima jai karę laimėti. Tas aiškiai matyt iš paskutinio mušio prie Soissons, kur apsilpnyta vokiečių kariumenė neįstengė net savo laimėjimo išnaudoti, nes greitai tapo sulaikyta. Galima laukti, kad iki liepos mėnesio vokiečių nuostoliai pasieks 4 milionų kareivių, jeigu kasdieną žudys vidutiniškai po 10,000 kareivių. Rodosi, nėra ir labai skaitlingos tautos, kuri tokius nuostolius įstengtų pakelti ir kad tiek pralieto kraujo savo vaikų nepajustų.

Talkininkų nuostoliai taipgi nemaži, bet nereikia užmiršti, kad Rusija gali dusyk tiek pastatyti kareivių negu Vokietija ir nevisi jos kareiviai yra ant mušio lauko. Anglija vien pradeda siųsti kareivius iš savo milžiniškų kolonijų, kur yra per 300 milionų gyventojų prieš 80 milionų Vokietijos su kolonijomis gyventojų.

Su duona talkininkų priešai taipgi stovi negeriausiai. Bet nors Vokietijoj duonos pradeda pritrukti, apie badą dar negali but kalbos. Labjau negu duonos vokiečiams truksta tokių produktų, kaip: medvilnė, kerosinas, varis ir t.t. Per šešis karės mėnesius kainos visokių valgio produktų, išėmus vien bulves, Vokietijoj pasidvigubino. Nors su maistu ir talkininkams ne taip gerai, kaip taikos laike, bet jie, turėdami tvirtesnį laivyną, maisto gali iš kitur parsigabenti; privežimo vokiečiai negali sulaikyti; talkininkai privežimą maisto Vokietijon beveik visai sulaikė, Vokietija atsirado kaipi priešo apgulta tvirtovė.

Svarbiausiu karės vedime dalyku yra auksas. Ilgis karės vedimo ir tuom pačių priešų pergalėjimas paeina ypač nuo aukso ir krašto kredito. Bet su tuom Vokietija, o dar labjau Austrija, stovi negeriausiai. Pabaigoj 1914 metų Vokietija viešpatystės banko kasose turėjo aukso 2,616,000,000 frankų, Austrija tik 1,237,000,000 frankų, tai išviso aukso buvo 3,130,000,000 fr. Francuzijos tautiško banko kasose pabaigoj pereitų metų aukso buvo 4,358,500,000 frankų; Anglijos banke 2,199,800,000 fr.; Rusijoj 5,000,000,000 fr. (auksas tas yra francuzų). Tokiu budu pasirodo, kad talkininkai aukso turi už 11,000,000,000 frankų. Bet reikia neužmiršti, kad Anglijoj auksas nesimažina, bet nuolatai dauginasi, nes didelį pelną jai atgabena jos pirklyba, Anglijon auksas plaukia iš kitų kraštų, iš kurių, dėl karės, Vokietijos pirklyba tapo išstumta.

Auksas talkininkų kraštuose nuo gruodžio mėnesio pasididino ant 400,000,000 frankų, Vokietijoj gi ir Austrijoj auksas nuolatai mažinasi, nes nėra kuom išleistojo papildyti. Prieš 11 miliardų talkininkų aukso, Vokietija ir Austrija turi tik 3 miliardus.

Karės vedimui Vokietija kasdien išleidžia 65 milionus frankų, Austrija 35 milionus, tai sykiu 100 milionų kasdien. Per pusę metų talkininkų priešai išleido 18 miliardų. Liepos mėnesio pabaigoj išlaidos Vokietijos ir Austrijos, neskaitant Turkijos, kuriai reikia padėti, pasieks 36 miliardus. Eiti toliau negalima. Karė turės pasibaigti ne dėl kareivių stokos, bet dėl stokos aukso. Tas gali išeiti pergalėtoju, kas aukso turės daugiau, o jo talkininkai turi daug daugiau, negu jų priešai.

LIETUVIAI ĮKININKAI.

Išaušus pavasariui, prasideda įvairus laukų darbai, kurių atlikti nepajiegia vieni patįs ukininkai. Jiems buna reikalingi darbininkai-samdininkai. Tokiame reikale ukininkai (farmeriai) kreipiasi miestuosna į agentus, kurie už tam tikrą atlyginimą pristato ukininkams reikalingus darbininkus.

Chicagos Lietuvių Draugijų Sąjunga įsteigė darbo ofisą, per kurį norima prigelbėti lietuviams bedarbiams Chicagos mieste.

Jau daugybė bedarbių kreipėsi į minėtą ofisą; bet, dėlei abelnos bedarbės, retai kuriam pasisekė prigelbėti. Nemažai yra tokių, kurie norėtų dirbti ant ukės.

Šiuomi lietuviai-ukininkai meldžiama, jeigu kuriam reikalingi darbininkai, kad tokiame reikale kreiptumėtėsi į Chicagos Liet. Dr.-jų Sąjungos darbo ofisą.

Tuomi prigelbėsite savo tautiečiams-bedarbiams susirasti darbą be tarpininkavimo brangiai apmokamų agentų ir podraug padėsite Ch. Liet. Dr-jų Sąjungai auklėti naudingą įstaigą, kurios pavyzdžiu akinamos, ir kitos lietuvių kolonijos pradėtų panašiai organizuotis ir globėti savo tautiečius bedarbius, pavargėlius, našlaičius.

Ch. Liet. Dr-jų Sąjunga
3239 So. Halsted st., Chicago, Ill

BROLYSTĖS RYŠYS.

Brangiausiu kiekvienam žmogui dalyku yra prigimtoji jojo kalba; kalba, kurią męs pasisavinome, taip sakant, iščiulpėme, sykiu su pienu iš motinos kruties; kalba, kurioje girdėjome pirmus meilės žodžius, skaitėme apie garbingus musų didvyrių žygius, klausėmės musų dainų, giesmių! Ir negali buti žmogaus, kuris nemylėtų prigimtosios kalbos, nedėtų triuso jos praplatinimui, nebutų pasiryžęs kovoti prieš visus ir viską, kad aptverti, apginti prigimtąją kalbą, brangiausią prabočių paliekaną!

Bet kova už buvį, mokslo meilė dažnai nustumia žmogų toli nuo tėvynės. Ir tai tos aplinkybės pastaot jį tarpe svetimų tautų, kalbančių nesuprantamomis jam kalbomis. Jis uoliai griebiasi mokintis naujas kalbas. Bet net ir po ilgų metų, sunkaus triuso, mokinimosi, jis gerai supranta, kad niekuomet jis neįgys galės susikalbėti su visa žmonija. Ir nėra tat nieko stebėtino, kad visuose amžiuose ir visose šalyse buvo apšviestų veikėjų, kurie įvairiais budais darbavosi sutvėrimui įnagio, suteikiančio galę visai žmonijai tarpe savęs susikalbėti.

Likimui patiko išrinkti jauną studentą Esperanto kalbos (autorius, dar budamas studentu, pradėjo rupintis tarptautiškos kalbos sutaisymu ir pirmutinį Esperanto kalbos pavyzdį jau tuomet sutvėrė), gimusį labai gražiame krašte (Dr. L. Zamenhof, Esperanto sutvėrėjas, gimė Lietuvoje, Baltstogės mieste), kur gyvena tauta, tiek garbinga, kiek ir nelaiminga. Jį išauklėjo kaipo idealistą; jam pasakojo, kad žmonija tai viena didelė šeimyna, kurioje turi viešpatauti tik ramybė, sutikimas, brolybė ir meilė. Ir štai su tokiais augštais jausmais širdyje atsistojo jaunikaitis prieš gyvenimo slenkstį...

Bet čia jį laukė didelis apsirikimas; žmonijoje nebuvo tų didelių šeimyniškų, broliškų, meilės pilnų ryšių, apie kuriuos jaunas Zamenhofas svajojo. Kiekvienas manė tiktai apie save, visiškai nesirupindamas vargais ir kančiomis artimųjų. Ne ramybė ir brolybė viešpatavo sviete, bet egoizmas, savimėilė ir nepertraukiama kova; o ant galo, žmoniją paskirstė augštos sienos, kurios vadinama tautiškomis kalbomis. Be vilties, sielvartoje jaunikaitis apleido linksmų draugų burį ir uždarė duris ir langus, kad saulės spinduliai netrukdintų jo didžios minties,—minties, kuria jisai norėjo padaryti žmoniją laimingą, suvienyti tautas kuotolimiausias, gentis kuojvairiausias ideališku tarptautiškos kalbos ryšiu.

O! Kiek tai sykių, laike ilgųjų žiemos vakarų, juodoji nuliudimo dvasia slogino jį, kiek tai sykių išblyškusi aušra rasdavo jį pavargusį prie darbo, kuris buvo didžiausia jaunuolio viltim, svajone ir tuom pačiu laiku skaudžiausia jo gyvenimo kančia! Bet tvirtas noras nežino, nepažįsta kliučių. Kas jaučia sieloje žmonių meilės ugnį, tam jokis triusas, joks vargas nebus perdidelis. Toks butinai turi pasiekti tikslo...

Ir štai po ilgo darbavimosi jaunas gydytojas (Zamenhofas buvo gydytojum) stoja prieš svietą, prieš visą žmoniją, laikydamas rankose mažą bet savyje didžią idėją talpinančią knygą. Deivė, kuri palydi mus nuo lopšio iki karstui, duoda knygutei reikšmingą vardą: "Espero" (viltis) ir padailina ją žalia žvaigždute su parašu: "Tuomi pergalėsi!"

Maža knygelė greit platinasi Zamenhofo tėvynėje ir po visą plačiąją Rusiją, pereina Austriją ir Vokietiją, užeina į Francuziją ir Angliją; galop perskruodžia ir didjurius. Ir su kiekviena diena dauginasi skaitlius pasekėjų tos didžios idėjos. Iš visų lupų girdis vienas žodis, iš visų širdžių plaukia vienas geidimas: susieikime kur nors, ateik pas mus, tu didis mokytojau, duok išgirsti tavo balsą, duok mums savo patarimą! Visų, taipgi ir mokytojo, geidimas išsipildo. Jie susirenka. Garbinga Francuzija priima juos širdingai mažame priejuriniame mieste Boulogne—Sur-Mere. Iš tolimiausių vietų suėjo draugėn vyrai įvairių kalbų, tautybių ir tikėjimų. Tukstančiai rankų viena kitą sveikino, iš tukstančių lupų plaukė vieni ir tie patįs žodžiai, reiškią meilę ir brolybę.

Didelė pergalė buvo laimėta sykį ant visados, nes galų-gale žmonija susilaukė progos suprasti viens kitą susikalbėti, neįžeidžiant vienas kito tautiškų jausmų!

Bet neužmirštamos dienos praslinko labai greit, palikdamos visų širdyse norą dar pasimatyti. Ir kievienas reikalavo savo miestui garbės turėti ateinantį kongresą

Iš visų miestų tapo išrinkta Geneva,—Geneva, kuri atspindi savo baltus triobėsius veidrodiniuose savo ežero vandenyse. Geneva, praslinkus dvylikai mėnesių, apsikaišė gėlėmis ir apsidabino veliukais, kad parodyti visiems savo džiaugsmą. Prie buvusių draugų-brolių atėjo nauji. Ir minia, nežinanti jokių perskyro sienų, jokių kliučių, kas diena didinosi. Murmėjo trumparegiai, kad esperantistai nėra patriotais. Kitą metą Gildhall'ėje, Londone, garbingasai Esperanto mokytojas, Dr. Zemanhofas, atsakė jiems, kad kas myli visą žmoniją, kas platina tik ramybę ir brolybę, tas negali nemylėti pirmiausiai savų viengenčių.

Praslinko ir dar metai ir atnešė kitą iškilmę didžiajai idėjai, kuomet prieš stotį Dresden'e šimtai vėliukų, tukstančiai balsų sveikino genijališką Esperanto kalbos išradėją.

Revoliucijos debesys užniaukė gražų Ispanijos dangų. Buvo baisu, kad kongresas Barcelonoje neturės pasisekimo, bet ramybės aniuolas pasirodė dar sykį, kad tukstančiai balsų galėtų šaukti "vivat" karaliui ir karalienei, kurie norėjo padidinti jau ir taip didelę vienuodai manančių armiją.

Tolimieji broliai Amerikoje irgi reikalavo garbės matyti pas save esperantistų kongresą. Ir štai esperantistai perplaukia didjurį, kad ir liuosos Suvienytos Valstijos galėtų uždėti savo liaurą ant garbingojo vėliuko.

Mano akįs mato išsikarščiavusią minią studentų, kurie savo rankomis traukia Antwerpo gatvėmis karietą su meilės, brolybės, vienybės reiškėju viduryje—Dr. Ludviku Zamenhofu. Mano ausįs dar girdi griausmingą delnų plojimą, kuriuomi Krokavas sveikino vyrą, kuris vos prieš 25 metus pastatė paminklą, augštesnį už piramidas, tvirtesnį už bronzą; paminklą, kurį jokia žmogiška jiega neįstengs sutrupinti.

Nuo tolimųjų saulėtekio kraštų, kur, pagal legendos žodžius, pasikelia saulė ant palaimintų šalių, gulinčiu ant šventos Indijos žemės, kur palmos auga kaip didelės vėtyklės; nuo chiniškų miestų, kurie skleidžia dangų tukstančiais bokštų stebėtinų pagodų (šventnamių), iki nuliudusių Siberijos tyrlaukių, sniegu ir beviltin užklotų; nuo Europejškų miestų linksmo gyvenimo ir skubio triuso iki karšių Afrikos smilčių, per kurias palengva žygiuoja ilgos eilės sviruojančių, nei laivai, kupranugarių; nuo puikių amerikoniškų miestų, kurių namai siekia debesių, iki vargingiausio kaimelio Australijoje—skamba dabar žodis: "Esperanto," reiškią tautoms: brolybę, ramybę, laimę.

Tegul to žodžio simbolis šale laimės žvaigždės įgija galę skaisčiai sužibėti visai žmonijai, užimtai naudingu, ramiu darbu!

Pagal profesorių Arturą Čez'ą parašė *Esperido.*

KAREIVIAVIMAS IR BAUSMĖS UŽ NESTOJIMĄ.

Amerikoje yra daug lietuvių, kurie nėra liuosi nuo kareiviavimo Rusijoj. Laike karės paprastas kariumenėn stojimo laikas yra pakeistas, ir naujokai šaukiama ankščiaus negu paprastai. Sąryšyje su tuom Rusijoje išleista gruodžio 24 d. 1914 m. naujas įstatymas, nustatantis naująją tvarką ėmimo kariumenėn. Sulyg šio įstatymo, tie naujokai, kurie butų turėję stoti šių metų rudenyje kariumenėn, likosi pašaukti šių metų sausio mėnesyje.

Išleistasai įstatymas taipogi nustato bausmes, po kuriomis pateks visi nestojusieji kariumenėn ir stojusieji vėliaus paskirtojo laiko. Tos bausmės paliečia taipogi gyvenančius užrubežiuose (Amerikoje, Anglijoje ir kitur) naujokus ir atsarginius (rezervistus, zapasnus). Sulyg "Liet. Žinių" pranešimo, užrubežyje gyvenantiems naujokams ir atsarginiams uždėta sekančios bausmės:

"Tie, kurie turėjo stoti 1914 ir 1915 metuose, bet budami užsienyje (Amerikoj, Anglijoj ar kur kitur) laiku nesugrįžo ir nestojo, bus šitaip baudžiami:

a) Jei kas sugrįš iki balandžio 15 d. 1915 m. ir iki jį paims kariumenėn—tai toks bus baudžiamas vien tik karės vyriausybės; o jeigu jo visai nepaims kariumenėn tarnauti, tai toks bus teismo nubaustas dugiausia trimis savaitėmis.

b) Jei kas sugrįš tarp balandžio 15 d. ir lapkričio 1 d. 1915 m., tai bus baudžiamas sekančiai: paimtasai kariumenėn bus nubaustas nuo vieno mėnesio ir dviejų savaičių iki dviejų mėnesių karės kalėjimo; nepaimtasai kariumenėn—nuo dviejų iki keturių mėnesių kalėjimo.

c) Jei kas sugrįš po lapkričio 1 d. 1915 metų, bet nebus dar suėjęs 34 metų, tai toks bus baudžiamas nuo 8 mėnesių iki 1 metų ir 4 mėnesių kalėjimo ir turės atitarnauti kariumenėj.

d) Jei kas sugrįš po lapkričio 1 d. 1915 metų ir bus jau suėjęs 34 metų, tai toks bus baudžiamas nuo vienų iki pustrečių metų areštantų rotų ir bus jam atimtos kai-kurios teisės."

Šįmet, sulyg laikraščių pranešimų, Rusijoje busią išviso trįs ėmimai kariumenėn, arba "liosavimai." Apart ėmimo, buvusio sausio mėnesyje, du kiti bus šįmet: gegužio 1 d. ir rudenyje. Gegužio 1 d. busią imami visi tie, kuriems iki gegužio 1 d. bus suėję 20 metų. Rudenyje ėmimas kariumenėn busiąs paprastuoju laiku, ir busią imami tie, kuriems iki ėmimo laikui bus suėję 20 metų.

Mat, pasibaigus karei, visi kareiviai, dalyvavę karėje ir abelnai veikiančioje armijoje, bus paleisti namon. Kad šalis neliktų be kariumenės, naujokai yra šaukiami ankščiaus paprastojo laiko.

Augščiau minėtosios bausmės yra uždedamos tiktai tiems, kurie galėdami stoti, nestojo kariumenėn. Bet jeigu yra kokios nors svarbios kliutįs, neleidžiančios stoti, tuomet bausmės už nestojimą nėra. Suprantama, turi buti prirodyta, kad kliutis, dėlei kurios nestota, yra užtektinai svarbi.

Kad neiškiltų kokių nors nesusipratimų, męs patartume visuomet kreiptis prie artimiausio Rusijos konsulio, kurisai gali duoti pilnas informacijas ir nurodymus kiekviename panašios rųšies atsitikime.

Pašnekėlių Kampelis.

601. *Ką Europos žmonės valgys po karei?* Tai yra toli-gražu ne taip tuščias klausimas, kaip daugeliui gali pirmu žvilgsniu pasirodyti. Tasai klausimas jau nuo kiek laiko yra viešai pakeltas, ir daugelis gydytojų ir kitų su tuom klausimu surištų profesijų žmonių rimtai svarsto, kuom Europa maitinsis, dabartinei karei pasibaigus.

Geriausios Europos žmonių jiegos, kurios paprastai yra atkreiptos į žmonių aprupinimą visa kuom, dabar yra sunaudojamos karės reikalams. Tokiu budu ištisos tautos žingsnis po žingsniui artinasi prie bado. Belgija jau yra bado naguose. Tas pat su šiaurine Francuzijos dalim, su Lenkija, Lietuva, Serbija ir kitomis vietomis, kurias karė tiesioginiai užgavo. Vokietijos ir Austro-Vengrijos padėjimas, kaip galima matyti iš pranešimų, taipogi yra nekokis. Laikui bėgant, jeigu karė vis tęsis, tas pats bus ir su kitomis kariaujančiomis valstijomis. Neutrališkose valstijose toksai dalykų stovis, be abejonės, taipogi atsilieps; jau ir šiądien atsiliepia. Ir juo tolyn, juo padėjimas eis blogyn.

Mažinanties maistui, reikalinga bus griebtis tokių daiktų, kurie pirmiaus visai nebuvo vartojami maistui. Istorijoje galima rasti užtektinai panašių pavyzdžių. Taip, 1870 m. laike Prusų karės su Francuzija Paryžiaus gyventojai, neturėdami nieko daugiau valgyti, vartojo kates, peles ir žiurkes. Pačiuose Prusuose toji karė privertė vartoti arklieną, kuri ilgus laikus nebuvo vartojama. "Ilgus laikus" čia sakoma todėl, kad germanai pradžioje savo atsiradimo Europoje vartojo arklieną. Vėliaus, pritrukus arklių kariumenei, arklienos vartojimas buvo uždraustas. 1870 metų karė arklienos vartojimas atnaujino, ir nuo to laiko iki dabar Vokietijoje arkliena buvo vartojama lygiai taip pat, kaip ir kitų gyvulių mėsa.

Kaip 1870 metų karė savo pasekmėje paliko arklienos vartojimą, taip šioji karė, sulyg kai-kurių rašytojų nuomonės, gali įvesti kačių, pelių, žiurkių ir kitų gyvunų vartojimą. Žiurkių valgymas jokiu budu nebutų naujiena. Senovės Romoje (Ryme) valgis, padarytas iš žiurkienos, skaitėsi smaguriu, kurį tik turčiai galėjo ištekti pasigaminti. Žiurkės, nelyginant kaip dabar kiaulės arba žąsįs, buvo tam tikru budu nupenimos ir paskui papjaunamos, išdarinėjamos, prikemšamos ir iškepamos. Tokios "pečiankos" pas senovės romėnus skaitėsi labai skaniu valgymu. Šiądien gi mintis apie tokį valgį yra mums bjauri, kaip turkui bjauri yra vien mintis apie "oyster'ių" valgymą. Badas tą pasibjaurėjimą lengvai panaikins, kaip tai padarė 1870 m. su Paryžiaus gyventojais, kurie visame pasaulyje yra pagarsėję savo augštai išvystytais skoniais.

Badas taipogi priverčia naudoti įvairius augmenis, kurie paprastai nėra vartojami. Užėjus badui, pradedami vartoti visi augmenįs, kurie tiktai yra žmogui nenuodingi.

Badas priverčia žmones jieškotis pigesnių valgių. Kas ištekliaus laiku yra bėduolio-neturtėlio valgiu, tą bado laiku noriai vartoja turtuolis, pirmiaus nei žiurėti nenorėjęs į tokį valgį.

Vokietijoje jau paliauta kepus grynų rugių ir kviečių duoną. Jon įmaišoma tulas nuošimtis bulvių miltų. Kuomet maisto stoka padidės, tai, sulyg žinovų nuomonės, gali buti duonai vartojamos ir kitokios priemaišos. Pavyzdžiui, apatinė pušies žievė turi savyje truputį maisto, ji gali buti pavartota maistui. Belgijos pabėgėliai, užplaukę Hollandiją, atsigabeno su savim daug duonos, padarytos iš kviečių miltų ir žeminio tulpano (ground tulip) šaknų. Kuomet 1746 m. Naujoje Anglijoje buvo stoka maisto, tai pradėta vartoti duoną, susidedančią iš kukuruzų (kornų), rugių, "maleso," rugštaus pieno ir sodos. Toji duona užsiliko iki šiai dienai ir žinoma vardu "Boston brown bread."

Varlės ir įvairios kirmėlės yra tiktai kai-kuriose valstijose valgomos. Kitur į jųjų vartojimą maistui žiurima su pasibjaurėjimu. Badas gali tą pasibjaurėjimą prašalinti, ir tų gyvunų valgymas gali, taip sakant, įgyti "pilietybės teises" naujose šalyse.

Kai-kuriose vietose valgoma įvairųs vabalai. Tarp vabalų abelnai yra rųšių, tinkamų valgiui. Badas jųjų vartojimą gali prispirti.

Tokiu budu, suglaudus visa, kas augščiaus pasakyta, męs galime padaryti sekančią išvadą. Šioji karė, tarp kitų permainų, gali taipogi atnešti (ir greičiausiai atneš) ir permainą Europos žmonių valgiuose. Kokios bus tos permainos ir iki kokiam laipsniui jos sieks—kol-kas negalima pasakyti. Atsižvelgiant į karės ir ateinančio bado didumą, galima manyti, kad tos permainos sieks gan augšto laipsnio. Rasi, kai 1870 metų karė atnaujino Europoje atklienos vartojimą, taip po šiai karei žmonės gali priprasti prie žiurkienos arba kitų valgių.

□⊠□

602. *Kokius čeverykus nešioti, kad kojos neišrodytų didelės?* Gal jųs pastebėjote, kad merginos ir moterįs, norinčios išrodyti plonomis ir gražiai sudėtomis, retai kuomet vartoja baltus drabužius, baltas pančiakas ir baltus čeverykus. Baltų daiktų vengimas yra išaiš kinamas tuom, kad jie greitai susipurviną ir todėl esą neparankųs dėvėjimui.

Bet ištikrųjų yra dar kita priežastis, kurios daugelis, rasi, nei nesupranta. Dalykas mat tame, kad baltų drabužių, čeverykų ir pančiakų nešiojimas tartum daro jųjų nešiotoją storesne, tai yra ypata, baltai apsirėdžiusi, išrodo storesnė, negu kuomet jinai yra juodai apsirėdžiusi. Kojos baltose pančiakose išrodo gan storos. Plonas pančiakas užsidėjus, tasai regiamas storumas išnyksta. Tas pat ir su čeverykais: baltuose čeverykuose koja išrodo didesnė, juoduose—mažesnė.

Tasai keistas pirmu žvilgsniu apsireiškimas yra lengvai paaiškinamas. Balta spalva atmuša nuo savęs spindulius, juoda gi spalva juos sugeria. Atmuštieji spinduliai sudaro apie baltos spalvos daiktą savo rųšies vainiką. Todėl baltojo daikto kraštai nėra taip aiškųs, kaip daikto, kurisai juodas. Juodo daikto kraštai griežtai užsibrėžia ir aiškiai matomi. Tuom tarpu balto daikto kraštai tartum susilieja su juo baltų "vainiku," kurį šviesa padaro. Šisai apsireiškimas yra labai gerai žinomas fotografistams, kurie jį vadina "halacija" (nuo žodžio "halo," kuriuom vadinama šviesos vainikas, kurisai kai-kada matyt aplink saulę ir mėnulį). Fotografijoje baltas daiktas visuomet yra daugiau ar mažiau išsliejęs pakraščiuose, o juodo daikto kraštai aiškiai užsibriežia. Tasai išsiliejimas ir padaro išvaizdoje daiktą platesniu ir storesniu.

Todėl tai koja bus mažesnė, ir reiškia gražesnė kuomet jinai bus juoduose čeverykuose ir pančiakose. Kiekviena spalva bus priežastim didesnei ar mažesnei kojos išvaizdai. Juo daugiau spalva spindulių atmuša, tai yra juo jinai šviesesnė, juo didesnis išrodys daiktas; su juodomis spalvomis atbulai.

Tos priežasties dėlei, cirkuose (sorkėse) žmonės, rodantieji nepaprastą savo storumą, visuomet buna baltai apsirėdę; "giltinės" (nepaprastai liesi) visuomet rodosi prieš publiką juoduose drabužiuose.

Iš to visko išvedimas: jeigu nori, kad kojos ir abelnai visas stuomuo išrodytų liesa—nešiok juodus čeverykus ir drabužius. Jeigu nori buti storesnis—rėdykis baltai.

□⊠□

603. *Kur yra didžiausis typewriter'is.* Didžiausis typewriter'is rašomoji mašinėlė, yra dabar atidarytoje visasvietinėje Panama-Pacific parodoje San Francisco, Cal. Šioji "mašinėlė" yra du tukstančiu kartų didesnė už paprastąjį typewriter'į. Padirbta jinai vien kaipo pagarsinimas parodos laikui. Tačiaus tai yra tikras typewriter'is, su kuriuom galima spausdinti kaip ir su visomis ofisuose vartojamomis rašomomis mašinėlėmis. Šio typewriter'io raštas yra taip stambus, kad jįjį galima lengvai skaityti, stovint vieną blioką atstu. Mašinos platumas yra dvidešimts viena pėda, augštumos—penkiolika pėdų. Tarpas nuo vienos atspausdintos raidės iki kitos yra 2 coliai. Plaktukai, ant kurių stovi raidės, turi 3 colius augščio. Stumdomosios typewriter'io dalies (viršutinės) sunkumas yra lygus 3,500 svarų. Atskyro kliavišio viršus, į kurį paprastai spaudoma pirštais, siekia septynių colių skersai. Rašymui reikalingas popieros lakštas yra devynias pėdas platus. Šio typewriter'io padirbdinimas, sakoma, apsiėjęs šimtą tukstančių doliarių.

□⊠□

604. *Ar iš vienokio tolumo gali žmogus pažinti visus savo pažįstamus?* Ar kuomet nors pabandei persitikrinti, ar iš vieno ir to paties tolumo gali atskirti visus savo pažįstamus ir artimus draugus? Tai yra įdomus dalykas, ir vertėtų jįjį išbandyti.

Vokiečių kariumenėje buvo padaryta eilė bandymų, kad sužinojus, iš kokio tolumo gali vienas kareivis pažinti kitą. Bandymai davė gan įdomias pasekmes. Kareivis su geromis akimis galėjo pažinti vieną kartą pirmiaus matytą ypatą iš 80 pėdų tolumo. Savo pažįstamą jisai pažino, kuomet tas buvo 300 pėdų atstu. O artimą draugą pažinti galėjo iš 500 pėdų. Tokios, abelnai paėmus, buvo bandymo pasekmės.

Geras ir prityręs šaulys galėjo atskirti žmogaus kuno dalis iš 300 pėdų tolumo. Aštuoniolikos šimtų pėdų tolumoje žmogus rodosi mažu spuogu. Jeigu tame tolume žmogus, apsirėdęs nesiskiriančiais nuo apielinkės drabužiais, stovi be jokio judėjimo, tai jo visai negalima įžiurėti.

KLAUSIMAI.

605. *Kas pagimdo žemės drebėjimus?*

606. *Kaip maži paukščiai perlekia didelius tolumus?*

607. *Kur yra nykštukų tauta?*

608. *Kur bezdžionis yra restoracijos tarnautoja?*

(Atsakymai bus kitam numeryj.)

KIBIRKŠTIS.

Klerikalai giriasi savo "kiltum" obalsiu: "Deus et Patria." Pažvelgus į jųjų darbus, manytina, kad tinkamiau skambėtų: "Roma, o paskui Lituania."

* *

"Draugas" pasiliovė spardęsis už Dr. Šliupo "Išpažinties nepilnumą." Kas-žin, jei daktaras butų prisipažinęs: "Naikinau visus nenaudingus Romos krokodilius," — "Draugą" gal butų prisiėję pančioti.

* *

Su tuom "Kataliku," tai kaip su protestonu: tik į šešioliktą metą jo amžiaus jį apkrikštinta kataliku. Krikšto ceremonijas, žinoma, atliko "Draugas."

* *

"Naujienos" išdavė augščiausį dekretą, kad "Tautos Taryba" yra niekam netikęs dalykas. Kad taip butų "Klesų Taryba"—tai dar nei nei šio-nei to, bet "Tautos"... Vis viena, kaip žydui į šulinį kiaulę įmestum—už jokius pinigus jis iš ten jau vandens negers.

* *

Kariška žinia:

"Keleivis" užsiorderiavo Kutros liejiklose 45 centimetrų armotą ir mušė Chicagon telegramą, prašydamas, kad atsiųstų kuogreičiausiai pagelbon "Naujienų" armiją" (ką "Tėvynėj" garsinasi). Didelis mušis, sakoma, neišvengiamas. Žinomas specialistas Kemešis, atvykęs Bostonan, kasą po "Keleivio" pozicijomis minas ir fugasus.

* *

"Laisvė" gailisi, kad Armour'as su mėsa daugiaus uždirba, negu "Laisvė" su humbukiškų daktarų apgarsinimais. Dalykas aiškus kaip ant delno: Armour'as daugiaus paskerdžia kiaulių, negu humbukiški daktarų apgarsinimai žmonių.

* *

Strazdo raštai kaip sykis pataikė aplankyti Tėv. Myl. Draugijos narius, kuomet ir tikrieji strazdai atlekia.

Jurgis Spurgis.

* *

Atviras Laiškas Jurgiui Spurgiui.

Jusų Mylista, Jurgi Spurgi!

Pasilenkęs, nužemintai prašau Tamistos priimti mane į Jusų draugystę. Prižadu tvirtai pildyti jusų draugystės visus įstatus, tik praneškit man, kiek reik mokėt įžanginės ir mėnesinės. Jeigu loska, tai neatsisakyk, pons Jurgi Spurgi, priimt į kompaniją.

Su pagarba,

Virbuks.

Įstojimo išlygos tokios: liežuvis turi buti trumpas, smailas ir aštrus, kaip yla, o ne ilgas ir palaidas, kaip botagas. Musų kompanija mėnesinių nereikalauja. Surėdymas pas mus pažangus ir necariškas.

Todėl, ar tiki, ar ne—apie tai turiu pirma paleist per referendumą ir paduodu Tamistos kandidaturą skaitytojų visuotinam nubalsavimui. Žinai, referendumą visi pažangųs žmonės turi gelbėt, nes matai, kad ir socialistai tą vargšą jau nori Sąjungoj nugalabint.

Jurgis Spurgis.

* *

Tautiečiai girasi su savo drutuoliais Žilinsku ir Kundrota, socialistai—su savo kumštininku Šmelstorium, bet kas-žin, ar nors vienas iš šių vyrų neatsilaikytų prieš klerikalų davatkas?

* *

Aš vis sakiau, kad Kaitis—didelis žmogus (mačiau jį ant seimo Brooklyne)... Mahometas paliko savo išpažintojams barzdą, kurią turkai dabar už šventą relikviją laiko. Kaitis, bėgdamas ir Chicagos, taipgi paliko "draugams" plaukus iš savo barzdos.

* *

Tautiečiai vis negali suprasti, kodėl Lietuvos Šelpimo Fondas nesiskubina siųsti surinktų aukų Lietuvon. Laukia, kol Žagaras pargrįš nuo Marso su brauningais ir paims aukas Lietuvai.

* *

Laikraščiai rašo, kad mieste Damaske, Palestinoj, žmonės maitinasi tiktai lapiene, kurią daro iš dilgėlių. Pittsburge pasakoja, kad "iš musiškių "Dilgelių" ir lapienės nepadarysi."

* *

Štai pora sunkiai atmenamų mįslių:

Ko varna į girią lekia?

Todėl, kad nueiti pėkščiai užimtų perdaug laiko.

Kodėl socialistai nemyli praeities istorijos?

Todėl, kad jiems sarmata atsiminti apie Kutras, Svirskius ir Kunkulus, kaip Bagočiui apie savo byią su "Vienybe Lietuvninkų."

Virbuks.

ŽMONIJOS ISTORIJA.

Jaunas persų karalaitis Zemir'as, paveldėjęs savo tėvo sostą, sušaukė visus savo valstybės mokslo vyrus ir tarė į juos:

"Mano mokytojas Zeb'as tikrindavo, kad žmonės daug mažiau klystų, jeigu jie atsižvelgtų į praeities prityrimus. Dėlto gi aš noriu ištirti žmonijos istoriją. Taigi jums prisakau parašyti visuotiną istoriją ir nieko nepraleisti, žodžiu, kad ji butų be spragų.

Mokslo vyrai pasižadėjo išpildyti savo valdono norą ir atsisveikinę, tuojaus ėmėsi darbo. Praėjus dvidešimts metų, jie prisiartino prie karaliaus rumų, o su jais buvo 21 kupranugarių, kiekvienas 500 tomų apkrautas. Akademijos raštvedis puolė ant veido prieš sosto laiptus ir tarė:

— Viešpatie, jusų valstybės akademijos nariai turi garbės pakloti po jusų didenybės kojomis visuotiną istoriją, kurią jie parašė jusų didenybei įsakant. Joje esama šeši tukstančiai tomų ir ten surašyta visa, ką męs surinkom apie žmonijos gyvenimą ir apie musų imperijos nuotikius. Viena įžanga sveria tiek, kad led-ne-led pakelia vienas kupranugaris, o antras—vos pavelka papildymus.

Karalius atsakė:

— Ponai, ačiu jums už jusų darbus. Aš gi susirupinęs valstybės darbais. O antra, jums besidarbuojant—aš jau pasenau. Pasak persų poeto žodžių, aš nuėjau pusę savo gyvenimo kelionės; jei, prileisim, sulaukčiau net žilos senatvės, ir tuomet negaliu pasitikėti, kad turėčiau laiko tokią ilgą istoriją perskaityti. Bukit malonųs, padarykite man iš jos ištraukų daugiaus atsižvelgdami į apribotą žmogaus amžių.

Persų akademikai vėl dirbo 20 metų ir nuvežė karaliui pusantro tukstančio tomų trimis kupranugariais.

— Viešpatie — tarė nusilpusiu balsu akademijos raštvedis,—štai naujas musų veikalas. Mums rodosi, kad nieko svarbaus nesame jame praleidę.

— Gali but,—atsakė karalius, bet aš vistiek neskaitysiu. Mano amžiaus žmonės nekimba į tokius darbus. Sutrumpinkite istoriją dar labjau, tik kiek galėdami pasiskubinkite.

Jie dabar dirbo taip greitai, kad sugrįžo po 10 metų. Paskui juos sekė jaunas drambliukas 500 tomų apkrautas.

— Viliuosi, kad man pasisekė kiek galint sutrumpinti,—tarė akademijos raštvedis.

— Tik neužtenkamai, — atsakė karalius.

— Aš jau baigiu savo amžių. Trumpinkite, trumpinkite dar, kad aš nors prieš mirtį turėčiau progos sužinoti žmonijos istoriją.

Praslinkus penkeriems metams akademijos raštvedis vėl atvyko pas caro rumus. Jis jau ėjo pasiremdamas lazda ir vedė pasimovęs jauną asiliuką, kuris nešė ant nugaros storą knygą.

— Skubėkite,—tarė jam sargybos aficierius,—karalius jau miršta.

Karalius ištikrųjų gulėjo ant mirties patalo. Jis dirstelėjo gęstančiomis akimis į akademijos raštvedį, į jo storą knygą ir atsiduseęs, tarė pašnabždomis:

— Taigi, aš mirsiu, nesužinojęs žmonių istorijos.

— Viešpatie, tarė—mokslo vyras, kurio valandos, taippat, kaip ir karaliaus buvo jau suskaitytos, —aš Tamstai ją pasakysiu trimis žodžiais: jie gimdavo, kentėdavo ir mirdavo.

Tokiu budu persų karalius nors prieš pat mirtį sužinojo žmonijos istoriją. (L. Ž.)

PASIKĖSINTOJAS ANT KUN. KUDIRKOS NUTEISTAS.

Teismas Wilkes-Barre, Pa., rado kaltu Mikolą Petrikonį, kurisai prisipažinęs grumojančių laiškų rašyme kun. Kudirkai ir šiojo namų išdinamitavime. Teismas paskyręs $1,400 piniginės pabaudos ir nuo 11 iki 30 metų kalėjimo. Petrikonis teisme pasisakė turįs 21 metus amžiaus, gimęs Lietuvoje. Čia turįs brolį Yonkers, N. Y.

VIETINES ŽINIOS.

Lietuviai dalyvaus "Prosperity Day" parodoje. Panedėlyje, balandžio 26 d., Chicagoje bus didelė iškilmė garbei naujai išrinkto majoro William Hale Thompson, nes toje dienoje jisai užims savo naują urėdą. Apvaikščiojimui, rengiama didelė paroda, kurioje dalyvaus visos tautos. Lietuviai nutarė įaipgi dalyvauti šioje iškilmėje, surengdami savą lietuvišką automobilių skyrių. Lietuviai iš visų miesto dalių papuoš savo automobilius amerikoniškomis ir lietuviškomis vėliavomis ir lygiai 12 valandą dienos, panedėlyje, balandžio 26 dieną, susirinks prie Auburn Av. ir 33rd St. iš kur, susitvarkę, važiuos į vidumiestį susijungti su didžiaja automobilių paroda. Kiekvienas lietuvis, turintis savą automobilių arba norintis pasisamdyti, privalėtų dalyvauti šioje parodoje ir padėti reprezentuoti savo tautą. Taipgi bus imami krutanti paveikslai dalyvaujančiųjų šioje "Prosperity Day" (gerų laikų dienos) parodoje. Norinti dalyvauti šioje parodoje, susineškite tuojaus per telefoną su Parodinės Komisijos raštininku Jonu Bagdžiunu, telefonuodami Canal 1667, arba asmeniškai atsišaukite antrašu 2334 So. Oakley ave., kampas 23rd pl.

J. Bagdžiunas, Sekr.

Žilinskas išvažiuoja. Šią pėtnyčią P. Žilinskas, viešėjantis Chicagoje lietuvis-ristikas, išvažiuoja tulam laikui į Iowa valstiją, kur jau keliuose miestuose yra jojo sutarta ristis. Iš ten jisai mano grįžti atgal Chicagon gegužio pradžioje. Tuom pačiu laiku Chicagon laukiama kito lietuvių drutuolio-ristiko, Kandroto, su kuriuom Žilinskas jau ritosi Bostone. Kandrotas specialiai atvažiuosiąs Chicagon, kad nusprendus galutinai pirmenybės klausimą tarp abiejų tariamųjų ristikų. Pabuvęs kiek laiko Chicagoje, Žilinskas žada grįžti į Boston'ą, kame jojo jau laukia keli ristikai. Iš tenai apie gegužio 15 d. jisai važiuos visasvietinėn parodan į San Francisco, kame žada išbuti visą vasarą. Rudenyje sugrįšiąs kokiam mėnesiui Chicagon. Iš čia važiuosiąs Bostonai tulam laikui ir paskui visai žiemai apsigyvensiąs Chicagoje ir užsiimsiąs ristynėmis. Pavasaryje žada važiuoti Lietuvon. Iš pasikalbėjimo su ristiku sužinota, kad jisai mano neužilgo mesti ristininkavimą ir apsigyventi Lietuvoje, kame Šiaulių paviete jojo tėvai turi gražią ukę. Patsai ristikas mano užsiimti ukininkystę, pripirkęs daugiau žemės prie dabartinės savo tėvų ukės. P. Žilinskas užsiima ristininkavimu jau apie šeši metai. Beveik visą tą laiką, penkis metus, jisai praleido Siberijoje, kame ritosi beveik kiekviename didesniame mieste.

Chicagoje Žilinskas dalyvavo apie dešimtyje apmokėtų viešų ristynių, ir kita tiek veltui, neskaitant daugelio privatiškų ristynių. Niekas nepajiegė jojo paristi, nors ėmėsi su juom geriausi Amerikos ristikai, kaip Cutler ir kiti. *R.*

Ristynės nukentėjusių naudai. Subatos vakare balandžio 17 d. Šv. Jurgio parapijos svetainėje atsibuvo ristynės, naudai nukentėjusių nuo karės Lietuvoje. Ritosi dvi poros. Pirmutinė, lengvos svaros, buvo Blendow su Billy Lynn. Billy Lynn parmetė savo priešą į 18 minučių pirmu kartu ir į 10 minučių antru kartu. Antra pora buvo sunkios svaros: Amerikos čampijonas Charley Cutler ir žinomas lietuvis ristikas, Chicagos svetys Petras Žilinskas. P-as Cutler buvo apsiėmęs parmesti Žilinską į pusę valandos, bet prižadėjimo neišpildė, nes Žilinskas, ačiu savo miklumui, pavojuje nei vieną kartą nebuvo. Negana to, jis keletą kartų Cutlerį buvo pusėtinai surangęs. Abudu ristikai yra puikiai išsilavinę ir sunku pasiskirti pergalėtoją. Ristynių pertraukose p. Norkus parodė "truputį jiegos," kaip tai: sulenkdamas porą geležinių štangų, perkaldamas su kumščia vinį per apie 3 colių storio klevinį pagalį ir permušdamas taja pačia kumščia akmenį. Visi dalyvavusieji vakare programe nereikalavo jokio atlyginimo; todėl lietuviai turėtų buti labai dėkingi, nes už panašios rųšies programus

tarpe amerikonų yra mokama šimtais arba net ir tukstančiais doliarių.

Dėlei stokos laiko vakaras nepergeriausiai išgarsintas, taigi publikos buvo neperdaugiausiai.

Ten buvęs.

Račiuno paveikslai. Šios savaitės utarninke ir seredoje Račiuno krutamųjų paveikslų rodymas turėjo atsibuti North Side lietuvių kolionijoje. Steponaičio ir Stančiko svetainėje. Pasirodžius, kad elektros neužtenka mašinai varyti, paveikslų rodymas negalėjo atsibuti. Daugel žmonių, atėję svetainėn, turėjo skirstytis, nieko nepešę. Kaip girdėt, North Side lietuviams paveikslus žadama rodyti vėliaus. Iki šiolei, paveikslai rodyta Meldažio ir Cicero parapijos svetainėse. Cicero žmonių buvo nelabai daug, bet Meldažio svetainėn susirinko gan gražus burelis žmonių. Žmonės paveikslais, tarp kurių yra ir vaizdų iš karės lauko, likosi užganėdinti. Račiuno maršrutas Chicagoje dar toli-gražu neužsibaigė. Sekantį nedėldienį ir panedėlį žadama rodyti Columbia svetainėje, ant Town of Lake. Utarninke ir seredoje (bal: 27 ir 28 d.)—šv. Jurgio parapijos svetainėje, Bridgeporte. Gegužio 2 ir 3 d.—Stančiko svetainėj, Kensingtone. Paskui p. Račiunas žada važiuoti į Waukegan, Kenosha, Racine ir kitus aplinkinius miestus. Mašrutu rupinasi SLA. 2-sai apskritys. *Rep.*

Nuo 18-tos gatvės. Balandžio 18 d. Stanford Park'o svetainėj buvo vakarėlis, parengtas jiegomis Liet. Viešo Knygyno, kuris gyvuoja prie 18-tos gatvės. Vakarėlio programas buvo gražus. Kalbėjo p. P. Grigaitis (apie apšvietos naudingumą) ir p. J. A. Chmieliauskas (apie reikalingumą mokyti musų liaudį, be jokios vienų neapykantos ant kitų). Abu kalbėtoju aiškino Knygyno naudingumą. Prie prakalbų prikergta programėlis. Broliai Sarpaliai ir p. O. Paculat (fleita) patiekė keletą muzikos gabalėlių. Susirinkusiems labai patiko tenoris dainininkas, F. A. Jakutis, kurisai rankų plojimu buvo išsauktas pakartotinai dainuoti. Pianu gražiai paskambino p. J. Malinauskas. Dekliamacijų pluoštelį patiekė p-lės F. Stikliutė, K. Parsiskaitė, V. Januševičiutė ir p-lė Lukoševičiutė. Dekliamacijos patiko. "Sietyno" choras, p. J. Lankelio vadovaujamas, vykusiai sudainavo tris dainas.

Liet. Viešas Knygynas, nors turi daug visokių priešų, gerai gyvuoja. Draugijos bei kliubai, kurie tą Knygyną uždėjo, pasekmingai varo savo darbą tolyn. Jeigu rastųsi geresnis susipratimas tarp visų vietinių draugijų, tai, be abejonės, šisai gražus ir reikalingas darbas dar pasekmingiau eitų. **A. Booben.**

Nelaimės. Praeito panedėlio naktį, pusiau pirmą valandą, Elena Zimontienė, 42 metų, 837 W. 34th pl., begrįžtant jai iš darbo namon, likosi So. Halsted st. karo sužeista netoli savo namų. Policmonas parnešė ją namo.

Anthony Trapa, kurisai gyvena prie 1720 W. 18th st. ir, sprendžiant iš pavardės, gali buti lietuvis, nupuolė nuo penkto augšto elevaitorio prie 12-tos ir Canal gatvių. Jisai užsimušė ant vietos.

Karpenterių streikas. Nuo praeitos savaitės Chicagoje streikuoja 12,000—13,000 karpenterių, kurie reikalauja pakėlimo mokesties penkiais centais į valandą. Darbdaviai sutinka duoti pustrečio cento pakėlimą. Ačiu streikui, neteko darbo daugelis darbininkų pramonėse, suristose su karpenterių amatu. Apskaitliuojama, kad streikas išmetė iš darbo suvirš 100,000 darbininkų. Abi pusės yra užsispyrusios, ir galima tikėtis ilgos kovos. Tačiaus, iš kitos pusės sakoma, kad, įsimaišius valstybinei arbitracijos (taikos) komisijai, susitaikinimas gali neužilgo įvykti. Streikas užgavo ir daugelį lietuvių.

Moterių vakarėlis. Ateinančią seredą SLA. moterų kuopa ruošia savą vakarėlį su progamu. Išsiuntinėta pakvietimai.

"Dramos" vakaras. Šią subatą bus "Dramos" draugijos vakaras Mark White Square svetainėje, 29ta ir Halsted gatvių kertė. Vaidinama bus "Be Šulo." Po vaidinimui šokiai. Įžanga uždyką.

D.

AUKOS.

Liet. Gelb. ir Aut. Fondui Chicagoj.

Surinkta Roseland'e, Ill., per A. Bacevičią.

Aukavo sekančiai: $1.00—Dr. S. Petraitis; po 25c—A. Susnis, J. Žilevicz, F. J. Liubin, B. Liutkevicz, J. Schmidt, J. Hancik, L. Norbut; po 10c—O. Zulienė, M. Valentas, V. Ordinas; viso surinkta $3.30.

Ši suma priimta nuo virš minėtos ypatos.

A. J. Bierzynski, iždininkas
L. G. ir A. F. Ch.
F. K. Strzynecki, rašt.

AUKOS.

L. G. ir A. Fondui Chicagoje.

Surinkta Cicero, Ill., per ponias Oną Tutlis ir Oną Šarkienę. Aukavo sekančiai: po $1.00—J. Permilskis, M. A. Šarka; po 50c—A. J. Miliauskas, K. Matulevičius, J. Balakas, P. Boščuke, J. Čeputis, A. Šaltis; po 25c—S. Mažeika, J. Steponaitis, B. Jonušis, A. Čepauskis, A. Šveikauskas, S. Lapinskis, K. Josaitis, F. Petraitis, S. Bakutis, J. Likutis, J. Siminaitis, M. Gribauskienė, J. Dalube, V. Lukšta, J. Matelunas, J. Milesies; po 30c—M. Lacailis, K. Balčiunas; po 35c—D. Bakutis; po 15c—J. Pečukaitienė, J. Meekus; po 10c—J. Radomskis, F. Pečukaitis, J. Pilietis, A. Žagauskas, F. Statkus, M. Miškikis, J. Mišukis, J. Anchtis, M. Vercinskas, B. Urbas, A. Metrike, S. Brazaitis, J. Šileika, F. Butkevičius, C. Marekienė, J. Lapinskis, J. Damarkus, V. Supkienė, P. Mikalajunas, S. Bukauskas, E. Nauzižienė, A. Kuciukiutė, F. Sykes, J. Loenta, A. Navickas. Priimta nuo vršminėtų ypatų $12.75.

A. J. Bierzynskis, iždininkas
L. G. ir A. F. Ch.
F. K. Strzynecki, rašt.

JUOKELIAI.

TĖVUI NEPATIKS.

Kartą kunigas nupirko vežimą šieno pas vieną savo parapijonų. Žmogus prižadėjo šieną atvežti. Neužilgo, štai verkdamas, ateina to parapijono vaikas.

— Ko tu verki?—kunigas paklausė vaiko.

— Šieno vežimas ant kelio pavirto!—vaikas atsakė.

Kunigas ramino vaiką, sakydamas, kad tame nėra mažiausios bėdos ir vadina vaiką pietauti.

— Tėvui tas netiks.—Vaikas, ant pakvietimo prie pietų, kunigui atsakė.

Bet kunigas tikrino, kad jis ten visame kame su jo tėvu susirokuos, ir ragino vaiką eit prie pietų, pirm negu jis eis pas tą vežimą. Pavalgė jiedu pietus, ir kunigas paklausė vaiko:

— Sakyk, Kazeli, argi negeriaus dabar yra, kad tu pasilikai su manim ant pietų?

— Tėvui nepatiks tas.—Vaikas atsakė.

Kunigas negalėjo suprast, kas tai vaiką verčia taip mislyt, kad jo tėvas bus priešingas savo vaiko prietavimui pas jį—pas kunigą. Jis paklausė vaiko, kodėl jis taip mano.

— Gi todėl, kad tėvas po vežimu.—Vaikas paaiškino.

DAR NEBLOGIAUSIAI.

Baltrukui buvo blogai: netik kad darbas, anot pasakos, jo nejieškojo, kaip kad jis laukdavo, bet jau ir surast tokį buvo sunku. Galų gale jis rado sau darbą vienoj priemiesčio karčiamoj: prie "fri lunčio." Kaip sykis jo draugas įslinko ir jau gretinasi prie nužvelgtinų užkandžių.

— Vaje draugas, tai tur but jau tau negeriausiai bebuvo, jeigu tu pristojai čia dirbt?—pamatęs pažįstamą, pasakė.

— Tiesa, jau bloga buvo, bet dar neblogiausiai, nors aš čia dirbu, bet dar čia nevalgau.

NEPRIGAUSI.

Gydytojas Pilkis buvo pripratinęs vieną vaiką, laikraščių pardavėją, skubiai įbėgt jo ofisan ir tiesiog prieš jį ant rašomojo stalo padėt laikraštį, paskui paimt nuo jo centą arba ir daugiaus, nes jis nebuvo skupus vyras. Bet vieną kartą jis sumanė juoką padaryt. Žinodamas, kad vaikas su laikraščiais greit ateis, jis pasodino į savo kedę žmogaus kaulus (giltinę), o pats nuėjo kitan kambarin. Netrukus, kaip ir paprastai, vaikas atbėgo ir, kada padėjęs laikraštį ant stalo, pakėlė akis į sėdintį, baisiai persigando. Rėkdamas, išbėgo lauk. Paskui gydytojui pagailo vaiko, jis pradarė langą ir pašaukė jį.

— Nu, cik čia, Petriuk, aš nuo tavęs nupirksiu laikraštį.

— No sari, aš neisiu,—vaikas verkdamas atsakė.—Tu manęs neprigausi, nors ir drabužius apsivilkai.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

p. Zarasiškis. Ačiu už pasižadėjimą. Lauksime.

p. Korespondentas (Phila.). Peržiurėsime. Šiam numeriui atėjo pervėlai.

p. Plunksnarašis (Providence, R. I.). Peržiurėsime ir jei galima, sunaudosime sekančiam numeriui.

p. Ch. Karski. Kiek mes žinome, priversti jus stoti kariumenėn niekas negali. Tai, kad Anglija yra Rusijos talkininke, nemaino dalyko. Patartume pasitraukti pas kokį nors Kanados atvokatą.

Čia neminėtiems. Peržiurėsime ir ką galėsime, sunaudosime.

Apgarsinimai.

VIRŠ VIENŲ METŲ.

"Aš noriu padėkavot Tamstai," rašo Mm. St. Dragos į Mr. Jos. Triner, "nes aš turiu prisipažinti, kad Triner'io Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiras yra tikrai gera gyduolė. Aš sirgau vidurių liga ilgiaus negu metus, vartojau įvairias gyduoles ir vaikščiojau pas gydytojus, bet niekas negelbėjo. Tada aš pradėjau vartot Triner'io Amerikoniškojo Kartaus Vyno Elixirą ir nuo to laiko pasijaučiau geriau. Mano apetitas, kurio neturėjau visą metą, sugrįžo. Aš norėčiau rekomenduot Triner'io Amerikoniškojo Kartaus Vyno Elixirą kiekvienam savo viengenčiui. St. Dragos, Box 45, Yatesboro, Pa." Kaip greit apetitai sugįžta, paprastai ligonis pasidaro stipresniu ir greit jo sveikata pasigerina. Triner'io Amerikoniško Kartaus Vyno Elixiras išvalys vidurius ir sujudins apetitą. Kaina $1.00. Aptiekose. Jos. Triner, Manufacturer, 1333—1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

. . . . . .

Mėgink trint savo kuno skaudžias vietas su Triner'io Linimentu, nežiurint kas ten butų, reumatizmas ar neuralgija, ir patėmyk greitą nustabdymą skausmo. Kaina 25 ir 50c., per krasą 35 ir 60c.

NEW CITY SAVINGS BANK
4601 So. Ashland ave., Chicago.
A. J. BIERZYNSKI, pres.

Priima bankon pinigus ir moka 3%. Už sudėtus pinigus musų bankoj duodame čekių knygutę, iš kurios parašyti čekiai tinka visur. Skolina pinigus ant Real Estate. Perka ir parduoda namus ir lotus. Išsamdo bankines skryneles (boxes) po $2.50 metams. Parduoda šifkortes ir siunčia pinigus į visas svieto dalis.

Barkos Valandos: Panedėliais, seredomis, ketvergais ir subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro; nedėliomis, utarninkais ir petnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.

PARDAVIMUI FARMOS.

Parsiduoda farmos. Jeigu manai pirkt gabalą žemės, ar pradirbtą farmą, tai kreipkis pas mus asabiškai, ar laišku, ir gausi listą, aprašantį daugelį mažų ir didelių farmų, katras mes turime pardavimui arti Chicagos, ir kitų miestų.

Sunset Land & Colonization Co.,
(Not Inc.)
82 W. Washington St. Room 224
Chicago, Ill.

PILNAI DARBO VISIEMS.

Kodėl esi nenaudingu, jeigu su mažais iškaščiais gali išmokti gerą amatą; kur tik tinka ten gali darbą turėti ir buti pats ant savęs ponu. Išmokęs barzdaskutystės, busi liuosas visoj pasaulyj. Rašykite—o gausite visas smulkmenas dovanai. Nossokoff'o Barber, Hairdressing ir Manicuring Mokykla, 1202 Penn ave., Pittsburg, Pa. Seniausi ir atsakančiausi mokykla apielinkėje. Pasiklausk žinančių.

BUK PATS SAVO GASPADORIUM IR LAIMĖK TURTUS.

Kodėl dirbi mieste, jeigu tu galėt eit ukininkauti su savo viengenčiais pietiniuose kraštuose? Reikalauk nurodymų apie kolionijas, sudarytas pagal Rock Island geležinkelio linijas Arkansase ir Louisianoje. Mes galime parodyt kelią žmogui su mažu turtu į laimę. Malonus lengvas pasėliu į metus. Malonus lengvas klimatas, geras oras, gausus lytų išpuolimai; geros turgavietės. Pavėlykite mums parupint Tamistai vietą. Antrašas L. M. Allen, P. T. M. Rock Island Lines, Room 718 La Salle Station, Chicago. (1)

Town of Lake Savings Bank
Joseph J. Elias, Savininkas
4600-4602 S. Wood St., Chicago.

Priimame pinigus į Banką užčėdijimui nuo vieno doliario ir daugiaus ir mokame trečią procentą ratomis ant metų. Siunčiame pinigus į visas svieto dalis pigiai, greitai ir teisingai, o svetimų žemių pinigus mainome, perkame ir parduodame. Parduodame šifkortes ant visų linijų į krajų ir iš krajaus, taipgi tikietus ant geležinkelių po visą Ameriką ir Europą.

Musų Banka išdirba visokius raštus ir dokumentus visose kalbose ir duoda rodą lietuviams visokiuose atsitikimuose ir reikaluose ypatiškai ir per laiškus. Tik kreipkitės viršminėtu antrašu.

Geras arklys ant pardavimo.

Parsiduoda arklys—vienas arba su vežimu ir pakinklais, iš priežasties vartojimo mašinos. Kam reikalinga, greitai atsišaukit. Perkantis bus užganėdintas.
3314 So. Morgan st. Tel. Yards 5770.

NAUJA LIETUVIŲ UKININKŲ KOLIONIJA ŽENDIRBYSTĖS STUDENTO YRA ORGANIZUOJAMA.

Nauja Lietuvių Ukininkų Kolionija žemdirbystės studento yra organizuojama Rusk County, Wisconsine. Vieta yra parinkta tarpe upelių ir nuclaidžiose vietose, netoli mokyklos, toliausiai—3 mylios. Taipgi miestelis randasi nuo 5 iki 8 mylių tolymoj. Tame miestelyje yra dvi dirbtuvėlės, kur žiemą galima gauti darbą.

Tegul skaitytojas supras, kad ta žemė yra kelmynas, kada tai nudegęs miškas. Yra akmenų ant jos. Išvalymas žemės vietomis yra nesunkus, bet vietomis reikalaus darbo. Bet išvalius ją, sunku bus rasti geresnes žemės. Kainos žemės yra nuo $15 iki $18 už akrą. Reikalaujam vieno ketvirtdalio įmokėti nuo karto.

Po irma rašykite laišką, kad tikrai suprastumėte apie vėrtę siulomos žemės kol nevažiavus apžiurėti. Antrašas.

D. B. Pratapas,
437 W. Dayton st. Madison, Wis.

Pajieškojimai.

Pajieškau Jurgio Shilingio, pirmiau gyvenusio E. St. Louis, Ill., o paskutiniame laike Benton, Ill. Turiu reikalą. Malonėkite pranešti, arba jo paties atsišaukti ant šio adreso:

J. N. Ziczkus,
457 Coll ave. E. St. Louis, Ill.

Pajieškau savo dviejų draugų Jono Venckaus ir Prano Lazdausko, Akmenės valsčiaus, Šiaulių pav. Pirmiaus gyveno Bostone. Norėčiau susirašyti. Meldžiu atsišaukti adresu:
Frank Lewis, Big Lake, Wash.

Pajieškau našlės moteriškės arba metuose merginos sau už gaspadinę prie vaikų, likau našlis su trimis vaikais; jauniausis vaikas 7-nių metų, vyriausis 10 metų, mergaitė 8-nių. Kuri norite turėti gerą pragyvenimą, meldžiu atrašyti gromatą šiuo adresu:

Juozapas P. Ambrozaitis,
167 Leonard st., Dayton, O.

Pajieškau savo brolių Jurgio ir Stasio Ulevičių, Grigaliunų kaimo, Mariampolės pav., Suvalkų gub. Gyveno Illinojaus valstijoj. Kas juos žino, ar jie patįs, meldžiu atsišaukti adresu:

Joe Ulevich,
B. 121, Spirit Lake, Idaho.

Reikalavimai.

Reikalinga:—keletas gerų vyrų užėmimui agentystės. Agentai, dirbdami 8 valandas dienoje, gali uždirbti nuo $30 iki $100 į savaitę. O agentai, dirbdami 2 ar 3 valandas vakarais, gali uždirbti nuo 10 iki 30 dol. į savaitę. Taigi, norėdami šią vietą užimti atsiliepkite, rašydami lietuviškai, arba atsilankykite nuo 9 iki 12 val. dienos laiku:

The Kerosene Specialty Co.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda du pianu:—manogany piano-player'is, Fischer'io išdirbimo, su 88 klavišėmis, $42.00 dėžė su 51 rytiniu muzikos, aplamai po $1.00 kiekvienas; kaštuoja $850.00, parsiduoda už $525.00. Antras: Kimball pianas, kaštuoja $300.00, parsiduoda už $160.00.

Atsišaukti pas:
P. Sarpalius,
3259 So. Halsted st. Chicago, Ill.
Tel. Drover 5602.

FARMOS 1915 FARMOS

Dabar laikas pirkt farmą Didžiausioj Lietuvių Kolionijoj Wis. ir Mich. Nereikia daug pinigų turėt važiuojant ant farmų gyvent. Mes duodam viską pradžiai gyvenimo ir aprupinam su darbu. Pirkdamas iš musų farmą neturėsi vargo, busi užganėdintas ant visados. Dėl platesnių žinių kreipkitės pas

Chas Zekas & Co.
127 N. Dearborn St. Room 808.
Chicago, Ill.

PRADIRBTA FARMA.

Parsiduoda 40 akrų žemės Lietuvių Kolionijoj. Derlinga žemė, netoli miesto, 10 akrų po plugu, 30 akrų miško vertės $900, 1 Auza, 5 rujnos, 1 tvartas. Kaina $1,250; įmokėt reikia $600. Dėl platesnių žinių kreipkitės pas

Chas Zekas & Co.,
127 N. Dearborn st., Room 808
Chicago, Illinois.

Parduodama murinis namas prie Parnell av. ir 35-tos gat., trimi augštais ir užpakalyj medinis, abu labai pigiai. $500 reikia įnešti, o likusi suma lengvomis išlygomis. Atsišaukit: reikia A. Olszewskio Bankon, 3252 So. Halsted st.

FARMŲ PIRKĖJAI KREIPKITĖS PRIE MANĘS.

Aš suteiksiu geriausią rodą, kaip nusipirkti farmą nuo pačių savininkų. Aš, gyvendamas lietuvių kolionijose, budamas pats farmeriu ir štorninku, ir užlaikydamas vasarnamius, taip daug žmonių atsilanko pas mane ir taip daug dažinau visokių farmų ant pardavimo su triobomis, sodais, gyvuliais ir padarais ant lengvų išmokesčių. Platesnėms žinioms kreipkitės laišku.

ANTANAS ZABELA,
Peacock, Mich., Box 1, Lake County.

FARMOS GERIAUSIOS FARMOS:

Pigiai parduodu geriausias gatavas farmas su budinkais, sodnais užsėtais javais; turiu visokio didumo farmų, žemė—molis su juodžemiu ir molis su smiltimis maišyta, derlingiausi žemė; pirmo sorto visokiems javams ir šienams ir sodams. Turiu daugybę farmų neišdirbtų žemių labai pigiai parduodu ant lengvų išmokėjimų. Žemė atsakančiai gera. Didžiausioj Amerikoj lietuvių farmerių kolionijoj kur aš jau esu pardavęs 320 farmų lietuviams aplink miestą Scottville, Mason County, Michigan. Kuris yra turtingiausis farmerių miestas visame state Mich. Viduryj derlingiausių ir gražiausių, lygių laukų keliai žviruoti (plentai). Upės ir ežerai pilni žuvų. Scottville yra lietuvių kolionijos centru; randasi arti prie Michigan ežero portavo miesto Ludington. Turime geriausią transportaciją vandeniu—laivais ir geležinkeliais; turime turgus, javų melnyčias, bankas, bažnyčias, geriausias mokslaines ir visas vigadas. Ilgai nelaukdamas atvažiuok pas manęs į Scottville, Mich., aš turiu geriausių žemių su moliu, juodžemiu ir maišytų žemių, geriausio gatunko, kokių gali rasti Amerikoj. Apgyventame gražiausiame krašte nusipirkęs nuo manęs farmą, pats ir tavo šeimyna džiaugsis ir tapsi bagotu farmeriu. Norinti pirkti gerų farmų rašykite tuoj, gausite žemlapį (mapą) lietuvių kolonijos ir farmų katalogą. Adresas:

ANTON KIEDIS,
Peoples State Bank Building,
Scottville, Michigan.

Ant parandavojimo:— puikus štoras su gyvenimo kambariais. Šale banko ir prie pat lietuviškos bažnyčios—kur yra didelis žmonių perėjimas. Vieta tinka kriaučiui, urapanų, aprėdalų ar čeverykų sankrovai, barberiui, laikrodininkui ir kitam biznui. Randa pigi ir garu šildoma. Elektrika, gazas ir maudynė. Jeigu jieškai geros vietos bizniui, tai čia rasi. Atsišauk po numeriu 2334 So. Oakley ave., Chicago, Ill.

AUTOMOBILIAI.

Parsiduoda:— Puikiausis Locomobile Limosinas, 6 cilinderių, 50 arklių spėkos, 7 pasažieriams, brangiausio darbo, geriausiame padėjime, taip kaip naujas. Kaštavo $6,750, parsiduoda už $1,800. Turintis šį automobilių gauna pirmenybę visuose pagrabuose, parodose ir t.t.

Taipgi parsiduoda **Welch Detroit** 7 pasažierių touring automobilius gerame padėjime, tvirta mašinerija, gali važiuoti kad ir prasčiausiais keliais. Kaštavo $3,500, parsiduoda už $500. Atsišaukit pas

Dr. Kulis,
3259 So. Halsted gat., Tel. Yards 1532

Ar skaitei seniausią ir rimtą populiariškai-mokslišką mėnesinį laikraštį

"LAISVOJI MINTIS"

Laisvoje Mintyje kas mėnesis telpa straipsnių iš įvairių mokslų, politikos, religijos, socioliogijos ir socialio klausimo sryčių.

Laisvoji Mintis tarnauja Amerikos lietuviams jau penkis metus.

Laisvoji Mintis yra labai didelio formato magazinas ir trumpoje ateityje mano dar padidėti.

"Lais. Min." kaina metams $2.00.
Pusei metų ..... 1.00.
Pavienis numeris ..... 20c.

Siųsk 20c kad ir krasaženklials, tuojgausi **"Laisvosios Minties"** vieną numerį. Adresas:

"LAISVOJI MINTIS"
2627 Calumet Ave. Chicago, Ill.

UŽSIPRENUMERUOKITE

lietuvių vienintėlį bepartyvį-progresyvišką, populiariškai redaguojamą juokų ir pašaipos mėnesinį laikraštį "TARKĄ", seniau ėjusią iš Lawrence, o dabar iš So. Boston, Mass. Leidžia Jonas Kerdiejus ir Co.

Apart satyriškų ir humoristiškų straipsnių, "Tarkoj" telpa nuolatiniai tarkainių ir žinių-korespondencijų skyriai, telpa apysakaitės, pasakaitos, felejtonai, eilės, teatrališki komiški veikalai, aforizmai, juokai, juokingi išsireiškimai, galvosukiai ir t.t. Taipgi telpa lietuvių gerausių piešėjų juokingos karikaturos-paveikslai. Kartas nuo karto telpa ir humoristiškai-muzikališki dalykėliai. Prie "Tarkso" susispietė visi gabiausieji lietuvių rašytoai juokdariai. "Tarkos" kaina metams: Suv. Valstijose $1.00, užrubežiuose $1.25. Rašykite šiuo antrašu:

Tarka Publishing Co.,
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

P. S. Kas prisiųs $2.00, tas gaus metams "Tarką" ir "Ateitį."

MOKYKIS BARBERYSTĖS.

Mes išmokiname šio lengvo, švaraus ir greitai išmokamo amato į kelias trumpas savaites; geriausi įrengimai; expertai mokina; įrankiai suteikiama; darbas kiekvienam žmogui; ateikite pamatyti mus arba rašykite uždyką gaunamoms informacijoms.

BURKE BARBER SCHOOL,
610 W. Madison st., Chicago, Ill.

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj "Išeivių Draugą," kurs 1915 metais eis kas savaitę padidintas ir padailintas. Talpins: 1. Vėliausias žinias iš karės lauko; 2. "Seno darbininko atminimus," užvadintus "Svieto perėjunas" (trankymasis po Vokietiją, Luxemburgą ir Daniją); kun. Norbuto kelionė į Lietuvą, užvardinta "Iš Škotijos į Lietuvą ant motocikletkos"; 4. "Škotijos Lietuviai" II Lanarkshire, III Linlithgowshire, IV Midlothian, V Dundee ir t.t.; 5. "Lietuviai Anglioj"; 6. Platus skyrius korespondencijų; 7. Peržvalgos ir margumynai; 8. Dainos, paveikslėliai. Tariant trumpesniai žodžiais, pasistengs tapti vienu iš įvairiausių ir skaitymui verčiausių laikraščių. Kaina laikraščio Britanijoj, Lietuvoj, Amerikoj: metams 2 dol., pusei metų 1 dol., trims mėnesiams 50c. Adresas:

Rev. Jos. Norbut,
Mossend, Lanarkshire, Scotland.

Nuo niežų, šašų, dedervinių, parstupo užsinuodijimo. "sault rheum", įvairių pučkelių ir vasarinių išbėrimų

SEVERA'S MEDICATED SKIN SOAP
(Severos Gydantis Odinis Muilas.)
puikus tai muilas visos šeimynos nariui.
Kaštuoja 25 centus.

Severa's Skin Ointment

(Severos Odinė Mostis) yra puikas tepalas. Ji apsaugoja ir paliuosuoja odą nuo biaurinančių ir skaudančių išbėrimų. Kašt. 50c.

SEVERA'S TAB-LAX.
Cukrinis Liuosuotojas.
Malonus ir veiklus
Vaikams ir Suaugusiems.
Kaštuoja 10 ir 25c.

VANDENIUOTAS IŠBĖRIMAS.

"Malonėkite pagarsinti mano laiškelį, kuriame pranešu, kad Severos Odinė Mostis gydė mano skaudamą kojų, kuri ilgą laiką buvo ištinusi ir apiberta vandeniuotais išbėrimais. Patepus keletą kartų, kojas išgyjo. Per 10 metų kentėjau ir nei Europos daktarai negalėjo pagelbėti."
Mathyas Kotas,
Box 53, Silverhill, Ala.

Jusų aptiekorius užlaiko visokius Severos Preparatus. Butinai reikalaukite Severos. Neimkite jokių užvaduotojų. Negalėdami gauti užsisakykite tiesiai nuo

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

PINIGAI

Geriausiai, greičiausiai ir pigiausiai

Persiunčia Pinigus į Lietuvą-Rusiją ir visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes

A. OLSZEWSKIO BANKA
3252 South Halsted St.
CHICAGO, ILL

MILDA-TEATRAS

3138-42 So. Halsted St.

Turi geriausią pasisekimą. Kas nakt pilnas žmonių.

Kodėl?

Todėl, kad duoda **geriausius vaidinimus už pigiausias kainas.**

Už 5c čia pamatysi gražesnį Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c.

Kainos šiokiom dienom 5c ant balkono, 10c žemai.

Subatom ir nedėliom 10c balkonas, 15c žemai.

Prasideda 7 valandą kas vakaras
Subatomi ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Jei nori linksmai praleisti valandą liuoso laiko, tai ateik

MILDOS-TEATRĄ.

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Seniausia ir tvirčiausia Lietuviška Banka Chicagoje.
Įsteigta 1893 metuose.
Valdo kelesdešimts bagočiausiu Budinku ant Bridgeporto.

PRIIMA pinigus taupinimui nuo vieno Doliario iki didžiausių sumų ir moka už juos 3 procentą metams.
SKOLINA pinigus pirkimui ir statymui namų Chicagos mieste.
PERKA ir parduoda namus ir lotus ir stato kitiems namus ir štorus ant lengvų išmokesčių.
PERKA ir parduoda Morgečius ir Bondsus, nešančius 4, 5 ir 6 procentą.
ATVAŽIAVUSIEMS Chicagon iškolektuoja jų pinigus, paliktus kitose bankose.
IŠMAINO ruskus pinigus ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant ruskų.
SIUNČIA pinigus į Lietuvą, Rusiją ir visas dalis svieto pigiai ir greitai.
PARDUODA Šifkortes ant visų linijų ir parupina nuo Rusijos konsulio pasportus važiuoajntiems Lietuvon, Rusijon.
BIZNIERIAMS duoda Čekių knygeles, su kuriais tai čekiais jie apmoka algas, bilas ir visokias kitas išmokestis. Čekiai yra praktiškiausias ir lengviausias budas vedimo rokundų biznyje. Jokis biznierius be bankos čekių negali šiądien atsakančiai savo biznį vesti.
PADARO Dovierennastis ir visokius kitus rejentališkus raštus gerai ir pigiai.
PARSAMDO Bankines Skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurios nė vagis, nė ugnis negali prieiti.

Lietuviai iš kitų miestų ir farmų gali šioje Bankoje atlikti savo reikalus per laiškus. Rašykite adresu:

A. OLSZEWSKI BANK

3252 So. Halsted St., - CHICAGO, ILL.

Atvažiavusius IŠ KITUR MELDŽIAME aplankyti ir musų Banką.

BANKOS VALANDOS:

Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro.
Panedėliais, Seredomis ir Pėtnyčiomis nuo 8 ryto iki 6 vakaro.
Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Teleskopai ir Stereoskopai.

Jei nori savo namuose linksmai praleisti laiką ir pamatyti svetimų žemių miestus, gražiausius daržus, sodus ir puikiausias viso svieto vietas, tai nusipirk **Teleskopą** su stereoskopais (5 serijos, 174 visokie paveikslai) už pačią pigiausią kainą—$3.20.

Vieno Teleskopo kaina 75c., o 5 serijų $3.45, bet perkant sykiu, parduodam viską už $3.20.

Kataliogą Teleskopų, Stereoskopų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Rašomos Mašinos.

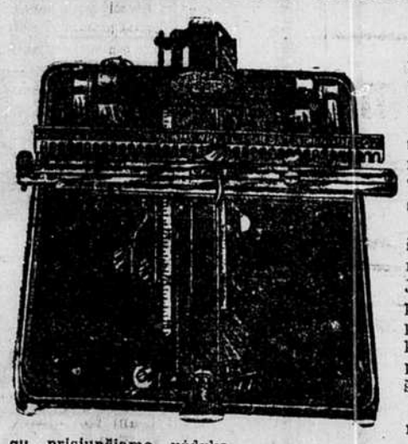

Pigiausios ir geriausios rašomosios mašinos (typewriters) "New American" už $10.00.

Jeigu nori turėti drutą, pigią ir gerą rašomąją mašiną, tai pirk "New American," o nesigailėsi.

"New American" rašo taip gražiai, kaip mašina, pirkta už $100. Jos sistema taip paprasta, kad kiekvienas, paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supranta, kaip su jaja rašyti.

Kataliogą rašomųjų mašinų ir visokių knygų prisiunčiame uždyką.

Agentams ir perkupčiams, perkant kelias mašinas, duodam gerą nuošimtį.

Reikalaudami adresuokite šitaip:

LIETUVA PUBLISHING CO.,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Dabar Jau Galima

Atvažiuot iš Lietuvos ir į Lietuvą.

Šifkortės atvažiuoti iš Archangelsko į Chicagą kaštuoja $71.00
Išvažiuoti iš Chicagos į Petrogradą (Peterburgą) $64.60
Kelionė ima tik 13 dienų per vandenį.
Šifkortes ir pasportus gausite

A. Olszewskio Bankoje

3252 So. Halsted St. Chicago.

D-re Maria Dowiatt-Sass

Moterų ir vaikų ligų specialistė

Ofisas	Rezidencija
1725 West 18th Street	5208 W. Harrison Street
Tarp Paulina ir Wood gat.	Tel. Austin 737
Phone Canal 1208	
Valandos:	Valandos:
nuo 9:30 iki 12:00 val ryto	tiktai iki 9:00 kiekvieną rytą
nuo 7:00 iki 8:00 val. vak.	
Nedėlioms	
nuo 9:30 iki 12:00 val. ryto	

VYRIŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes neesame bankieriai, bet mes gvarantuojame Tamstai sučėdymą 50% ant Tamstos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaiknams padarome ant orderio naujus siutus nuo $30.00 iki $50.00 už pusę kainos. Truputėlį nešiotus nuo $25.00 iki $60.00 ant orderio darytus siutus parduodame po $5.00 ir brangiau.

Naujas ir truputėlį dėvėtas kelinės nuo $1.00 ir brangiaus.
Vaikų siutai $2.50 iki $7.50.
Skrynios ir valyzai.

S. GORDON,
1415 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILL.

Štoras atdaras kasdieną ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdaras iki 11 val. vakare. Nedėldieniais—iki 6 val. vakare.

So. Halsted Furniture House

3224-26 So. Halsted St.

Didžiausia Lietuviška Naminių Rakandų (Furniture) Krautuvė Chicagoje.

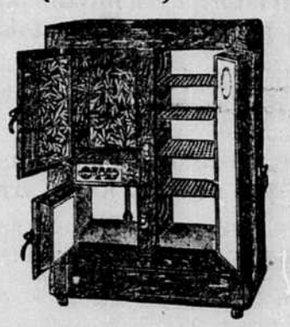

Geriausis laikas pirkti naminius daiktus (Furniture) pavasaryj, kuomet šeimyninkė visus namus valo. Reikalaudami gražių ir tvirtų stalų, kedžių, komodų, pas mus didžiausį palovų, sofų, divonų ir visokių kitų name reikalingų daiktų, rasite sirinkimą.

Labai gražus ir pigus kudikiams vežimėliai (Baby Carriages). Musų ledaunės (Ice Boxes) yra žinomos, kaipo ilgiausiai palaikančios ledą.

Šį pavasarį parduodame viską nužemintomis kainomis. Ateikite pažiurėti ir persitikrinti, kad niekur taip pigiai nepirksite, kaip pas mus. Musų prekės gvarantuotos, patarnavimas greitas ir mandagus.

Reikalaujantiems parduodame lengvais savaitiniais ir mėnesiniais išmokėjimais.

Krautuvė atidaryta vakarais:
Utarninkais, Ketvergais ir Subatoms.

South Halsted Furniture House

Telephone Drover 700

3224 So. Halsted St. Chicago.

International Harvester

Kerosino Inžinai
Mogul--Titan

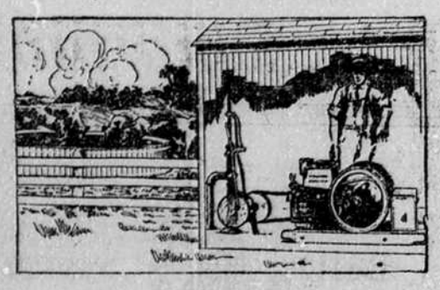

ŠTAI inžinas, kokį jųs privalote turėti savo ukėje. Pirkite tokio stiliaus ir didumo, koks jums geriausia patinka, ir duokite jam dirbti per dienų-dienas jusų sunkiausius darbus, kuriuos jis pilnai atliks: pumpavimą, pjovimą, tekinimą, separatoriaus sukimą ir t. t., tad jųs lauksite didžiausio užganėdinimo.

International Harvester inžinai yra geriausi, kokius jųs galite gaut už jusų pinigus. Jie sučėdyja savininko pinigus savo geriausiu materijolu, iš kurio yra padaryti, ekspertišku padarymu, mažu kuro suvartojimu, menku priežiuros reikalingumu ir ilgu laikymu.

International Harvester inžinų garsingumas remiasi ant daugelio svarbių punktų. Jie daromi visokių tipų ir stilių, gal but varomi kaip žemo, taip ir augšto laipsnio kuru, visokių didumų, nuo 1 iki 50 arklių pajiegos. Mes turime kaip tik tokį inžiną, koks jums yra reikalingas jusų darbui.

Jei jusų pardavėjas neturi International Harvester inžinų, tai rašykite mums, o mes atsiųsime katalogus ir pasakysime jums, kur galite pamatyti inžiną.

International Harvester Company of America (Incorporated)
CHICAGO USA
Champion Deering McCormick Milwaukee Osborne Plano

LIETUVIŲ LIUTERONŲ ATYDAI.

Iš priežasties europinės karės dabar negalima gauti jokių knygų iš Europos. Bet mes da turime po keletą lietuviškų liuteroniškų maldaknygių ir giesmių knygų savo krautuvėje, ir pas pas mus da galite jų gauti.

Todėl, kurie reikalaujate minetų knygų, tai pasiskubinkite, kol jų turime, nes šioms išsibaigus, negausite niekur, kol karė nepasibaigs. Rašykite tuoj, o prisiųsime kataliogą.

LIETUVA PUB. CO.,
3252 S. Halsted str., Chicago, Ill.

Geriausia dovana draugams Lietuvoje
yra lietuvių katalikų
savaitinis laikraštis
"DRAUGAS"

"DRAUGAS" paduoda žinių iš viso pasaulio, nušviečia Amerikos lietuvių gyvenimą, suteikia daug skaitymo iš visnomenės, politikos, literaturos, gyvenimo, ir yra geriausias draugas, kaip lietuviams darbininkams Amerikoje, taip ir Lietuvoje.

Rusų cenzura "DRAUGĄ" į Lietuvą įleidžia

"DRAUGAS" atsieina met. $2, pusei m. $1:
Užsieniuose metams $3, pusei metų $1.50

DRAUGAS PUB. CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telephone Drover 6114

Naujas Savaitinis Laikraštis
"ATEITIS"

"Ateitis yra bepartyviškas laikraštis, tarnaujantis jaunimo ir kulturos reikalams. Talpina daugybę įvairiausių žinių. Didelio formato, 8 pusl. Kaina tik $1,50 metams, o 85c. pusei metų.

"Ateitį" išleidinėją bendrovė, inkorporuota ant $25,000. Dabar laikas užsirašyti "Ateitį". Reikalaukit vieno numerio pažiurėjimui uždyką.

Adresuokit taip:

"ATEITIS"
366 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Aptiekos virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

PHONE DROVER 4247

Dr. J. JONIKAITIS
MEDIKAS IR CHIRURGAS
4611 So. Ashland Ave., Chicago.

Rusiškas
Lietuvos Rejentališkas Biuras

GERIAUSIAI PADARO:

Rusiškas Dovierennastis, Aktus pirkimo, pardavimo, išrandavojimo ar kitam pervedimo žemės ar ukės Lietuvoje-Rusijoje. Parupina pasportus išvažiuojantiems Lietuvon-Rusijon ir visokius kitus rejentališkus raštus padaro gerai, greitai ir pigiai. Iškolektuoja dales, skolas ir pinigus, paliktus Rusiškuose Bankuose.

Visokiuose reikaluose Informaciją suteikia dykai.

Dėlei informacijos Chicagiečiai kreipkitės asabiškai, o iš kitų miestų raštų, adresuojant:

LIETUVOS REJENTALIŠKAS BIURAS

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Biuro Valandos: Nuo 8 ryto iki 6 vakaro. Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis nuo 8 ryto iki 9 vakaro. Nedėliomi nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Phone Drover 0682
DR. K. DRANGELIS
LIETUVYS DENTISTAS
VALANDOS:-nuo 8 iki 11 ryte nuo 1 iki 4 popiet nuo 7 iki 9 vak. Nedėliom pagal sutartį.
3261 So. Halsted St. Chicago, Ill.
Prieš A. Olševskio Banką

A. YARDS 1532
Dr. J. KULIS
Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
3259 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Gydo visokias ligas moterių, vaikų ir vyrų. Speciališkai gydo limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas.

PAVASARIS

ARTINAS pavasaris ir kiekvienas rupinasi apie save; tai ir mes rupinamės, kad užganėdintume musų kostumerius su musų tavorais. Reikalaudamas pirkti siutų ar kitų aprėdalų ateik pas mus ir matysi, ką gali gauti už savo pinigus.

SIUTAI NUO $5.00 iki $30.00

Visokių spalvų ir padaryti pagal naujausią madą. Pas mus pirksi, pirkinys netiks—mes apmainysim, arba pinigus sugrąžinsim.

Taipgi prosinam visą metą DYKAI Pas mus pirkusiems

Štoras Atdaras Vakarais
Utarninke, Ketverge, Subatoj, Nedėliomis ligi pietų.

Bridgeport Clothing Co.

3246-3248 So. Halsted St. Chicago, Ill.

SENOJO HEIDELBERGO STUDENTAS
šimtmečiais yra prirodęs savo tinkamumą užpildyti svarbias vietas Vokietijoje. Jojo kunas ir protas visuomet maitina geriausiam, kas bus, ir jam profesoriai pataria vidutiniškai vartoti Selyklo ir Apynių alų kaip

ALMA MATER

Šisai nepamėdžiotinas alus yra padarytas geru senuoju teisingu vokišku budu ir jojo retas skanumas ir malonios ypatybės paeina tiktai iš tobulios alaus išdirbystės. Jisai yra tinkamu alum tiems, kurie supranta skirtumą aluje. Užsisakykite dėžę šiądien. Telefonuokite Calumet 5401 ir turėkite ją pristatytą šiądien.

McAvoy's Malt Marrow yra puikiu toniku sveikatai ir jlegai atgaivinti. Žmonėms, sveikstantiems po drugių, jisai yra idealiu vaistu. Gaukite jo iš savo aptiekos.

McAVOY BREWING CO., CHICAGO.

Jau Išėjo Iš Spaudos

MILŽINIŠKAS VEIKALAS

TIKĖJIMŲ ISTORIJA

Visas veikalas sudaro 1086 puslapius gražaus ir lengvai skaitomo rašto. Knyga yra papuošta skaitlingais piešiniais, kurie palengvina skaitymą ir padaro jį daug vaizdingesniu.

Šią milžinišką knygą parašė, bendradarbiaujant visai eilei kitų mokslininkų, žinomasai visame pasaulyje mokslininkas D. P. Chantepie de la Saussaye. Lietuvių kalbon vertė J. Laukis.

Šioje knygoje skaitytojas ras pilną apžvalgą visų tautų tikėjimų-religijų, pradedant nuo seniausių amžių ir baigiant dabartiniais laikais.

Skaitydamas Tikėjimų Istoriją, suprasi, kaip žmogus laipsniškai tobulinosi savo tikėjimiškose pažvalgose, kol galop nepriėjo prie dabartinių tikybų. Tikėjimų Istorija yra veidrodžiu, kuriame aiškiai, kaip ant delno, matai žmogaus dvasios plėtojimosi kelius. Negalima suprasti žmonijos vystymosi, jeigu nežinai, kaip išsivystė tikyba. Tą gi galima kaip sykis sužinoti šioje naujoje Tikėjimų Istorijoje.

Tikėjimų Istorija yra milžiniškiausiu lietuviškai parašytu veikalu toje šakoje.

Knyga yra didelio formato, gražiais tvirtais apdarais, nugara ir kampai skuros, šonai audimo, aukso titulu ant nugaros.

Kaina tiktai $5.00. Sulyginus su veikalo didumu ir jojo svarba, kaina yra be galo maža.

Kiekvienas skaitantis save apšviestu ir norintis bati inteligentišku lietuviu privalo butinai perskaityti šią knygą.

Reikalavimus Siųskite Antrašu:

Lietuva Publishing Company

A. OLSZEWSKI, Pres.

3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

Račiuno Naujų Paveikslų Serija

iš

KARĖS LAUKO

Iliustruotos Kariškos Dainos ir Daugelis Kitokių Paveikslų.

ATSIBUS ŠIOSE VIETOSE:

Pėtnyčios ir Subatos vak. balandžio (April) 23 ir 24 d. Apveizdos Dievo Parap. svet. Union ir 18-tos gat. Chicago, Ill.

Nedėlios ir Panedėlio vak. balandžio (April) 25 ir 26 d. Columbia svet. So. Paulina ir 48-tos gatvių. Chicago, Ill.

NEMOKĖK RANDOS

SAVO VISĄ AMŽIŲ BET

GYVENK SAVO LOCNAM NAME

Šitie 6 Nauji Muriniai Namai ant 3 pagyvenimų randasi ant West 23rd Place, tarpe Leavitt St. ir Hoyne Ave., Chicago, Ill., Tik Vienas Blokas nuo Lietuviškos Aušros Vartų Bažnyčios ir Mokslainės. Labai parankiai į visas strytkarių linijas ir tik du blokai nuo viršutinio geležinkelio (Elevated Road). Tiktai nuo 10 iki 15 minutų ėjimo į didžiausius gerai dirbančius fabrikus.

Nusipirk vieną iš šitų Naujų Murinių Namų, kurie parsiduoda ant labai lengvų išlygų. Randos pinigais išmokėsi namą. Busi gaspadorius, nieko nebijosi ir nereikės nuolatai kraustytis, daryti sau bereikalo lėšas ir gadyti savo daiktus.

Tamistos draugai ir pažįstami, turėdami mažiau pinigų, pirko namus ir šiądien gerai stovi. Ar duosi save pralenkti? Ar neatsibodo į kito kišenių pinigus dėti? Todėl nelauk nieko, bet pirk sau vieną iš šitų naujų murinių namų ant 3 pagyvenimų, pakol dar neišparduoti.

Šitie namai yra pastatyti ant lotų, turinčių 28 pėdas pločio ir 125 pėdas ilgio. Namas nuo namo atsiskyręs 6 pėdom ir puse, todėl turi užtikrinimą, kad niekas niekad neužstatys ir neatims šviesos ir oro, kas labai tankiai atsitinka su namais, pastatytais ant siaurų lotų, turinčių tik 24 arba 25 pėdas pločio.

Šitie namai yra pastatyti iš geriausių materijolų ir geriausio darbo. Viskas yra gvarantuota—gausi ant rašto užtikrinimą—ko jokis kontraktorius neduoda. Kožnam name yra 3 randos po 4 ir 5 kambarius. Visi miegojimo kambariai (Bedrumai) yra dubeltavi, dideli ir ruimingi. Kogeriausios maudynės ir sinkos. Naujausios mados gazu ir pečium šildomi vandeniniai boileriai. Labai puikios sienose inbudavotos šėpos su prancuziškais zerkolais. Gazas ir elektrika visuose kambariuose. Visi kambariai dailiai išmalevoti, o seklyčios (frontinės) puikiai išpopieruotos. Ant visų langų yra užtraukos ir firankom karčiukės, ir daugelis įvairių kitų įtaisymų. Geriausiai yra viską matyti savo locnomis akimis, o persitikrinsit, kad šitie namai yra pastatyti, kad laikytų per amžius, o ne tik ant trumpo laiko.

Pirkdamas vieną iš šitų naujų murinių namų, gausi geresnį namą negu pats galėtum pastatyti ir užčėdysi mažiausiai septynis šimtus doliarių ir neturėsi rupesčio nei klapato su kontraktoriais. Nusipirksi ir kraustykis. Išlygos taip lengvos, kad nejusi kaip namą išmokėsi. Visos gatvės išcementuotos ir apmokėtos—nėra jokių mokesčių. Visi, kurie pirko mano pastatytus namus yra užganėdinti, busi ir Tamista pilnai užganėdintas. Jeigu niekad nieko nepradėsi, tai niekad nieko neturėsi. Šiądien yra geriausia diena pradėti. Dėlei platesnių žinų kreipkitės asmeniškai arba raštu į:

JONO BAGDŽIUNO BANKA

2334 S. Oakley Ave., kampas 23rd Pl., Chicago, Ill.

TELEPHONE CANAL 1667

Bankinės valandos nuo 8 ryto iki 9 vakare.
Nedėliomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. po piet.

PILNA KAITRA Į MINUTĄ

TAI yra parankumas, kuomet jųs turite greitai naktį ką nors sušildyti.

New Perfection
WICK BLUE FLAME
Oil Cook-stove

suteikia kaitrą be dumų ar kvapsnio. Jisai turi visus gazo patogumus ir kuras jam kaštuoja mažiau negu kitiems pečiams. Tai yra geriausia aliejum deginama prietaisa, virtuvės tikslams.

Pas pirklius visur, arba rašykite tiesiog katalioga.

STANDARD OIL COMPANY
(AN INDIANA CORPORATION)

LIGONIO ŠEIMYNOS PADEJIMAS JEI JISAI NEPRIGULI PRIE

S. L. A.

Visi lietuviai rašykitės prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kur galite apsaugoti savo gyvastį ant $150 iki $1000 ir priegtam, mokėdami po 30 c. į mėnesį, gaunate iš S. L. A. po $6.00 į savaitę pašalpos ligoje.

Reikalaudami informacijų, kreipkitės šiuo adresu:

A. B. STRIMAITIS, S.L.A. Sekr.
307 W. 30th St., New York City.

KATALIKAS — AMERIKOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS — KATALIKAS

VISUOMENĖS,

Literatures ir Politikos iliustruotas Laikraštis

Amerikos Lietuvių Dienraštis "KATALIKAS" paduoda vėliausias žinias apie karą ir visokius atsitikimus pasaulyje. Visuomet pilnas indomių straipsnių.

Dienraštis "KATALIKAS" eina tautiškai-krikščioniškoje dvasioje.

DIENRAŠČIO KAINA:

Metams	$5.00.
Pusei metų	3.00.
Trims mėnesiams	1.75.
Dviem mėnesiam	1.25.
Europoje metams	7.00.

Praneškite savo adresą, o gausite pasižiūrėjimui vieną numerį veltui.

TAIPPAT UŽLAIKOMA

Didžiausia Kningų ir Muzikos Krautuvė

REIKALAUKITE KATALOGO

Rašydami laiškus ir siųzdami pinigus visados adresuokite šitaip:

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY

ALD 3249-53 South Morgan Street ALD
CHICAGO, ILL., U. S. A.

Tel. Canal. 2113

DR. A. YUŠKA

LIETUVIS GYDYTOJAS

1749 SO. HALSTED ST CHICAGO, ILL.

CORNER 18th STREET

ŠOKIŲ MOKYKLA

Pirmas lietuvių šokių mokytojas Amerikoje

Prof. Julius Šilkauskas.

Mokinu šokti valcą, two step ir visokius kitokius šokius. Lietuvių jaunimas kviečiamas lankyties kas dieną ir vakarais.

Nuo 8 iki 10 val. Adresas:
3113 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DU-KART NEDELINIS LAIKRAŠTIS

SAULE — THE SUN.

Eina jau 25 metai

Utarninkais ir Pėtnyčiomis

Prenumerata metams $2.50
„ „ pusei metų $1.25

Adresuokit taip:

W. B. BOCZKOWSKI CO.,
Mahanoy City, Pa.

GERA PROGA!

Gramatika angliškoskalbos mokytisbe mokytojo(apdaryta)$1.00
Vaiku Draugas arba kaip mokytis skaityti ir rašyti be mokytojo.....15c
Naujas Budas mokytis rašyti be mokytojo.....10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta)..35c
Viso $1.60

Kas atsiųs iškirpes šitą apgarsinimą iš "Lietuvos" ir $1.00 per money order, tai gaus visas 4 knygas 60c. pigiau.

P. Mikolainis
Box 62 New York City

Tel. Canal 5395

J. G. Mezlaiszkis

Generalis Kontraktorius ir Namų Statėjas.

2302 S. Leavitt St. Chicago

Mokiname Angliškai

Visose dalyse Amerikos ir Kanados

Vienintelė mokykla, kurioj kiekvienas gali išmokti Angliską kalbą, labai trumpame laike, šios mokyklos naujausia ir tobulingiausia metoda. Mokiname per laiškus, visose šalyse, už labai mažą atlyginimą; teipjau klesose dienomis ir vakarais. Jeigu nori išmokti greitai Anglų kalba, ateik ar rašyk platesnių žinių.

American School of Languages

1741 W. 47th Street, Chicago, Ill.

Tel. Canal 4052

Dr. A. K. Rutkauskas

2302 S. Leavitt St. Kampas 23-čios gat.

CHICAGO, ILL.

Telefonas Humboldt 4532

Dr. G. M. Glaser

Šiuomi apreiškiu pagodotai visuomenei, jog ėsu seniausias gydytojas ant Bridgeporto, praktikuojant per 22 metus, perkėliau savo ofisą ir gyvenimą į savo locną namą po numeriu

3149 S. Morgan St.

Kertė 32-ros gatvės.

Telefonas Yards687.

Mano ofisas aprupintas naujausiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti kaip ir ligi šiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją.

Liekuosi su pagarba

Dr. G. M. Glaser
3149 S. Morgan St.
Kertė 32-ros

Lietuviškų Knygų Krautuvė.

Mylėtojai gerų kningų, norinti išlavinti savo protą ir išsimokinti angliską kalbą, kviečiami pirktie KNYGAS iš mano krautuvės. Čia gaunama visokios lietuviškos knygos, taipgi angliškos ir lenkiškos ant užsakymo. Scenos mylėtojų rateliai imdami kompletus, s. v. gauna papiginta kaina. Krautuvė adara kas vakaras.

Iš kitų miestų atsišaukusiems, pasiunčiu katalogą dykai. Adre.:

M. J DAMIJONAITIS
901 West 33-rd St., CHICAGO, ILL.

F. P. Bradchulis

Attorney & Counselor at Law
Lietuvis Advokatas
30 N. LaSalle St., Chicago, Ill.
Stock Exchange Bldg., Rooms 1107-1114
Telephone Franklin 1173
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-mo
Telefonas Yards 3120

Bell System

Gegužio 1-ma yra Kraustymo Diena

Sustark dabar apie telefono patarnavimą tamistos naujoj vietoj

Trisdešimties dienų pasarga

yra prašoma perkraustymui telefono laiko tarpyje tarp Balndžio 15-tos iki Birželio 15 tas Šauk Official 100—uždyką.

Nauja Directory pasibaigia geg. 15d.

Paskubėkit paduot tamisto spersikraustymo jsakymą kas užtikrins pasirodymą tamistos vardo ir naujo adreso naujoj telefono knygoj, kuri eina į spaudą gegužio 15-tą.

Chicago Telephone Company
Bell Telephone Building
Commercial Department
Official 100

GAMTOS ISTORIJA

Pagal Pov. Bert, vertė Dr. A. Bacevičia. Knyga 3 dalyse: I dalyje telpa aprašymas įvairių gyvulių; II dalyj—aprašymas visokių augalų; III dalyj—apie akmenis ir žemę. Trumpai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, aiškesniam supratimui telpa 126 paveikslėliai: žmonių, paukščių, gyvulių, žvėrių, žuvų, vabalų, žolių, augalų, akmenų ir t.t.

Gamtos istorija yra labai žingeidi ir kiekvienam žmogui reikalinga pažinti. Gamta—tai visų gyvunų motina, todėl mes ją privalome geriausiai pažinti—studijuoti gamtos mokslus. Kas nepažįsta gamtos, jos įstatymų, tas nesitaiko prie gamtos, ir tokis neilgai gyvena, nyksta ir žuva. Užtai reikia pažinti gamtą, jos gražumą ir paslaptis. Knyga Gamtos Istorija yra gražiai ir aiškiai atspausta, 210 pusl. Popieros viršais. Kaina ..... 50c.

Ta pati drutais audimo viršais ..... 75c.

Norėdami gauti šitą knygą, kreipkitės krautuvėn:

M. J. Damijonaitis,
901 West 33rd str., Chicago, Ill.

LEVESKIO Prekybos ir Kalbu
Dienine ir Vakarine **MOKYKLA**

MOKINAMA:

Anglų kalba nuo pradinės iki augščiausiai	Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų	KALBOS
Aritmetika		
Augštesn. Matematika	Kaygvedystė Gražrašt.	
Istorija, Geografija	Laiškų rašymas	
Politiška Ekonomija	Prekybos teisės ir tt.	

G. Leveskis. Vedėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago.

TELEPHONE DROVER7215

Geriausia Akušerka

O. Jonikiene

3364 S. Halsted St.
(Kampas 34 tos)
Chicago, Ill.